

Општина Кикинда

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА
ОПШТИНЕ КИКИНДА
2014 - 2020. године

Новембар, 2014 .године

Садржај

Порука Председника општине	3
Преамбула	4
Израда Стратегије одрживог развоја	6
Листа скраћеница	8
Методологија израде	9
1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ	10
1.1. Административни и географски положај	10
1.2. Кратак историјат Општине	11
1.3. Општи подаци о становништву	12
1.4. Карактеристике локалне самоуправе	13
1.4.1. Комуникација Општине са окружењем	14
1.4.2. Канцеларија за локални економски развој	16
2. ИНДИКАТОРИ	17
3. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА	18
3.1 Економски развој	18
3.1.1. Опис тренутне ситуације	18
3.1.1.1. Анализа тржишта рада и радне снаге	20
3.1.1.2. Индустрија	21
3.1.1.3. Пољопривреда	24
3.1.1.3.1. Биљна производња	25
3.1.1.3.2. Стоочарство	28
3.1.1.4. Развој МСП и предузетништва	28
3.1.1.5. Туризам	29
3.1.1.6. Услуге и трговина	36
3.1.1.7. Кратак преглед релевантних планских докумената	36
3.1.2 SWOT анализа – ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	38
3.2 Друштвени развој	39
3.2.1. Опис тренутне ситуације	39
3.2.1.1. образовање	39
3.2.1.2. Здравствена заштита	43
3.2.1.3. Социјална заштита	47
3.2.1.4. Култура и уметност	48
3.2.1.5. Спорт и рекреација	55
3.2.1.6. Медији и информисање	57
3.2.1.7. Невладине организације	57
3.2.1.8. Кратак преглед релевантних планских докумената	57
3.2.2 SWOT анализа – ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	59
3.3 Животна средина	60

3.3.1. Опис тренутне ситуације	60
3.3.1.1. Клима и рељеф	61
3.3.1.2. Водни ресурси	63
3.3.1.3. Ваздух	65
3.3.1.4. Биљни свет	69
3.3.1.5. Животињски свет	70
3.3.1.6. Одлагање чврстог отпада	71
3.3.1.7. Рециклажа	74
3.3.1.8. Кратак преглед релевантних планских докумената	74
3.3.2 SWOT анализа – ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	76
3.4 Инфраструктура	77
3.4.1. Опис тренутне ситуације	77
3.4.1.1. Путна мрежа	77
3.4.1.2. Електронска комуникациона инфраструктура	82
3.4.1.3. Електрификација	82
3.4.1.4. Топлификација и гасификација	83
3.4.1.5. Водоснабдевање	84
3.4.1.6. Канализација и отпадне воде	86
3.4.1.7. Кратак преглед релевантних планских докумената	87
3.4.2 SWOT анализа – ИНФРАСТРУКТУРА	88
4. ИНТЕГРАЛНА АНАЛИЗА	89
4.1 Кључни фактори успеха	93
5. ДЕФИНИСАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ	95
5.1 Дефинисање визије	95
5.2 Дефинисање приоритета, стратешких циљева и програма	96
6. АКЦИОНИ ПЛАН	99
7. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СТРАТЕГИЈЕ	137
8. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА	138
АНЕКСИ	140
• Индикатори	
• Закључак о изради СЛОРа	
• Project fishe за <i>ТОП 10 пројеката</i>	
• Профил локалне заједнице/општине	

Порука Председника општине

У времену када је припремана Стратегија Кикинда је преживљавала најтеже економске тренутке у својој новијој историји, а пошто је привреда основ свега осталог, свакако да се стање у њој одразило и на прилике у образовању, здравству, комуналним делатностима, спорту, култури... Зато је пред нама врло сложен задатак да постојеће прилике променимо и створимо основ за снажнију Кикинду, која ће бити центар северног Баната и ширег региона у пуном смислу те речи, али и град који ће поново пленити својом економском снагом, који ће задржати – не само младе и образоване из наше средине, већ привући и друге да овде стварају перспективну будућност. То свакако није лак посао, нити се оваква обећања олако дају. За то ће бити потребно доста времена, пуно уложеног труда, па и одрицања. Биће потребно да превазиђемо годинама стваране поделе и да направимо атмосферу у којој ће нам Кикинда свима буде императив, без обзира на различита опредељења и ставове. У том смислу Кикинду у будућности видимо као:

- Привредни, административни, образовни, културни, здравствени, спортски и трговински центар северног Баната и овог дела АП Војводине и Републике Србије који ће, према територијалној организацији Србије, добити статус града
- Агроиндустријски центар са развијеном пластеничком производњом поврћа и цвећа, новим и ревитализованим прерађивачким капацитетима у прехранбеној индустрији, те изграђеним рибњацима на слатинастим теренима
- Центар металског сектора, са посебним нагласком на ауто индустрију, као великим извозним потенцијалом региона
- Једног од националних лидера у области хемијске и индустрије грађевинског материјала
- Као регионални центар „зелене енергије“ изградњом постројења за производњу енергије из обновљивих извора и коришћењем термалних вода
- Транзитни саобраћајни и трговинско – услужни центар отварањем друмског граничног прелаза код Накова, те важан транзитни правац од Словеније и Хрватске према Румунији и Украјини, који ће добити на додатном квалитету изградњом робно – транспортног центра за претовар роба и мултимодални саобраћај на железничкој станици у Кикинди
- Град са решеним инфраструктурним проблемима (изградња фабрике воде, завршетак канализационе мреже) и уопште здравијом животном средином
- Међународни регионални центар омладинских спортских кампова, са обогаћеним садржаја у оквиру Спортског центра „Језеро“ и Старог језера (SPA и Welnes програм)
- Међународни академски вајарски центар базиран на вишевековној традицији печења глине и међународног вајарског симпозијума „Тера“...

Остварење наведених циљева нису само задатак актуелног општинског руководства, већ и свих грађана наше општине и питање одрживе будућности како нас, тако још више нашег потомства.

Председник
Павле Марков

Преамбула

Општина Кикинда предузима значајне кораке у планирању сопственог развоја у складу са постојећим законским оквирима и савременим европским и светским токовима. Данас је суштински елемент у било којој земљи јачање локалних капацитета и развијање свести у циљу локалног одрживог развоја.

Савремени свет се последњих деценија све више бави проблемима одрживог развоја, који нису више само питање конкретних земаља, већ управо због своје све веће међузависности, питање одрживости је наднационалног карактера. У складу са тиме, потписана су и усвојена многобројна документа која пред конкретне земље постављају шире циљеве. Полазећи од извештаја Римског клуба са почетка 70-их година XX века, преко Рио декларације и Агенде 21¹ из 1992. год., свет определио и своје развојне циљеве дефинисао у Миленијумским циљевима развоја Уједињених Нација из 2000. год.

Европска Унија је у последњих 20-ак година, прешла пут од потписивања и усвајања бројних споразума, конвенција и стратегија, да би данас стигла до своје стратегије одрживог развоја дефинисане у документу под називом Европа 2020, у којем се пред земље чланице и оне које то намеравају да постану, поставља за циљ економски развој ЕУ заснован на знању, уз очување животне средине, висок ниво запослености, продуктивности и социјалне кохезије.

Многе земље су своје националне стратегије одрживог развоја већ ускладиле са поменутиим наднационалним стратегијама и циљевима. За Републику Србију национални стратешки документ у овој области је Национална стратегија одрживог развоја,² која дефинише одрживи развој као циљно оријентисан, дугорочан, непрекидан, свеобухватан и синергетски процес који утиче на све аспекте живота (економски, социјални, еколошки и институционални) на свим нивоима. У Стратегији се потенцира израда модела који на квалитетан начин задовољава друштвено-економске потребе и интересе грађана, а истовремено уклања или знатно смањује утицаје који прете или штете здравој животној средини и природним ресурсима.

У складу са процесима стратешког планирања, и Аутономна покрајина Војводина је, нарочито од уласка у XXI век, започела са дефинисањем својих стратешких циљева, и то у свом најзначајнијем стратешком документу Програм привредног развоја АП Војводине за период 2004-2007, односно његовој Новелираној Ex-Post анализи привреде АП Војводине из 2006. године. Поред тога, треба напоменути да се процес стратешког планирања спровео и на нивоу Баната, а да је резултирао документом под називом Интегративни план друштвено-економског развоја Банат 2005-2007. Реално је очекивати да ће се при напретку у ЕУ интеграцијама, моћи јасније сагледати улоге региона и суб-региона у оквирима конкретне државе, па ће самим тим и израда нових стратешких докумената бити оправдана и утемељенија.

И коначно, и општина Кикинда је више пута била укључена у процес планирања, па тако и стратешког планирања. Резултати тих процеса су следећи документи:

¹ Једно од поглавља Агенде 21 о битним групацијама је и поглавље о улози локалних власти. Са свих страна света, разна тела су наглашавала њихову улогу у конкретној примени "одрживости" на локалном нивоу. Из овога је и произашла препорука дата у 28. поглављу – да локалне власти треба да се консултују са становништвом у погледу осмишљавања стратегије за стварање Локалне Агенде 21.

² www.odrzivi-razvoj.gov.rs

1. Локална стратегија одрживог развоја општине Кикинда за период 2010-2014
2. Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Кикинда 2010-2014
3. Стратегија развоја социјалне заштите општине Кикинда 2008-2012.
4. Стратегија развоја социјалне политике општине Кикинда 2006.-2010.
5. Локални еколошки акциони план (из 2005. год.)
6. План управљања отпадом општине Кикинда (из 2010. год.)
7. Регионални план управљања отпадом за период од 2010-2020 године општина Кикинда, Ада, Бечеј и Нови Бечеј (из 2013. год.)
8. Посебна основа газдовања шумама за Газдинску јединицу „Кикинда“ за период од 2003 - 2012. (из 2002. год.)
9. Просторни план општине Кикинда – Стратегија просторног развоја (из 2013. год.)
10. Генерални урбанистички план Кикинде (из 2013. год.)

Истеком планског периода (Претходна стратегија), стекли су се услови за израду нове и потпуније стратегије одрживог развоја која ће у себи прецизирати стратешке циљеве и начине њиховог остваривања и вредновања.

Сви претходно наведени документи представљају основ за израду **Стратегије одрживог развоја општине Кикинда 2014-2020.** (у наставку: Стратегија), која је по својој суштини стратегија одрживог локалног развоја. Изради Стратегије се приступило систематски и у партнерству са Владом Аутономне покрајине Војводине, односно Секретаријатом за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, а који је пружио финансијску подршку и Регионалним центром за друштвено-економски развој БАНАТ д.о.о., Зрењанин, који је обезбедио техничку подршку у овом процесу стратешког планирања.

Да би се стекли и други неопходни предуслови за израду Стратегије, Председник општине је донео Закључак (број: П-06-51/2013 од 08.11.2013. год.) о покретању поступка и насталом застоју у поступку израде Стратегије развоја општине Кикинда 2014-2020., при чему је формиран и Пројектни тим за израду Стратегије.

На седници од 22. децембра 2014. год. Скупштина општине Кикинда је усвојила Стратегију, чиме је она постала и њен званични документ.

Пројектни тим за израду Стратегије

Израда Стратегије одрживог развоја

Стратегија је резултат ТИМСКОГ рада запослених у општинској управи општине Кикинда, представника јавних предузећа, приватног сектора, као и невладиних организација и удружења грађана са територије Општине. Техничку подршку у припреми стратешког документа пружио је стручни тим Регионалног центра за друштвено-економски развој БАНАТ, д.о.о., Зрењанин.

А. Тим за израду Стратегије (општина Кикинда)

1. Саша Танацков
2. Иван Старчев
3. Јелена Родић

Б. Радне групе:

За економски развој:

1. Немања Ђукић – координатор, члан Општинског већа
2. Наташа Зарић – заменик координатора, самостални стручни сарадник за инвестиције, промоцију и маркетинг у Јавној агенцији за локални економски развој општине Кикинда
3. Имре Кабок – члан, члан Општинског већа
4. Тибор Хорват – члан, генерални секретар Регионалне привредне коморе Кикинда
5. Јелена Митровић – члан, директор Националне службе за запошљавање филијала Кикинда
6. Војислав Булатовић – члан, финансијски директор у привредном друштву „GRINDEX“ д.о.о. Кикинда
7. Младен Ђуран – члан, директор у д.о.о. Пољопривредна стручна служба д.о.о. „Кикинда“
8. Никола Филиповић – члан, председник управног одбора удружења пољопривредних произвођача „Банатска ленија“
9. Дејан Ђирић – члан, председник удружења грађана „Опште удружење предузетника Кикинда“
10. Драгиша Угарчина – члан, Туристичка организација општине Кикинда

За развој друштвених делатности:

1. Станислава Хрњак – координатор, члан Општинског већа
2. Александра Мајкић – заменик координатора, председница Скупштине општине Кикинда
3. Витомир Радак – члан, директор ОШ „Свети Сава“ Кикинда
4. Лидија Милашиновић – члан, директорица Народног музеја Кикинда
5. Игор Грандић – члан, Галерија „Тера“ Кикинда
6. Зоран Петровић – члан, Академско друштво за неговање музике „Гусле“ Кикинда
7. Јелена Брцански – члан, Завод за јавно здравље Кикинда

За заштиту животне средине:

1. Миодраг Булајић – координатор, члан Општинског већа

2. Мирослава Крнић – заменик координатора, Секретаријат за заштиту животне средине општине Кикинда
3. Јелена Милићев – члан, Завод за јавно здравље Кикинда
4. Мирко Томковић – члан, Завод за јавно здравље Кикинда
5. Владимир Гаврилов – члан, Ловачко удружење „Кикинда“
6. Драган Грујић – члан

За развој инфраструктуре и комуналне делатности:

1. Миљивој Лињачки – координатор, члан Општинског већа
2. Станислав Вујић – заменик координатора, самостални стручни сарадник стратешко планирање у Јавној агенцији за локални економски развој општине Кикинда
3. Ђорђе Кленанц – члан, Дирекција за изградњу града Кикинда
4. Милан Гашић – члан, Дирекција за изградњу града Кикинда
5. Зоран Николин – члан, Телеком Србија, пословница Кикинда
6. Бранислав Јанковић – члан, Електровојводина „Електродистрибуција Зрењанин - погон Кикинда“
7. Томислав Бјелица – члан, Панонске термоелектране и топлане
8. Живко Поподић – члан, ЈКП „6.Октобар“ Кикинда
9. Славица Симулов – члан, Дирекција за изградњу града Кикинда
10. Илија Рајић – члан, Компанија „АСА“ Кикинда

В. Надгледање и контрола спровођења Стратегије:

1. Љубан Средић – председник
2. Саша Танацков – члан
3. Снежана Ковачевић – члан
4. Босиљка Срдић – члан
5. Драгана Балабан – члан
6. Биљана Фелбаб – члан
7. Даница Сантовац – члан

Г. Стратешки савет:

1. Павле Марков – председник Савета
2. Душан Ђукановић – члан
3. Ратко Рожић – члан
4. Вукица Мидоровић – члан
5. Славица Симулов – члан
6. Миланка Маљковић – члан
7. Слободан Којић – члан
8. Мирослав Брандић – члан
9. Љубомир Васичин – члан

Листа скраћеница

АПВ –	Аутономна покрајина Војводина
ДП -	Државни пут
ДТД -	Дунав-Тиса-Дунав
ЕУ –	Европска унија
ЗЗЈЗ -	Завод за јавно здравље
ИПГ –	Индивидуално пољопривредно газдинство
ЈП –	Јавно предузеће
КЛЕР –	Канцеларија за локални економски развој
ЛС -	Локална самоуправа
МСП –	Мала и средња предузећа
МЗ –	Месна заједница
НВО –	Невладина(е) организација(е)
НСЗ –	Национална служба за запошљавање
ОП -	Општински пут
ОСИ -	Особе са инвалидитетом
ОШ –	Основна школа
ПУ –	Предшколска установа
РЗС –	Републички завод за статистику
РС –	Република Србија
РСД –	Динар
РПК –	Регионална привредна комора
РЦР –	Регионални центар за развој
СРЦ –	Спортско-рекреативни центар
ТС –	Трансформаторска станица
Сл. гл. –	Службени гласник
УАЕ -	Уједињени Арапски Емирати
ФКУ -	Фонд за капитална улагања
ЦЗСР –	Центар за социјални рад

Методологија израде

Методологија за израду Стратегије одрживог развоја општине Кикинда 2014-2020. је настала разрадом методологије на програму Exchange 2, подржаном од стране Европске уније - Заједничка подршка локалним самоуправама у циљу методолошке стандардизације процеса стратешког планирања за потребе Сталне конференције градова и општина и локалних самоуправа у Србији, као и са елементима Методологије израде стратешког плана локалног економског развоја АП Војводине.

Стратегија одрживог развоја општине Кикинда 2014-2020. је општи стратешки план локалног одрживог развоја који даје смернице и дефинише активности за будући одрживи развој општине Кикинда. Временски оквир за имплементацију Стратегије је 2014 - 2020. године, односно 7 година, и акциони план Стратегије је рађен, углавном, оквирно у периоду 2014-2020. год., остављајући простор за евентуалне промене стања окружења. На овај начин оставља се простор за евентуално будуће ажурирање Стратегије, у складу са променама у окружењу, као и за допуну Акционог плана стратегије са пројектима који би се реализовали у другом делу планског периода, односно до 2020. године.

Ова Стратегија се, у својој бити, односи на одрживи развој живота, рада и функционисања локалне заједнице у општини Кикинда. Одрживост подразумева коришћење природних ресурса у мери која дозвољава да се ти ресурси природно обнове, односно да се не наруши њихов квалитет за будуће генерације.

Стратегија се дефинише, усваја и реализује на општинском нивоу. У неким циљевима, програмима и активностима, Стратегија подразумева регионални и/или национални приступ решавању одређених проблема, али се у наведеним циљевима и активностима подразумева већ обострано изражен интерес суседних локалних самоуправа, Аутономне покрајине Војводине, као и Републике Србије.

У читавом процесу планирања примењиван је партиципативни приступ, у којем су локални актери, а пре свега представници општине Кикинда, представници приватног и невладиног сектора, узели активно учешће, дајући драгоцене смернице за овај стратешки документ. Процес имплементације подразумева исти приступ, односно подразумева директну укљученост свих заинтересованих страна током трајања целокупног процеса.

У том контексту је на почетку процеса израде Стратегије председник Општине донео решење о именовану чланова радних група за израду Стратегије одрживог развоја општине Кикинда број III-04-30-8/2013 од 20.11.2013. год. Радне групе су формиране по претходно одређеним приоритетима:

- РГ 1: Економски развој
- РГ 2: Развој друштвених делатности
- РГ 3: Заштита животне средине
- РГ 4: Развој инфраструктуре и комуналне делатности

Радне групе су описале и анализирале тренутно стање (SWOT), а потом су дефинисале визију, опште и посебне циљеве у оквиру приоритета. На основу дефинисаних циљева урађен је акциони план који треба да доведе до испуњења постављених циљева. Радне групе су у просеку имале по пет састанака, међутим чланови радних група су имали и низ интерних састанака, као и састанака са корисницима директно заинтересованим за процес израде и имплементације Стратегије.

Резултат рада радних група је стално праћен и потврђиван од стране Стратешког савета који је формиран са посебном наменом да прати како израду, тако и будућу реализацију Стратегије.

Стратешки документ у себи садржи следећа поглавља:

1. Опште информације о Општини
2. Индикатори постојећег стања
3. Анализа постојећег стања и SWOT анализа
4. Интегрална анализа
5. Дефинисање стратегије (визија, приоритети, општи и посебни циљеви)
6. Акциони план
7. Имплементација Стратегије
8. Мониторинг и евалуација

Ниво имплементације Стратегије ће се перманентно пратити путем годишњег циклуса евалуације. Годишњи циклус праћења и евалуације на овај начин ће омогућити стално ажурирање визије, приоритета, циљева и активности, док ће се за оцену успешности користити селектовани индикатори.

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ

1.1. Административни и географски положај

Специфичност Кикинде огледа се у њеном географском положају. Територија Општине налази се у северном делу Баната, на 7,5 km од румунске и 60 km од мађарске границе. Простире се на 783 km² и са нешто мање од 60.000 становника, кикиндска општина је међу већим општинама у Војводини. Општине са којима се граничи општина Кикинда су: Чока на север-северозападу, Ада (малим делом) на западу, Нови Бечеј на запад-југозападу, Зрењанин и Житиште на југу, и Нова Црња на југозападу. На истоку и североистоку граница општине представља и државну границу са Румунијом.

Општину Кикинда образује град Кикинда и девет насељених места: Мокрин, Наково, Банатско Велико Село, Нови Козарци, Руско Село, Банатска Топола, Башаид, Иђош и Сајан. Путном и железничком мрежом Општина је добро повезана са осталим деловима Војводине и Србије.

Удаљеност Кикинде од неких значајнијих центара је следећа:

- Нови Сад: 97 km
- Београд: 128 km
- Темишвар (Румунија): 69 km
- Сегедин (Мађарска): 88 km

Табела 1: Општи подаци о Општини у поређењу са вишим територијалним јединицама

Територијална јединица	Површина (km ²)	Пољопривредна површина (%)	Број насеља	Катастарских општина	Регистрованих месних заједница	Становништво (на дан 30.06.2012.)	
						укупно	на 1 km ²
Општина Кикинда	783	90,1	10	10	13	58.824	75
Удео у односу на Округ	33,63%	89,5	20,00%	27,03%	28,89%	40,21%	63
Удео у односу на АПВ	3,62%	82,4	2,14%	2,24%	2,38%	3,06%	89
Удео у односу на РС	0,88%	65,6	0,16%	0,17%	0,29%	0,82%	81

Извор: РЗС

1.2. Кратак историјат општине

Град Кикинда се налази на простору који је богат траговима старих и ишчезлих култура и цивилизација. Многобројни археолошки налази сведоче да су овде људи живели још у времену од пре седам хиљада година. Међутим, континуитет тог трајања често је нарушаван и прекидан. Људи су се насељавали и одлазили, бивали и нестајали, све у зависности од многобројних и различитих историјских околности. Назив Кикинда први пут је забележен почетком XV века и то у облику *Kokenyud*, а највероватније је означавао, заједно са називом *Ecehida*, име више мањих насеља, односно добара угарских, а затим и српских деспота.

Данашњи назив града јавља се први пут на географској карти 1718. год. као *Gross Kikinda* и тада не обележава насеље, већ ненасељен простор-пустару. Иначе, придев *Gross, Nagy* или *Велика* у немачкој, мађарској, односно српској варијанти, био је у званичној употреби у имену града све до краја 1947. године. Етимолошко порекло имена Кикинде није у потпуности разјашњено. Најчешће се објашњава мађарским називом коровске биљке *kokeny* (трњина) и старим словенским, односно прасловенским кореном *кик* (глава). Историја савремене Кикинде може се у континуитету пратити почев од пре 264 година, тачније од 1751-1753. године, када је подручје на којем се град данас налази

насељено. Предања кажу да је на тло данашње Кикинде први ступио Кристифор Кенђелац, забивши заставу на брежуљку Екеида (место данашње Православне цркве) и рекао: „Одавде не идемо никуда. Овде ћемо подићи насеље“. По одобрењу царице Марије Терезије 1774. год. приступило се формирању Диштрикта (округа) од десет севернобанатских насеља, са седиштем у Кикинди, које је имало одређене привилегије. Данас је Кикинда модеран град који својим Тргом, широким улицама и старим грађевинама плени пажњу како Кикинђана, тако и гостију.

1.3. Општи подаци о становништву

Укупан број становника општине Кикинда, по попису из 2011. године износи 59.511, што је у односу на 2002. годину пад од 7.491 становника, односно 11,18%. У поређењу са просеком на нивоу АП Војводине (4,93%) и Републике Србије (4,15%), овај пад је значајно већи и указује на веома озбиљну депопулацију Општине.

Табела 2: Упоредни преглед кретања броја становника, према спроведеним пописима до 2011. год.

	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Република Србија	5.794.837	6.162.321	6.678.247	7.202.915	7.729.246	7.576.837	7.498.001	7.186.862
АП Војводина	1.640.599	1.698.640	1.854.971	1.952.560	2.034.782	1.970.195	2.031.992	1.931.809
Севернобанатска област	189.050	189.414	194.150	191.632	187.179	177.542	165.881	147.890
Општина Кикинда	64.251	64.685	68.562	68.915	69.864	69.112	67.002	59.511

Извор: РЗС, Становништво-упоредни преглед броја становника 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991 и 2002.

Од укупног броја становника Општине Срби чине око 75,43%, Мађари око 12,23%, Роми око 3,33%, док су остале националне припадности заступљене у много мањем проценту.

Просечна старост становника у општини Кикинда, према подацима за 2012. године је нешто виша у односу на републички ниво (42,23), али значајно виши у односу на АП Војводину (41,83 година) и износи 42,4 година. Пратећи тај тренд и индекс старења становништва у Општини је већи, и износи 127,02, у односу на Републику Србију (125,38) и нарочито АП Војводину (119,64).

Табела 3: Просечна старост становништва Општине, према полу, и у односу на АПВ и РС и удео становништва преко 65 година старости

Територијална јединица	Пол	Година	Удео популације преко 65 год.	Удео популације преко 65 год.
		2011.	2002.	2011.
Општина Кикинда	просек	42,4	15,41	16,46
	М	40,8		
	Ж	43,9		
АП Војводина	просек	41,8	15,51	16,39
	М	40,2		
	Ж	43,3		
Република Србија	просек	42,2	16,54	17,40
	М	40,9		
	Ж	43,6		

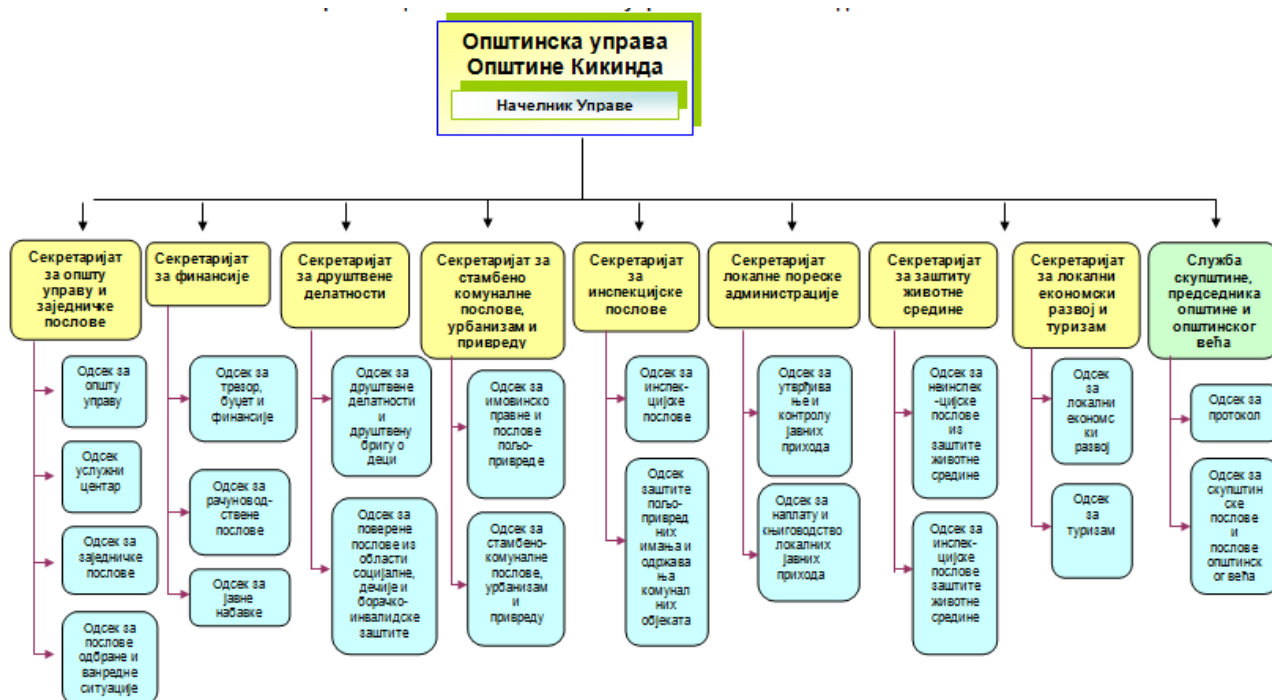
Извор: РЗС

Очекивано трајање живота деце рођене 2010-2012. године у општини Кикинда је у случају мушке деце 69,87 година, а женске 76,32, што је у оба случаја мање него на нивоу АП Војводине (мушка деца 71,15 а женска деца 76,64), док је ова разлика још већа на нивоу Републике (мушка деца 72,22 а женска деца 77,29).

1.4. Карактеристике локалне самоуправе

Седиште локалне самоуправе Кикинда налази се у Кикинди, на адреси Трг српских добровољаца број 12.

На основу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у општинској управи, из 2012. године, У Општинској управи се утврђује укупно 89 радних места.

Слика 1. Организациона шема општинске управе општине Кикинда

Буџет општине Кикинда се у протеклом периоду кретао на начин приказан у следећој табели.

Табела 4: Буџет општине Кикинда у периоду 2004. до 2013. година

Година	Буџет (10 ⁶ РСД)	Број становника	Буџет per capita (РСД)
2004.	622,5	65.532	9.499,18
2005.	950,5	64.842	14.658,71
2006.	1.230,7	64.119	19.194,00
2007.	1.140,0	63.324	18.002,65
2008.	1.270,0	62.530	20.310,25
2009.	1.226,8	61.790	19.854,35
2010.	1.676,8	61.007	27.485,37
2011.	1.889,1	59.511	31.743,71
2012.	2.275,9	58.824	38.690,00
2013.	2.207,6	58.824	37.528,90

Напомене:

- У колони буџет приказане су његове заокружене реализоване вредности
- Број становника је процењен, изузев за 2011. годину када је вршен попис, као и за 2013. када је презет податак из 2012. године

Извор: Општинска управа општине Кикинда и РЗС

Усвојени буџет за 2014. годину је 2.528.207,601 динара.

1.4.1. Комуникација Општине са окружењем

У својој комуникацији са окружењем, а пре свега са грађанима и потенцијалним инвеститорима, општина Кикинда се поставила крајње транспарентно. У ту сврху, израђена је званична Интернет презентација на адреси: www.kikinda.org.rs. Презентација је порталског карактера и веома је богатог садржаја. На почетној страници се поред актуелности (у речи и краћим видео записом), између осталог, налазе и Брзи линкови, са директним приступом најчешће захтеваним садржајима, као што су: Јавне набавке, Информатор о раду, Инвестирајте, Правна помоћ, Уговори, Урбанизам, Обавештења, Службени лист, Матичарска служба и Контакти.

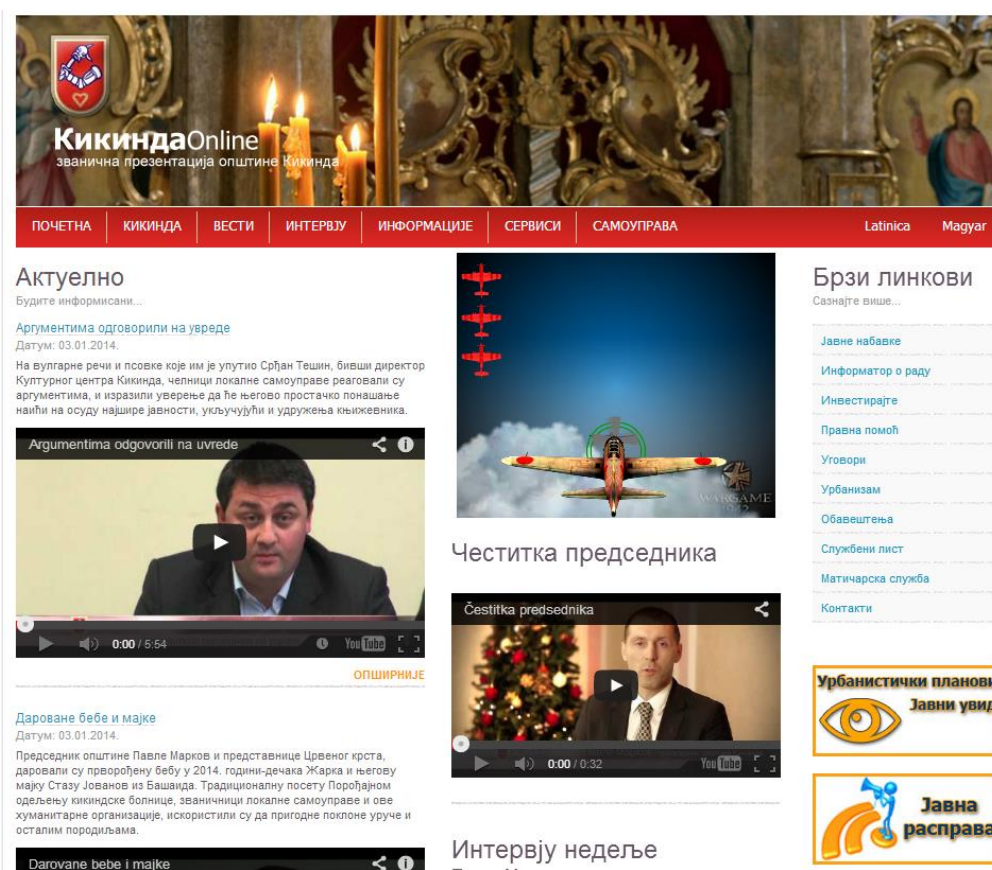
Целокупан садржај портала је организован кроз следеће посебне категорије:

1. Кикинда
2. Вести
3. Интервју
4. Информације
5. Сервиси
6. Самоуправа

Свака од наведених категорија садржи бројне рубрике, у оквиру којих се могу пронаћи све неопходне информације од интереса за посетиоца. Свакако да је једна од најважнијих

категорија Сервиси, која у оквиру себе садржи следеће рубрике: Виртуелни матичар, Предмети, Увид у бирачки списак, Комунални ред, Урбанизам и изградња, Заштита животне средине, Питајте председника, Предузетници, Правна лица, Јавна расправа, Јавни увид, Енергетска ефикасност и Упитник. У оквиру ове категорије, поред основних информација, о врсти услуге и упутства за приступању и добијењу исте, за неке од њих, нпр. из рубрике Урбанизам и изградња, може се преузети и конкретан образац са списком потребних прилога које треба приложити, као и утврђеним накнадама које грађанин треба да уплати како би му се приступило решавању предмета.

У оквиру услуга општинске администрације, посебно је издвојен „Систем 48 сати“, који је организован тако да се проблем може путем веб портала пријавити у оквиру 3 велике категорије (комунални, инспекцијске службе и правна питања), да се може приступити прегледу пријава и њиховом статусу, и коначно добити статистички преглед у вези функционисања система. Статистички подаци показују да је током 2013. године поднесено 1.010 пријава, од којих је решено 1003, а да су седам још у току. Највише пријава је било у вези са Комуналном инспекцијом (30,00%), затим са Дирекцијом за изградњу града (22,67%) и у вези Заштите животне средине (15,35%).

Слика 2. Ноте page званичне презентације општине Кикинда

Садржај веб портала је поред српског језика на ћириличном и латиничном писму, доступан и на мађарском језику.

1.4.2. Канцеларија за локални економски развој

Због све већег обима посла у области локалног економског развоја Општина Кикинда је 2008. год. формирала Канцеларију за локални економски развој (у наставку: КЛЕР), која је потом прерасла у Агенцију за локално – економски развој, да би од 01. јануара 2014. год. постала део Секретаријата за локално – економски развој и туризам општине Кикинда који, између осталог ради и на:

- Припремању и предлагању средњорочне и дугорочне стратегије, акционих планова привредног развоја и развоја комуналне инфраструктуре;
- Припремању анализе и предлагању пројеката из области развоја комуналне инфраструктуре, привреде и предузетништва;
- Обезбеђивању информација, пружању стручне помоћи и непосредном вршењу послова везаних за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из републичких, покрајинских и европских фондова, донација и других облика развојне помоћи;
- Управљању пројектима за које је задужена одлукама Општинског већа;
- Промовисању циљева, развојних документа, развојних пројеката и могућности развоја, као и подстицање њихове реализације;
- Сарадњи и координацији активности са субјектима развоја на републичком, покрајинском, регионалном и општинском нивоу;
- Развијању партнерства између јавног и приватног сектора;
- Пружању помоћи потенцијалним инвеститорима (страним и домаћим) у поступку реализације њихових пројеката;
- Пружању услуга, подршке и помоћи привредним субјектима на локалном нивоу;
- Вођењу активности и пружање услуга бизнис инкубатора
- Старању о одржавању функционалне базе података
- Промоцији туризма и уопште промоцији Кикинде и њених привредних, спортских, културних и других могућности и капацитета.

2. ИНДИКАТОРИ

Да би се на што реалнији начин приказало постојеће стање одрживог развоја, неопходно је познавање одређених индикатора. Поред ових индикатора у Стратегији ће у Акционом плану бити приказани и индикатори за сваки појединачни пројекат, којим ће се мерити успешност реализације сваког пројекта понаособ. У крајњем исходу, сви пројектни индикатори би требало да се одразе на побољшање одабраних макроиндикатора у овој Стратегији.

Индикатори у суштини имају двоструку улогу, прво представљају нумерички опис тренутног стања, у одређеној области, односно њеној подобласти, и друго, могу се користити као мера постигнуте промене у локалној заједници, те на тај начин представљају нужан део система мониторинга и евалуације.

Међутим, постоје одређени проблеми у вези са индикаторима, а који се пре свега, односе на њихов неинтегрисан поглед на читаву заједницу (случај традиционалних индикатора), односно на проблем недоступности и трошкова обезбеђивања података (случај индикатора одрживог развоја).

Узимајући све претходно наведено у обзир, Тим за израду Стратегије је дефинисао 30 индикатора који би требало да прикажу постојеће стање по питању одрживог развоја у општини Кикинда, и путем којих ће се мерити успешност реализације Стратегије.³ У питању су углавном традиционални индикатори, понајвише због своје доступности и могућности поређења како на републичком, тако и на нижим нивоима (покрајински и окружни). Ипак, треба напоменути да код поједних индикатора недостају подаци, јер се до сада нису пратили (како на републичком, тако ни на локланом нивоу), али су ипак на листи индикатора због свог значаја, нарочито у будућности.

У овом делу дат је списак индикатора које је одабрао Тим за израду Стратегије. То су:

1. Степен развијености
2. Просечна бруто зарада
3. Локацијски коефицијент запошљавања
4. Укупна активност и стопа запослености
5. Стопа незапослености
6. Пословни простор
7. Број регистрованих привредних друштва и предузетника
8. Кретање броја привредних друштава и предузетника
9. Број туриста у односу на број становника
10. Број ноћења туриста
11. Степен задужености општине – Одељење за Финансије!
12. Фискални капацитет општине – Остварење изворних прихода (фискалних облика) по глави становника - Одељење за Финансије!
13. Подстицаји за развој локалних самоуправа
14. Густина насељености
15. Старосна структура становништва
16. Удео становника са завршеном средњом, вишом и високом школом
17. Број становника на један објекат друштвених, културних, рекреативних активности
18. Број становника на једног лекара
19. Учешће корисника социјалне заштите у укупном становништву

³ Детаљан приказ свих индикатора дат је у посебном прилогу на крају овог документа.

20. Учешће правноснажно осуђених лица према месту извршења кривичног дела у укупном становништву
21. Дужина путева у km по km²
22. % домаћинства са сигурном водом за пиће
23. % домаћинства прикључених на канализациону мрежу
24. % прикључака на гасовод
25. Квалитет површинских вода
26. Број дана са лошим квалитетом ваздуха
27. Напуштено и загађено земљиште
28. Општински отпад по врсти одлагања
29. Рециклирани отпад по врстама
30. Укупна потрошња енергије подељена по врсти горива

3. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. Економски развој

3.1.1. Опис тренутне ситуације

Према Уредби о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2013. год., општина Кикинда спада у **другу групу**, коју чини 35 јединица локалне самоуправе чији је степен развијености у распону 80-100% републичког просека.

Период после Другог светског рата, нарочито од половине шездесетих до краја осамдесетих година прошлог века, обележен је великим привредним напретком у општини Кикинда. Кикинда доживљава динамичан развој у овом периоду који је сврстава у пет најразвијенијих општина у бившој СФРЈ. Носиоци привредног развоја, који су имали разгранате послове и партнере по целом свету, били су „Ливница Кикинда”, „Метанолско - сирћетни комплекс“, фабрика црепа и плочица „Тоза Марковић”, пољопривредни комбинат ИПП „Банат”, хемијска индустрија „Хемик”, месна индустрија „ПИК”, фабрика за прераду воћа „Прима”, кондиторска индустрија „Банини”. Део привредног друштва „Нафтагас“ је имало седиште у Кикинди и велики део своје производње је остваривало на овом подручју. Наведена привредна друштва су била технолошки модерна, извозно оријентисана и из тих разлога на подручју општине обезбеђена је скоро пуна запосленост и висок стандард.

Економски развој државе, а самим тим и општине Кикинда, у последњој деценији претходног века одвијао се под снажним утицајем неекономских фактора, разорне хиперинфлације и *de facto* вођења ратне економије. Санкције, криза и промена друштвено-економског система у протеклих 20 година су у великој мери погодили Кикинду. Велика привредна друштва, ослоњена на извоз, доживела су приватизацију или колапс. Последице су биле драматичне: велики број радника је остао без посла, опрема је застарела, а неколико привредних друштава која су била понос кикиндске привреде су престала са радом.

Након 2000. год. отпочео је процес приватизације и власничке трансформације, који је и у општини Кикинда, као и у Републици уопште, текао споро и без одговарајућег социјалног програма и програма запошљавања. Приватизација друштвене својине дошла је као резултат њене неодрживости и потребе да се промени привредна структура. Међутим, продаја националног капитала ради приватизације у досадашњем транзиционом периоду обављала се добрим делом ради попуњавања планираних високих буџетских прихода који су на тај начин стварали привид буџетске равнотеже. Највећи проблем је одрживост тог стања с обзиром на чињеницу да су то непоновљиви и једнократни приходи, који у највећој мери

одлазе у потрошњу. Транзициони период кроз који пролази Србија, оставио је трага и у Кикинди где су приватизовани сви велики носиоци економске стабилности што је са собом донело и значајне промене на тржишту радне снаге. Након приватизације акционарског друштва „Тоза Марковић“ и акционарског друштва „Ливница Кикинда“ неколико хиљада људи је остало без посла. Како су ова два привредна друштва била водећа у индустрији града, привреда није могла да збрине велики број радника. После 2000. год. Кикинда од једног од водећих индустријских градова у региону постаје град који сваке године само назадује.

У Кикинди тренутно послује 10 великих, 21 средње и 374 мала привредна друштва, што у укупном броју износи 405 привредних друштава. На почетку 2014. Године у Кикинди је било запослено 15.256 особа. Просечна зарада у општини Кикинда у 2013. години била је 36.457,17 динара што је за 7.490,74 динара мање, пошто је просечна републичка зарада била 43.947,91 РСД.

Развој привреде и повећање тржишне конкурентности намеће потребу подизања капацитета постојећих и ново-основаних привредних субјеката, као и стварање амбијента за привлачење страних директних инвестиција. Локална самоуправа је препознала дефинисање и опремање индустријских и радних зона као инструмент локалног економског развоја.

Општина Кикинда потенцијалним домаћим и страним инвеститорима за покретање производње нуди агро индустријску зону и радну зону која се налази у Блоку 58 и 59/1.

Агроиндустријска зона (део блокова 41 и 43) се простире на површини од 18 *ha*. Граничи се са железничком пругом. Налази се на 0,7 километара од магистралног пута М-3. Формирање Агроиндустријске зоне која задовољава међународне стандарде има за циљ да привуче локалне и стране инвеститоре да започну или преселе свој посао на ову локацију, као и да се додатно искористе локални пољопривредни ресурси. Развој Агроиндустријске зоне ће обухватити спровођење пројеката енергетске ефикасности како би се покрила потражња за електро и топлотном енергијом у зони. Локација је у власништву општине Кикинда и постоји План детаљне регулације који регулише делатности које је могуће обављати, као и градњу објеката у зони.

Слика 3. Агроиндустријска зона (део блокова 41 и 43)

Блок 58 и 59/1 се простире на површини од 35 ha. Радна зона је намењена секундарним и терцијарним делатностима (дефинисано Планом детаљне регулације). Налази се на излазу из града. Удаљен је од магистралног пута М-3 1.5 километара, од магистралног пута М-24 1 километар и од регионалног пута Р-123 0.7 километара. Локација је удаљена од центра града 2 километара, од железничке пруге 1 километар и од пристаништа на каналу Дунав – Тиса – Дунав око 7 километара. Радна зона је инфраструктурно опремљена.

Слика 4. Блок 58 и 59/1

3.1.1.1. Анализа тржишта рада и радне снаге

Тржиште рада Републике Србије снажно је погођено негативним ефектима светске економске кризе која је свој ефекат на Србију, а самим тим и на општину Кикинда, почела да показује у последњем кварталу 2008. год. Уколико се анализирају подаци о кретањању формалне запослености на нивоу Републике Србије уочава се наведено, дакле да је тржиште рада Републике Србије прве знаке кризе почело да показује крајем 2008. године и да формална запосленост од 2009. год. има тенденцију пада. Општина Кикинда није била изузетак овог негативног тренда пада запослености.

Општина Кикинда бележи пораст броја незапослених у последњој години. Децембра 2012. год. Национална служба за запошљавање – филијала Кикинда евидентирала је 5.545 незапослених лица, док је тај број у децембру 2013. год. износио 5.714 незапослених лица. Од укупног броја незапослених лица 49,5% представљају жене. Поред тога, поражавајући је податак да од укупног броја незапослених лица, преко 12 месеци (дугорочна незапосленост) на запослење чека 57,5%.

Тржиште рада и радне снаге приказано је посредством следећих табела.

Табела 5: Однос броја запослених и незапослених и просечна нето зарада у Општини за период 2010-2013. год.

	2010	2011	2012	2013
Број запослених	15.237	15.186	14.194	15.256
Број незапослених	6.086	6.259	5.545	5.714
Просечна нето зарада (у РСД)	30.018	32.090	34.767	36.457,17

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 6: Квалификациона структура незапосленог становништва Општини

	2010	2011	2012	2013
Неквалификовани	2.144	2250	1787	1834
Нижа стручна спрема	353	334	293	269
Квалификовани	1.567	1560	1413	1443
Средња стручна спрема	1.490	1538	1499	1516
Висококвалификовани	34	31	184	27
Виша стручна спрема	269	283	283	298
Висока стручна спрема	229	263	281	327
Укупно:	6.086	6.259	5.545	5.714

Извор: НСЗ, Филијала Кикинда

Узимајући у обзир стручну спрему незапослених лица, 36,5% су нестручна лица (I и II степен стручне спреме) док 63,5% чине стручна лица (III-VIII степена стручне спреме).

Број радно способних лица на евиденцији НСЗ филијала Кикинда на дан 31.12.2013. год. је био 6.882. Број запошљавања током 2013. год. је износио 12.523, док је број запошљавања лица са евиденције износио 1.720.

Анализом локалног тржишта радне снаге, потреба послодаваца за одређеном професијом као и учесталости запошљавања може се закључити да се у општини Кикинда као суфицитарна јављају следећа занимања: свршени гимназијалац, економски техничар, продавац, бравар, аутомеханичар, машински техничар – конструктор, прерађивач хране и пића и возач друмског возила. Истом аналитичком методом закључује се да су нека од дефицитарних занимања у општини Кикинда: руководалац уређаја за производњу и прераду воћа и поврћа (III степен), дипломирани фармацеут (VII степен), пакер (II степен), помоћник плетача (II степен), манипулант у текстилству (I степен), манипулант у озелењавању и уређењу насеља (I степен) и електромонтер – инсталатер (III степен).

3.1.1.2. Индустија

Општина Кикинда је пољопривредно и индустријско подручје. Са пољопривредном површином од око 70.000 ha и великим привредним друштвима која деценијама запошљавају највећи број људи, предност се не може дати ниједној грани. Општина Кикинда је деценијама уназад била један од водећих индустријских градова уз присуство како екстративне и прерађивачке, тако и тешке и лаке индустрије. Упркос страховитом паду привредне активности уопште и суноврату српске економије, као последица светске

економске кризе, неколико кикиндских индустријских гиганата, попут Ливнице Кикинда, Банинија и Тозе Марковић и осталих покушавају, и колико толико успевају, да одрже постојећи ниво производње уз константну опасност од банкрота.

Велики привредни субјекти у процесу транзиције су драстично смањили број радника. **Ливница „Кикинда“** је запошљавала око 6.000 радника, а сад их има мање од две хиљаде, са тенденцијом даљег смањења. Већински власник “СІМОS” из Копра, налази се у процесу реструктурирања у Словенији, а циљ кризног менаџмента је да сачува радна места у матичној земљи. Кренуло са продајом одређених делова корпорације “СІМОS”, који не послују у сектору аутоиндустрије. Тако је у Кикинди у току продаја ресторана „Раднички дом“, а најављена је и продаја одређених погона у оквиру Ливнице „Кикинда“. Прошле године је, као технолошки вишак, отпуштено 66 радника, а ове године, планирано је још око 200.

“Метанолско – сирћетни комплекс“ Кикинда који запошљава око 540 радника, чији је већински власник ЈП “Србијагас”, нема производњу око три године, а са обзиром на цену гаса производња је неисплатива. Уколико се не пронађе стратешки партнер судбина овог предузећа је неизвесна.

Индустрија грађевинског материјала **А.Д. “Тоза Марковић”** Кикинда, која је некада запошљавала преко 2.000 људи, и била најуспешнија фирма у својој бранши у СФРЈ, након власничке трансформације смањила је број запослених на око 860, али је и поред тога наставила да понире. Пошто почетком ове године повериоци нису прихватили програм руководства за реорганизацију, вероватно ће уследити стечај. Дугови фабрике износе око 30.000.000 евра и судбина запослених радника је неизвесна, посебно што је током 2014. године покренут стечајни поступак.

А.Д. Банини се у 2013. години суочио са великводношћу, због превеликог задужења по питању претходних инвестиција у нове погоне, што је довело до одређеног смањења броја радника, али је направљен план репрограма дуга на осмогодишњи период.

Готово да се не може рећи да у Кикинди данас постоји предузеће које би могло да запосли већи број радника. Смањење буџета Општине је настало услед константног смањења броја запослених, смањењем стопе пореза на зараде у 2013. год. као прихода јединице локалне самоуправе, као и смањења износа рудне ренте коју је “НИС ГАСПРОМ ЊЕФТ” уплаћивао за експлоатацију нафте и гаса. Као прва мера, која је доната услед ових неповољних дешавања, јесте рационализација јавног сектора, где је дошло до ликвидације “Јавне агенције за локални економски развој”, “Туристичке организације Кикинда“, али и реструктурирања јавних предузећа којима је оснивач Скупштина општина Кикинда.

Кретање броја привредних субјеката у општини Кикинда може се представити посредством следеће две табеле дате у наставку.

Табела 7: Број привредних друштава у Општини

	2010	2011	2012	2013
Активних	442	414	388	410
Новооснованих	33	28	39	30
Брисаних/угашених	60	53	56	18

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 8: Број предузетника у Општини

	2010	2011	2012	2013
Активних	1.365	1.347	1.299	1.353
Новооснованих	251	236	198	217
Брисаних/угашених	256	252	244	159

Извор: Агенција за привредне регистре

Много значајнији подаци о стању привреде се могу добити када се у обзир узму њени финансијски показатељи. Ово је приказано посредством следеће две табеле дате у наставку, уз напомену да нису сва активна привредна друштва нити предузетници обухваћени овим статистикама.

Табела 9: Финансијске перформансе привредних друштава у Општини

	2010	2011	2012
Број привредних друштава	431	404	391
Број запослених	8.372	8.254	7.800
Пословни приходи (у 000 РСД)	37.936.733	39.093.642	39.220.384
Нето добитак (у 000 РСД)	1.066.106	2.057.032	1.904.791
Број привредних друштава са нето добитком	227	231	228
Нето губитак (у 000 РСД)	6.982.992	4.204.350	4.325.761
Број привредних друштава са нето губитком	176	144	138
Укупна средства (у 000 РСД)	68.606.793	71.425.201	70.387.681
Капитал (у 000 РСД)	22.980.497	22.706.670	25.974.267
Кумулирани губитак (у 000 РСД)	11.474.424	15.117.948	8.624.604
Број привредних друштава са губитком до висине капитала	195	184	166
Број привредних друштава са губитком изнад висине капитала	121	118	115

Извор: АПП - Регистар финансијских извештаја и бонитета

Табела 10: Финансијске перформансе предузетника у Општини

	2010	2011	2012
Број предузетника	118	120	106
Број запослених	251	248	223
Пословни приходи (у 000 РСД)	773.631	862.190	778.901
Нето добитак (у 000 РСД)	22.125	26.282	16.976
Број предузетника са нето добитком	85	88	83
Нето губитак (у 000 РСД)	18.907	14.948	8.843
Број предузетника са нето губитком	31	32	22
Укупна средства (у 000 РСД)	505.038	537.516	572.061
Капитал (у 000 РСД)	89.985	103.888	110.817
Кумулирани губитак (у 000 РСД)	67.799	64.691	61.242
Број предузетника са губитком до висине капитала	22	29	33
Број предузетника са губитком изнад висине капитала	29	32	28

Извор: АПП - Регистар финансијских извештаја и бонитета

Упркос бројним тешкоћама како у светској тако и у националној привреди, протекле године, извоз у Севернобанатском округу, а посебно у општини Кикинда, наставио је тренд раста тј. остваривања суфицита. Укупно је извезено робе у вредности око 126 милиона евра, а увезено је око 58 милиона евра. Узимајући у обзир реално стање ствари могли би се рећи да је овај податак охрабрујући, а посебно узимајући у обзир чињеницу да би извоз био и много већи да је Метанолско – сирћетни комплекс наставио са радом и извозом. У 2013. год. извоз је 15% већи у односу на 2012. год. што је изузетан показатељ. Увоз је за свега пет посто већи у односу на претходну годину, тако да нам је и суфицит изузетно добар, већи него укупан увоз. Може се рећи да су сва привредна друштва која извозе, остварила суфицит. Са свим земљама са којима смо пословали, постигнут је суфицит, изузетак су само Русија и Кина. Према расположивим подацима, до краја новембра ове године, 54 привредна друштва извозила су, и то у 36 земаља. Највише се извозило у земље Европске уније. На првом месту су Словенија и Мађарска, са више од трећине извоза. Највећи извозници у прошлој години били су „Le Belier”, ливница „Сimos”, „Еммери” и “Кикиндски млин”. Робу су увезла 63 привредна друштва из 58 држава. Појединачно гледано, највише девиза донели су делови за клипне моторе, кочнице, делови за диск кочнице, пшеница, пшенично брашно, а највише се увозило сировог алуминијума.

Препознајући значај слободних зона, као посебно ограђеног и означеног дела територије у коме се обављају привредне и остале делатности под гарантованим погодностима и олакшицама, као и чињеницу да Република Србија преко слободних зона обавља седам посто промета, док у свету тај проценат иде и до 25%, што указује да њихов потенцијал није у потпуности искоришћен, општина Кикинда има могућност и шансу да слободна зона буде формирана на њеној територији.

3.1.1.3. Пољопривреда

Општина Кикинда располаже са око 70.000 *ha* пољопривредног земљишта које заузима око 90% територије Општине. На овом земљишту могуће је са веома великим успехом организовати све видове пољопривредне производње, те је потребно штитити мерама и активностима којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта. Такође, општина Кикинда је једна од првих која је урадила испитивање плодности целокупног државног земљишта које се издаје у закуп.

Републички Геодетски Завод је извршио поделу пољопривредног земљишта на територији општине Кикинда према класама и културама, те је највише пољопривредног земљишта II класе - 22.984,60 ha и III класе - 21.415,83 ha.

Због великог значаја који пољопривреда има у општини Кикинда, у наставку ће се стање у овој привредној делатности детаљније приказати.

У следећим табелама дати су подаци у вези са пољопривредном површином, где се у 2012. год. значајан пораст њеног процентуалног удела у коришћењу односу на ранији период.

Табела 11: Коришћена пољопривредна површина (само пољопривредна газдинства,) у ha

Општина (година)	Пољopr. површина (у ha)	Оранице и баште					Воћњаци	Виногради	Ливаде и пашњаци
		укупно	жито	индустр. биљ	повртно биље	крмно биље			
Кикинда (2012.)	73.627	60.076	39.157	15.558	143	2.898	283	51	4.338

Извор: РЗС, 2012.

Општина Кикинда поседује 22.519,06 ha државног пољопривредног земљишта. Међутим од ове површине за пољопривредну обраду погодна је око 15.200 ha. Површина од 7.356,20 ha пољопривредног земљишта у државној својини није обухваћена закупом или давањем на коришћење без накнаде с обзиром да ове површине представљају шуме и шумско земљиште, природно и вештачки створене неплодне површине, а највише их је у Кикинди (34,77% од укупно некоришћених површина) и Мокрину (30,15% од укупно некоришћених површина).

Удео пољопривредног становништва у Општини је низак упркос томе што је територија општина већим делом и пољопривредно подручје. Проблем малог процента пољопривредног становништва у укупном становништву огледа се кроз чињеницу да је мали број становника који се баве пољопривредом спреман на коришћење иновација и нових технологија у пољопривредној производњи. Из ових разлога за пољопривредну производњу у општини Кикинда би се најпре могло рећи да је традиционална. Како се одређени број становништва бави пољопривредом као секундарном делатношћу, поред традиционалног начина обраде земље, приступа се гајењу оних култура које не захтевају велика улагања и значајније третирање земљишта. Међутим, наглим падом индустријских гиганата, смањеном могућности запошљавања и ниском инвестиционом активношћу, становници општине Кикинде се у последњих неколико година све више окрећу пољопривреди.

Земљорадничке задруге представљају потенцијал за оживљавање пољопривреде, рурални и локални економски развој и омогућавају смањење миграција из сеоских подручја.

3.1.1.3.1. Биљна производња

Протеклих неколико година због превелике влажности земљишта стање у пољопривреди на територији општине Кикинда је било тешко. Према расположивим подацима око 20% парцела под пшеницом и другим озимим усевама у пролеће 2011. год. се налазило под водом. У општини Кикинда због присуства високих подземних и надземних вода с јесени 2010. год., током зиме, а ни у пролеће 2011. год. није обављена припрема као ни пролећна сетва на 30% пољопривредних површина Општине.

- Структура биљне производње

Ратарска производња је заступљена на око 60.000 *ha*, повртарство на око 143 *ha*, воћарство на 283 *ha*, виноградарство на 51 *ha*, а остало биље (ароматично, лековито) на 82,83 *ha*.

Табела 12: Структура ратарске производње у општини Кикинда (у *ha*)

Биљна врста	2012. година
Пшеница	13.565
Јечам	927
Овас	115
Раж	6
Кукуруз	24.278
Соја	1.479
Сунцокрет	13.855
Уљана репица	118
Шећерна репа	1.931
Луцерка	2.359
Детелина	49
Уљана репица	118
Дуван	19
Ост. крмно биље	3
Укупно (<i>ha</i>):	58.822

Извор: РЗС, 2012.

Табела 13: Структура повртарске производње у општини Кикинда (у *ha*)

Биљна врста	2012. година
Лук	13
Грашак	47
Паприка	14
Парадајз	14
Кромпир	73
Купусњаче	15
Карфиол	3
Грашак	47
Затворени простор	6
Укупно:	226

Извор: РЗС, 2012.

Табела 14: Структура воћарства у општини Кикинда

Воћна врста	Производни засади (ha)
Јабука	63
Крушка	25
Ораси	7
Шљива	95
Бресква	11
Кајсија	38
Лешници	16
Вишња	12
Остало воће	16
Укупно:	283

Извор: РЗС, 2012.

- *Поседовна структура земљишта*

Пољопривредно земљиште је у својини индивидуалних газдинстава и пољопривредних предузећа, од којих је велики број приватизован. Упркос изузетној тешкој ситуацији у којој се налазе сеоске земљорадничке задруге које у својини имају значајне површине пољопривредног земљишта, исте нису организоване у складу потребама малих и средњих газдинстава те је неопходно подржати иницијативе за формирање задруга у срединама где не постоје или не функционишу.

Према власничкој структури, највише пољопривредног земљишта припада приватним лицима 48.579,41 ha, у државном власништву је 22.519,06 ha, док је у осталим облицима својине 7.239,96 ha земљишта. Од укупне површине државног земљишта, за пољопривредну обраду погодна је око 15.200 ha. Остале површине су шуме и шумско земљиште, природно и вештачки створене неплодне површине и др.

Табела 15: Регистрована пољопривредна газдинстава општине Кикинда према броју чланова и стално запослених на газдинству

Број чланова газдинства	Број регистрованих газдинстава	% учешћа
1-2	4.162	84,76
3-4	690	14,05
5-6	42	0,86
7 и више лица	16	0,33
Укупно:	4.910	100,00

Извор: РЗС, 2012.

3.1.1.3.2. *Сточарство*

Поред ратарства као доминатног облика пољопривредне производње, у одређеној мери је заступљено и сточарство, али далеко испод потенцијала које Општина има у овој области. У оквиру сточарства, доминантно је млечно говедарство, а остали облици производње су заступљени у мањој мери. Један од основних разлога налази се у чињеници да у Општини не постоји кланица која би била заинтересована за подстицање производње меса, док у делу млечног говедарства, присутни су са откупним местима велика привредна друштва као што су Имлек, Млекара Суботица и Сомболед. Уз неколико неупоредиво мањих, али са тенденцијом раста, једина мини млекара која послује на територији општине Кикинда је Мокрин млек који поред производње на својој фарми обезбеђује млеко од малих произвођача.

Табела 16: Бројно стање стоке у општини Кикинда

Категорија	Број
Говеда	10.210
Краве и стеоне јунице	4.261
Свиње	68.545
Крмаче и супрасне назимице	5.195
Овце	5.126
Приплодне овце	3.308
Живина	123.364

Извор: РЗС, 2012.

Струковно гледано, поред својих редовних активности, Пољопривредна стручна служба Кикинда преко своје пољопривредне саветодавне службе, коју чине саветодавци из области ратарства и повртарства, сточарства, заштите биља и агроекономије пружају потпуно бесплатно стручне савете и информације о техничко-технолошким, комерцијално-тржишним, организационим и другим аспектима пољопривредне производње. Такође, удружење пољопривредних произвођача Банатска ленија од свог оснивања спроводи многобројне активности које за циљ имају оснаживање кикиндских пољопривредника и пољопривреде уопште.

3.1.1.4. *Развој МСП и предузетништва*

Смањивањем производних капацитета великих привредних друштава која су деценијама пословала на територији општине Кикинда и запошљавала велики број становника, сектор малих и средњих предузећа и предузетништва (МСПП) полако преузима примат у свим деловима индустрије и полако постаје доминантни сектор у привреди општине Кикинда.

Препознајући садашњи као и будући значај МСП и предузетништва општина Кикинда би карактер и суштину нужних промена у овом сектору могла да дефинише кроз креирање неопходних услова за стварање новог предузетничког друштва, односно друштва чији су чланови константно усмерени ка креирању капитала и нових радних места, друштва које у потпуности подстиче и охрабрује преузимање ризика, друштва које ствара нова предузетничка звања у свим областима без дискриминације на између „нове“ и „старе“ економије, друштва које идентификује и подстиче становништво да што пре уђу у процес предузетничког стварања.

Поред већ наведених, идентификација постојећих конкретних проблема може се описати кроз висок ниво поткапитализованости МСП-а (мала вредност капитала по појединачном предузећу, низак ниво акумулације и сл.), низак ниво управљачких способности који води у неуспех многе МСП, брзе промене у окружењу чији ефекти чине да уобичајена "комерцијална" каматна стопа буде врло висока и да је дугорочно финансирање врло ризично, значајан недостатак приватног капитала као и недостатак малих износа за *start-up* кредите.

Досадашњи опстанак упркос врло тешким условима пословања за МСП и предузетништво више је израз и искључива заслуга предузетничким и менаџерским способностима њихових власника него подршке и одговарајућег амбијента за њихово пословање.

Од институција за подршку развоју сектора МСП које су активне на територији општине Кикинда могу се издвојити:

1. РЦР Банат, д.о.о., Зрењанин,
2. Регионална привредна комора Кикинда
3. Опште удружење предузетника Кикинда

Све ове институције реализујући своје редовне активности, а нарочито путем својих пројеката, утичу на побољшање ситуације у сектору МСП и предузетништва.

3.1.1.5. Туризам

Туризам је у општини Кикинда организационо настао давне 1966. год., формирањем Туристичког савеза од стране утицајних привредника и општинских угледника. Комплетно председништво Савеза је радило волонтерски до 1981. год., када Туристички савез добија плаћеног секретара. Као туристичка организација почињу да раде 2011. год. формирањем од стране Скупштине општине Кикинда. Од 2014. год. ради као ресорни део Секретаријата за локални економски развој и туризам. Данас има мисију, да као маркетиншки представник кластера оријентисан ка туристичком производу иницира, организује и усмерава све субјекте заинтересоване за развој туризма на територији општине Кикинда, промовише га, координира и сарађује са туристичким организацијама Војводине и Србије и да служи као креативна и сарадничка организација према истим.

Општина Кикинда спада у групу перспективних општина од националног туристичког значаја. Општина Кикинда се налази на простору који је богат траговима старих и ишчезлих култура и цивилизација. Многобројни археолошки налази сведоче да су овде људи живели још у времену од пре седам хиљада година.

Од јавних објеката који представљају својеврсну градитељску баштину, деценијама су одолевали зубу времена Храм Св. Николе, Римокатоличка црква, зграда магистрата – Курија, Градска кућа, Културни центар, Будишинова палата, некадашња зграда СДК, Пенцова кућа, Пословна зграда (некадашње „Борово“), Сланикина кућа, Сувача, Богомоља Водица, Дечији диспанзер, Парни млин, Железничка станица, зграда гимназије „Душан Васиљев“, музичка школа „Слободан Малбашки“, зграда библиотеке „Јован Поповић“, Лепедатова палата и комплекс старог погона 2 ИГМ Тоза Марковић, а који и данас представљају својеврсно обележје општине Кикинда.

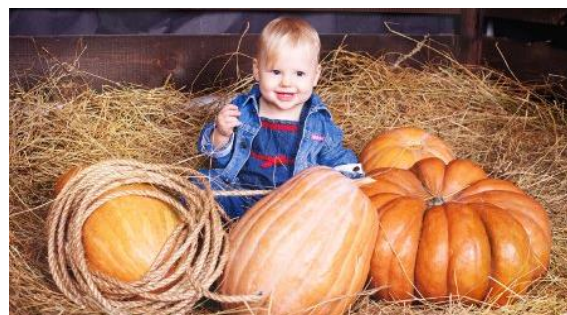
Богатство флором и фауном манифестује се постојањем специјалног резервата природе „Пашњаци велике дропље“, а које представља природно добро од изузетног значаја. Такође, споменик природе – „парк Бландаш“ (Велики парк) – градски парк, настао почетком XIX

века уређен је на класичан начин, као енглески парк, са правилно распоређеним биљним врстама. Стављен је под заштиту због високих естетских и декоративних вредности, али и богатства биљних врста, садница лишћара и четинара и великог присуства жбунастих врста. У последње време најинтересантнија је прича о совама ушарама које имају своје највеће зимовалиште на свету у самом центру општине Кикинде, што представља јединствени природни феномен и потенцијал за развој еко-туризма.

Манифестације

У општини Кинда организују се бројне манифестације. Неке од њих су краће описане у наставку.

Дани лудаје – тродневна манифестација посвећена бундеви, односно лудаји, како је у овом крају називају. Одржава се од 1986. год., другог викенда у октобру. Реч је о јединственој манифестацији чију основу чини избор најтежих и најдужих плодова тикве, а током Дана лудаје на простору града догађа се мноштво културних, уметничких, фолклорних, етно, гастрономских и научних програма. Оно што је посебно значајно, све ове различите генерације прате њене програме заједно. Постала је породична светковина, садржајно богата, разноврсна, интересантна и забавна. Данас је она икона манифестационог туризма. Кикинда је члан Светске асоцијације љубитеља тикава и њен главни представник за Источну Европу. Анализе показују да програмима манифестације Дани лудаје присуствује око 30.000 посетилаца, а охрабрује тенденција видног повећања гостију из других градова па и држава из нашег најближег окружења (Мађарска, Румунија, Словенија...).

Мамутофест – Значајан проналазак скелета мамутице Кике, 04. септембра 1996. год. у глинокопу ИГМ „Тоза Марковић“, иницирао је људе запослене у Народном музеју у Кикинди да дан проналаска представља Кикин рођендан, па се од 2007. год., другог викенда у септембру месецу одржава Мамутофест. Учесници и носиоци програма манифестације су деца, која учествују у бројним радионицама едукативног карактера, уједно промовишући овај значајан проналазак, његову улогу и културном туризму, али и значај коришћења

локалног наслеђа и његово чување за неке будуће генерације.

Интернационални симпозијум скулптуре „Terra“ - јединствена вајарска колонија скулптуре у теракоти. Окупља вајаре из целог света, који сваке године током јула месеца бораве у Кикинди и стварају у јединственом простору некадашњег погона фабрике грађевинског материјала „Тоза Марковић“.

ФЕНОК међународни фестивал народних оркестара – традиционална манифестација која се реализује сваке године у последњој недељи јула. На фестивалу учествују ансамбли из наше земље, али и врхунски оркестри и солисти из иностранства који промовишу традиционалну музику својих народа кроз различите музичке и оркестарске форме.

Меморијални фестивал „Геза Балаж Гари“ - цез и блуз фестивал који се организује у знак сећања на прерано преминулог кикиндског музичара Гезу Балажа. Један је од најзначајнијих музичких догађаја у Кикинди, а на њему наступају локални, али и светски познати музичари.

Kikinda short – фестивал кратке приче који окупља углавном млађе писце из целе Европе, али и издаваче и уреднике књижевних часописа. Током фестивала писци читају своје радове, афирмишу овај књижевни жанр, а уједно се повезују са својим колегама и издавачима.

Туцанијада у Мокрину - Светско првенство у туцању јајима за православни Ускрс је јединствена манифестација не само на овим просторима. Карактерише је велики број учесника из земље, а од скора и из иностранства и бројни пропратни програми који славе рађање новог живота. Настала је 1990. год., а организатор манифестације је Православна црква и Месна заједница из Мокрина.

Гусанијада у Мокрину – Гуске су у историји људске цивилизације имале значајну улогу, јер су по предању, својим гакањем спасиле Рим од великог пожара, а данас широм планете прослављају Мокрин и његове „пернате јунаке“. Ова својеврсна „бела корид“ је од почетка године предмет и интересовање великог броја Мокринчана, борбе гусана су увек драматичне и емотивне и одвијају се тачно на пола пута између авлија љутих противника. Финале је последњег викенда у месецу фебруару, када пристижу и гости из свих крајева Србије, уживајући на Гушчарском тргу, где се одржавају финалне борбе, а после после у банатском ручку који приређује Месна заједница и Етно кућа „Ђерам“. Организатор ове лепе и јединствене манифестације је гусарко друштво „Бело пере“ из Мокрина, а прва манифестација одржана је 1987. године.

Поред поменутих манифестација, треба издвојити и Балкански позоришни фестивал малих сцена, Фестивал народних оркестара, Дане винара и виноградара у Иђошу, затим Сабор фрулаша Војводине, такође у Иђошу, Међународно такмичење за најјачег човека (Strongmen) у Новим Козарцима, затим. Кикиндски котлић и Златни котлић, такмичења у кулинарским вештинама, Севернобанатске жетвене свечаности и Дани јесени у корпи, две манифестације које се одржавају у Сајану, фестивал гулаша у Руском селу, Рускоселски свињокољ итд.

Табела 17: Туристичке и друге манифестације у општини Кикинда

Р. бр.	Назив	Датум	Место	Организатор
1.	Свињокољ	Јануар	Руско Село	МЗ Руско Село и Удружење одгајивача свиња
2.	Дани вина и виноградара	14. фебруар	Иђош	Удружење виноградара „ШАСЛА“
3.	Светско првенство у борби гускова	Крај фебруара	Мокрин	Удружење „БЕЛО ПЕРО“ Мокрин
4.	Сусрети учесника ОРА	Викенд око 01. априла	Кикинда	УГ „ДОРА“
5.	Меморијални цудо турнир „ДРАГАН ЦИГАНОВИЋ-ЦИГА“	Ускршњи распуст	Кикинда	Цудо клуб „Партизан“
6.	Васкршње свечаности и Светско првенство у туцању ускршњим јајима	Православни Ускрс	Мокрин	МЗ Мокрин и Православна црква Мокрин
7.	Ускршњи сусрети	Католички ускрс	Сајан	Друштво за негу традиције и екологију „Делибаб“
8.	Ноћ музеја	Мај	Кикинда	Народни музеј
9.	Мото скуп	Мај	Кикинда	МК NO LIMITS Кикинда
10.	Дан села и Црквена слава	19-22. мај	Башаид	МЗ Башаид
11.	Међународни фестивал малих сцена	Крај јуна	Кикинда	Народно позориште
12.	Кикинда SHORT	Последња недеља јуна	Кикинда	Удружење „KIKINDA SHORT“
13.	Меморијал „Мирослав-Мика Антић“	Јуни	Мокрин	МЗ Мокрин
14.	Међународни песнички маратон	Последња субота јуна	Кикинда	Клуб књижевника „Душко Трифуновић“
15.	Интернационални симпозијум скулптуре „TERRA“	Јули	Кикинда	ЦЛПУ „TERRA“ Кикинда
16.	Кикиндско лето	Јун,јули,август	Кикинда	Секретаријат за локално економски развој и туризам
17.	Северобанатске жетвене свечаности	Прва субота у јулу	Сајан	КУД „Ади Ендре“
18.	Сабор фрулаша „Шкрипи ђерам“	Други викенд у јулу	Иђош	КПД „Миливој Оморац“ Иђош
19.	Најјачи човек Европе Strong Man	Јули	Нови Козарци	МЗ Нови Козарци
20.	Дан села	22. јули	Нови Козарци	МЗ Нови Козарци
21.	Дани Тројеручице	25. јули	Нови Козарци	Црквена општина Нови Козарци
22.	ФЕНОК	Јули-август	Кикинда	АДНЗМ „Гусле“ Кикинда
23.	Дан села	Последња недеља јула	Банатско Велико Село	МЗ Банатско Велико Село

24.	Крајишки вишебој	Последњи викенд јула	Банатско Велико Село	УГ „Крајишки вишебој“
25.	Етнокамп	Крај јула, почетак августа	Кикинда	АДЗНМ „Гусле“ Кикинда
26.	Фестивал гулаша	Почетак августа	Руско Село	Удружење „Горонтал“
27.	Црквена слава	14. август	Банатска Топола	Црква и МЗ Банатска Топола
28.	Дани преображења	15-19. августа	Иђош	МЗ Иђош
29.	Хајдемо на бубалице	Друга половина августа	Иђош	КПД „Миливој Оморац“
30.	Прослава Дана села	20. август	Сајан	МЗ Сајан
31.	Refuse resist	Крај августа	Кикинда	Културни центар Кикинда
32.	Великогоспојински дани	28. август	Руско Село	МЗ Руско Село
33.	Мамут фест	Први викенд у септембру	Кикинда	Народни музеј - Кикинда
34.	Сусрети произвођача тестенина, пекарских производа и хлеба	Прва субота у септембру	Сајан	Друштво за негу традиције и екологију - Делибаб
35.	Интернационални фестивал за децу „Та се песма љубав зове“	Септембар	Кикинда	Дечији хор „Чуперак“ - Кикинда
36.	Питијада	Септембар	Нови Козарци	Актив жена и МЗ Нови Козарци
37.	Прослава Дана села	5. октобар	Наково	МЗ Наково
38.	Дани лудаје	Други викенд октобра	Кикинда	Секретаријат за локално економски развој и туризам
39.	Фестивал сова	Новембар	Кикинда	Секретаријат за локално економски развој и туризам
40.	Варошка слава	21. новембар	Мокрин	Црква, Варошка кућа
41.	Интернационални џез и блуз фестивал	Трећи и четврти викенд новембра	Кикинда	УГ „FanTon Music“ Кикинда
42.	Новогодишњи програми	15. децембар-21. јануар	Кикинда	Секретаријат за локално економски развој и туризам

Извор: Секретаријат за локални економски развој и туризам, 2014.

Смештајни капацитети

Од значајнијих објеката туристичке супраструктуре у Кикинди постоје хотел (који је тренутно у фази реновирања и адаптације), мотел, преноћиште у објекту бунгаловског типа, објекат пансионског типа, четири преноћишта са апартманима, и две етно куће с преноћиштем, односно: хотел „Нарвик“, мотел „Ловац“, преноћиште у оквиру СЦ „Језеро“, ресторан и пансион „Belavila“, апартмани, кафе и пицерија „Siesta“, апартмани, кафе и пицерија „Caffe – Caffe“, апартмани „Сем“, апартмани „Центар“ апартмани „Terra Panonica“, етно кућа „Ђерам“, етно кућа „Торонтал“ у Руском Селу и језеро „Баја“. Услуге преноћишта такође је могуће остварити и у оквиру хостела „Авала“ и „Paparazzo“.

У погледу ресторана, поред наведених угоститељских објеката, разноликост укуса националних кухиња могуће је окусити у ресторанима „Раднички дом“, „Балкан Експрес“, „Шаран“, „Насуво и китникез“, „Наша кафана код Чварка“, као и у најстаријој пицерији у граду „Conti“, те пицеријама у центру града: „Код ујне“, „Куфињица“ и пицерији – посластичарници „Macchiato“.

Табела 18: Преглед смештајних капацитета у општини Кикинда

Јавни смештајни капацитети						
Бр.	Назив	Адреса	Кат.	Број соба	Број лежаја	Интернет
1.	Хотел Нарвик	Трг српских добровољаца 24		68	120	Да
2.	Мотел Ловац	Дистричка б.б.		14	25	Да
3.	СЦ Језеро	Бранка Вујина б.б.		16	30	Да
4.	Дом ученика „Никола Војводић“	Бранка Вујина 13		67	150	Да
Свега:				165	325	
Приватни смештајни капацитети						
Бр.	Назив	Адреса	Кат.	Број соба	Број лежаја	Интернет
1.	Бела Вила	Светосавска 178		24	100	Да
2.	Siesta	Трг српских добровољаца 16		3	10	Да
3.	Caffe Caffe	Трг српских добровољаца 38		6	15	Да
4.	Terra panonica, Мокрин			3	15	Да
5.	Сем	Трг српских добровољаца 28		3	17	Да
6.	Ђерам, Мокрин	Иге Добросављева 13		3	6	Да
7.	Етно кућа Руско Село	Петефи Шандора 21		2	7	Да
Свега:				44	170	
Укупно расположиво:				209	495	

Извор: Секретаријат за локални економски развој и туризам, 2014.

Туристичка инфраструктура

Купалишта и плаже – у ову категорију спада тзв. Плава бања, мање вештачко језеро настало копањем глине за потребе фабрике „Тоза Марковић“, које је поменута компанија уредила и претворила у градско купалиште са пратећим спортско – рекреативним садржајима.

Базени за купање – Кикинда поседује отворене и затворене базене за купање, који се налазе у оквиру Спортског центра „Језеро“, а користе их и спортисти и рекреативци. Такође отворени базени се налазе и у оближњем Банатском Великом Селу.

Отворени и затворени објекти спортске рекреације - велики део објеката спортске рекреације у Кикинди налази се у оквиру Спортског центра „Језеро“, где, осим поменутих отворених и затворених базена, постоје још и спортска дворана, теретана, отворени терени за мали фудбал, кошарку и одбојку, затим тениски терени. Поред „Језера“ Кикинда поседује још релативно велики број отворених и затворених објеката спортске рекреације као што су фудбалски, кошаркашки, одбојкашки терени, укључујући и школске спортске терене, затим тениске терене, терене за мини голф, стазе за трчање итд.

Уређене обале река и језера – у ову категорију могло би се сврстати тзв. Старо језеро, уређени и урбанизовани део тзв. Штеванчеве баре, која је настала регулацијом тока некадашње речице Галадске, која је протичала кроз град. Старо језеро представља мањи водени објекат у близини центра града, са уређеним шеталиштем, клупама за одмор, зеленилом, мањим угоститељским објектима и теренима за мини голф.

Риболовачко царство “Пескара” је идеално место за страсне ловце и риболовце, удаљено од града пет километра на путу за Велико Милошево.

Канал ДТД је посећено место од стране риболоваца, јер је лоциран на самом ободу града.

Кикиндско ловиште је једно од најбогатијих у Војводини и идеално је подручје за страсне ловце и риболовце. Ловни терени су богати ниском дивљачи (препелица, грлица, патка, фазан, зец...), а посебно је атрактиван лов на срндаће. Ловно подручје се простире на чак 70.000 хектара и једно је у Банату са пет установљених ловишта.

Објекти за посматрање природних реткости - „визиторски центар“ у оквиру Специјалног резервата природе „Пашњаци велике дропље“. Овај природни резерват, основан ради заштите велике дропље, једне од најугроженијих птица у Европи, једним својим делом налази се на територији општине Кикинда, тачније, обухвата део катастарске општине Мокрин. У оквиру резервата постоји и „визиторски центар“, објекат са осматрачницом, који користе чувари резервата у циљу унапређења заштите велике дропље, а отворен је и за посетиоце, који са тог места могу да посматрају ове птице.

Традиционално шеталиште (корзо) - градски трг у Кикинди, Трг српских добровољаца, омиљено је шеталиште и састајалиште Кикиндјана, некадашњи „корзо“. Претворен је у пешачку зону 1982. год. и представља део старог градског језгра Кикинде, које је проглашено за просторно културно - историјску целину због својих урбанистичких, архитектонско - стилских и културно - историјских вредности.

Туристичке агенције

У Кикинди тренутно послује шест туристичких агенција. То су: Vanat tours, туристичка агенција Оаза, Pop tours, туристичка агенција Сања, Турист биро и Xenos.

3.1.1.6. Услуге и трговина

Предузетништво је директно повезано са платежном моћи грађана, па што је мањи центар, што је лошије стање индустрије иста је ситуација и са предузетнишвом, јер мора постојати неко ко ће куповати производе и користити услуге. Што мање грађана ради и што су ниже плате, биће и мањи број предузетника, јер је наше предузетништво традиционално окренуто ка трговини и услугама, мањим делом ка производњи. Није то тренд или последица привредних кретања у претходних неколико десетина година, него традиција од преко 100 година, јер наш град је већ од друге половине деветнаестог века био индустријско-трговински центар, базиран на млиновима, производњи грађевинског материјала, банкарству и представништвима великих трговина. Због тога је постојао велики број занатлија које су се бавиле производњом и услугама, а купци су стизали из мањих места и гравитирали ка некадашњој Великој Кикинди као центру у којем су могли добити квалитетне услуге или купити занатске производе.

3.1.1.7. Кратак преглед релевантних планских докумената

Општина Кикинда је у сарадњи са Америчком фондацијом за развој (АДФ), још 2005. год. покренула процес израде стратегије развоја, која није заокружена. Затим се крајем 2007. год. Општина одлучила да настави започете активности, а крајем 2009. год. је усвојила документ под називом **Локална стратегија одрживог развоја општине Кикинда за период 2010-2014.**

Значај овог Документа је вишеструк, јер се ипак успело на један интегралан начин приступити развојној проблематици са аспекта одрживости, а што је на почетку XXI века императив за велики број локалних заједница, како у земљи, тако и широм света.

У процесу израде Документа, између осталог, примењен је приступ „од доле ка горе“, уз учешће представника јавног, пословног и цивилног сектора, који су кроз своје виђење развојне проблематике поставили темеље у дефинисању стратегије и касније у њеној разради.

Документ се у основи састоји из следећих кључних поглавља:

- Анализа социоекономског стања и стања животне средине
- Стратегија: Визија, мисија и приоритети
- Заједничке теме
- Имплементација Стратегије (наредни кораци)

У *Анализи социоекономског стања и стања животне средине*, разрађене су следеће теме: Кључне поруке за Кикинду, Географски и историјски подаци, Природни ресурси, Демографија, Локална економија, Пољопривреда, Развој села, Инфраструктура и енергија, Људи, Заштита животне средине, Буџетска средства.

У делу *Стратегија: Визија, мисија и приоритети*, дефинисани су кључни параметри стратегије.

У делу *Заједничке теме*, Урађен је Генерални SWOT, а разрађена је и тема Сиромаштво и социјална инклузија.

У делу *Имплементација Стратегије (наредни кораци)* дефинисани су фактори који ће утицати на процес имплементације Стратегије, и то: Процес општинског планирања, Међуопштинска и међународна сардња, Прекогранична сарадња, Регионална сарадња, Усаглашеност са националним, покрајинским и регионалним стратешким документима, Мониторинг и евалуација, Јавност и информације.

Поред тога што овај Документ представља добру основу за за поређење са претходним стањем, такође може послужити и за идентификовање пројеката који ће се наћи у акционом плану ове Стратегије, а нарочито у областима у којима нису постигнута очекивана унапређења.

3.1.2. SWOT анализа – ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Радна група **РГ 1: Економски развој** је у оквиру свог тематског подручја израдила SWOT матрицу приказану у наставку.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> + Индустијска традиција*** + Искуство и традиција у пољопривредној производњи (примарна и прерада)*** + Расположиво пољопривредно земљиште*** + Постојање природних ресурса (нафта, гас, термалне воде, глина, ловна подручја,...)** + Људски ресурси у пољопривреди и индустрији*** + Велики број пољопривредних газдинстава* + Пољопривредно удружење Банатска ленија* + Удружење предузетника* + Постојање фактора за развој рецептивног туризма* + Постојање гринфилд и браунфилд локација* + Инфраструктура за водни саобраћај* + Разноврсност образовних профила за запошљавање* + Повољна цена радне снаге* + 3 средње стручне школе и гимназија* + Сировине за обновљиве изворе енергије и мере енергетске ефикасности* 	<ul style="list-style-type: none"> - Недефинисани циљеви развоја*** - Лоше стање инфраструктуре (путеви, мреже,...)** - Недостатак инфраструктуре у радним и агроиндустијским зонама** - Рад на црно** - Лоше стање у већим привредним субјектима** - Велики број незапослених** - Непостојање комуникације са ЈС и надлежних институција за привреду** - Недостатак квалификоване радне снаге* - Непостојање еколошке свести у заједници* - Непостојање адекватне базе података за МСП сектор* - Неспремност политике за решавање крупних проблема* - Непознавање структуре пољопривредног земљишта и за шта се користи* - Недовољна контрола - инспекције* - Неулагање у инфраструктуру на локалном нивоу* - Мали број слободних радних места*
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама** ✓ Заинтересованост дијаспоре за привредне активности у матици** ✓ Неактивиран светски финансијски капитал** ✓ Тренд повећања коришћења енергије из обновљивих извора** ✓ Близина границе са ЕУ** ✓ Оријентација на коришћење обновљивих извора енергије** ✓ Слободна зона** ✓ Гранични прелаз Наково – Лунга* 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Неулагање у инфраструктуру на републичком нивоу** ✗ Пад интересовања страних инвеститора за улагања у КИ и Србију уопште** ✗ Лош стандард грађана* ✗ Неуспеле приватизације** ✗ Незаинтересованост младих за школовање и оспособљавање за дефицитарна занимања** ✗ Недовољна брига о развоју пољопривреде** ✗ Велики одлив младог образованог становништва** ✗ Нерационално коришћење природних ресурса и недовољна заштита животне средине* ✗ Сива економија* ✗ Неконтинуирана политика локалне власти*

3.2. Друштвени развој

3.2.1. Опис тренутне ситуације

3.2.1.1. Образовање

Преглед образовних институција за различите нивое образовања, са седиштем у општини Кикинда, дате су у наставку.

Предшколска установа Драгољуб Удицки

До 1954. год. предшколска установа је радила у саставу основних школа. Од тада предшколска установа егзистира као самостална васпитна установа.

Данас у оквиру предшколске установе ради укупно 18 вртића (9 у граду и по један вртић у сваком насељеном месту).

У целодневном боравку борави 824 деце у 39 васпитних група, услуге полудневног боравка користи 665 предшколаца у 33 васпитне групе.

Основно образовање

У општини Кикинда постоји 15 редовних основних школа, једна основна музичка и једна за децу са посебним потребама. Тачније, сва села кикиндске општине имају основну школу. Све школе образују и васпитају децу узраста од I – VIII разреда. У Руском Селу и Сајану као и двома школама у граду ОШ“Фејеш Клара“ (проглашена од посебног интереса за Мађарски национални савет) и школи „Свети Сава“, настава се одвија и на мађарском језику.

Табела 20: Преглед броја ученика по школи, поређење насељено место-средиште Општине

Број ученика у школи	Насељена места	Средиште општине
До 50	1	-
Од 50-100	2	-
Од 100-200	4	-
Од 200-300	1	2
Од 300-400	-	1
Од 400-600	1	2
Од 800-900	-	1
Укупно:	11	6

Извор: Школска управа - Кикинда

Средњошколско образовање

На територији општине Кикинда постоји Гимназија „Душан Васиљев“ и три средње стручне школе: Економско трговинска, Техничка школа и Средња стручна школа „Милош Црњански“.

Гимназија образује средњошколце у следећим смеровима:

- Друштвено-језички (по једно одељење од I-IV разреда)
- Природно-математички (I и II разред по једно одељење, а III и IV разред по два одељења)
- Информатички (I и II разред по једно одељење)
- Општи тип

Укупан тренутни број ђака у **Гимназији** је 402.

Економско-трговинска школа

Подручје рада: Економија, право и администрација

Профили:

- Економски техничар
- Финансијски техничар
- Финансијски администратор
- Службеник осигурања
- Пословни администратор
- Дактилограф

Велика заинтересованост ученика за упис у ову школу исказана је потпуном реализацијом плана уписа. Сви образовни профили су попуњени и у свим уписним роковима. Посматрајући период од пет последњих година ситуација је таква да Школа није могла уписати одређени број ученика због попуњености капацитета.

Подручје рада: трговина, угоститељство и туризам

Профили:

- Посластичар
- Трговац
- Кувар

- Конобар
- Трговински техничар
- Туристички техничар

Подручје рада: Економија, право и администрација и трговина, угоститељство и туризам

Профил:

- Комерцијалиста

Укупан тренутни број ђака у **Економско-трговинској школи** је 560. од тога 81 ученик се определи за III степен образовања а 479 ученика се определило за четворогодишње школовање.

Средња стручна школа „Милош Црњански“

Подручје рада: Здравство и социјална заштита

Профили:

- Лабораторијски техничар
- Медицинска сестра техничар
- Физиотерапеутски техничар
- Фармацеутски техничар

Ово подручје рада је врло интересантно ученицима и увек постоји велика заинтересованост за целокупно подручје рада. Изузетна сарадња постоји са здравственим установама у граду и са Домом здравља и са Општом болницом Кикинда. Ученици раде праксу у овим установама и стичу сва потребна знања за будући позив.

Подручје рада: Геодезија и грађевинарство

Профили:

- Архитектонски техничар

Подручје рада: Пољопривреда, производња и прерада хране

Профили:

- Техничар за биотехнологију
- Прехрамбени техничар
- Произвођач прехрамбених производа

Током 2013. год. активно се ушло у сагледавање могућности замене образовног профила у овом подручју рада јер се намеће потреба за младим школованим пољопривредним техничарима. У контакту са Пољопривредном стручном службом, и пољопривредним комбинатима дошло се до закључка да постоји и потреба али и њена оправданост да после 20 година Кикинда отпочне школовање ових кадрова. У сарадњи са локалном самоуправом, Школском управом и Покрајинским секретаријатом за образовање биће усаглашене све техничке могућности увођења овог образовног профила у подручје рада и њена реализација се очекује у наредној школској години, уписној 2014-2015.

Подручје рада: Хемија, неметали

Профили:

- Техничар за заштиту животне средине

Техничка школа

Подручје рада: Електротехника

Профили:

- Електротехничар за информационе технологије
- Електротехничар рачунара
- Електротехничар за електронику на возилима
- Електромеханичар за термичке и расхладне уређаје
- Електромонтер мрежа и постројења

Подручје рада: Машинство и обрада метала

Профили:

- Машински техничар за компјутерско конструисање
- Техничар за компјутерско управљање
- Бравар
- Заваривач
- Аутомеханичар

Подручје рада: Саобраћај

Профили:

- Техничар друмског саобраћаја
- Возач моторних возила

Укупан тренутни број ђака у **Техничкој школи** је 735. од тога 178 ученика се определио за III степен образовања а 557 ученика се определио за четворогодишње школовање. Техничка школа је просторно и технички за све образовне профиле добро опремљена и ту се пре свега мисли на кабинетску наставу али и радионицу коју школа има а у којој се сви образовни профили кроз праксу спремају за будућа занимања. Радионица се налази у индустријској зони града и припада школи.

Високо образовање

У сфери високог образовања, у Општини постоји **Висока школа струковних студија за образовање васпитача.**

- Струковни васпитач деце предшколског узраста – уписује 55 студената на буџет и 35 самофинансирајућих.
- Струковни васпитач за традиционалне игре 5 буџет +25 самофинансирање
- Струковни васпитач у јаслицама и здравственим и социјалним установама 5 на буџету +20 самофинансирање
- Струковни педагошки асистент 5 буџет +25 самофинансирање.

Школа поред основних студија има и акредитоване и специјалистичке студије.

Мисија Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди је да уз стално иновирање студијских садржаја, примену савремених метода и техника едукације и кроз истраживачки процес образује младе и компетентне стручњаке у области предшколског васпитања и образовања.

Сви садржаји – предмети, предвиђени студијским програмом, непосредно су повезани са будућом струком. Пре свега, обрађују педагошку теорију и праксу, као и психологију, природне медицинске науке, књижевности, уметности и др. Значајан удео у образовању имају организована хоспитовања и педагошке праксе у оквиру методика и посебно извођене

праксе у сваком семестру. На тај начин студент од самог почетка студирања долази у ситуацију будућег посла, непосредно радећи у вртићу – предшколској установи, здравственој установи, културно-уметничком друштву. Велика пажња се поклања свим облицима упознавања са будућим послом и укључивању у рад предшколских установа.⁴

Центар за стручно усавршавање

Центар за стручно усавршавање Кикинда основан је кроз пројекат Стручног усавршавања образовног кадра (Professional Development Project - PDP) Агенције за развој и сарадњу (СДЦ) владе Швајцарске, 9. септембра 2009. године потписивањем уговора о оснивању између министра просвете Жарка Обрадовића, швајцарског амбасадора у Србији Ервина Кифера и председника Општине Илије Војиновића. Уговор је потисан на 15 година. Основна делатност установе је стручно усавршавање запослених у образовању, али и запослених у другим областима који за то имају потребу. Центра за стручно усавршавање Кикинда је установа регионалног карактера, прва овог типа у Војводини.

Поред организовања акредитованих програма стручног усавршавања, како семинара, тако и конференција, стручних скупова, округлих столова и слично, Центар креира своје програме стручног усавршавања и подржава програме других аутора. Од свог оснивања у Центру је одржано 434 акредитована семинара за просветне раднике, што укупно носи 127.091 акредитованих сати стручног усавршавања, док је услуге установе користила 31.201 особа.

У циљу унапређења образовног система, Центар пише и имплементира пројекте за ученике основних и средњих школа, као и за просветне раднике, који се финансирају из домаћих и иностраних фондова. Неки пројекти који су рађени су: „Евалуација семинара организованих у Центру за стручно усавршавање Кикинда (за период 1.09.2010.-20.03.2011. године) и утврђивање потреба за стручним усавршавањем запослених у просвети“, Пројекат информатичког описмењавања просветних радника „e@beceda“, Међународни фотоконкурс „Слика мога града“, „Осигурај своје знање, вози са ECDL-ом“, „Професионална оријентација на прелазу у средњу школу“, „Рад са талентованом децом“, „Инклузија у пракси – са речи на дела!“, „Бити фин – данас је ин!“, „Бити фин – у Кикинди је ин!“, Летњи камп „Златне руке“, „Летња школа за даровиту децу“ и пројекат који финансира Европска унија „Банат на европском путу“, коју Центар имплементира у партнерству са Центром за стручно усавршавање из Темишвара у оквиру ИПА програма прекограничне сарадње Румунија – Република Србија.

Центар за стручно усавршавање Кикинда ради на потписивању уговора са локалним самоуправама из региона о наменском трошењу новца из буџета за стручно усавршавање, пре свега просветних радника, што је законска обавеза локалних самоуправа.

3.2.1.2. Здравствена заштита

Здравствену заштиту становништва на територији општине Кикинда обезбеђују здравствене установе примарног и секундарног нивоа здравствене заштите, док Завод за јавно здравље Кикинда обавља здравствену делатност на више нивоа, координира, усклађује и стручно помаже рад ових установа.

⁴ За више детаља погледати на: www.vaspitacka.edu.rs

Дом здравља обезбеђује примарну здравствену заштиту становништва. Сложеност и делатност Дома здравља условљени су бројем и потребама становника, а доступност примарне здравствене заштите осим у граду остварује се и путем здравствених станица и амбуланти у селима (укупно 10).

Секундарни ниво болничке здравствене заштите се остварује у Општој болници Кикинда .

Завод за јавно здравље Кикинда прати и анализира рад и коришћење здравствених установа.

Тренутни напори здравствене службе у нашој општини су свакако усмерени на повећање природног прираштаја који се остварује кроз здравствено-васпитни рад намењен адолесцентима и младима. То подразумева ширење знања која доприносе усвајању здравих стилова живота, очувању фертилитета адолесцената и младих, смањењем броја намерних прекида нежељене трудноће и полно преносивих болести , као и благовремено откривање и лечење стерилитета. Такође у циљу унапређења и очувања здравља наших суграђана свакодневно се спроводе програми превенције свих облика трауматизма , превенција кардиоваскуларних болести и малигнитета , као и превенција уживања психоактивних супстанци.

Очување и даље унапређење здравља најосетљивијих категорија становништва се доследно спроводи мерама утврђеним националним програмима здравствене заштите жена, деце и омладине.

Важан сегмент здравствене заштите биће и формирање Центра за ментално здравље у Кикинди, чиме ће људима са менталним потешкоћама, у складу са њиховим могућностима и тренутним душевним стањем, бити омогућено да се укључе у нормалан живот који ће бити максимално стручно контролисан и социјално подржан. Центар ће бити отворен уз помоћ Европске комисије и Специјалне психијатријске болнице “Свети Врачеви” из Новог Кнежевца.

Омогућена је интервенција у кризним стањима и уколико буде било потребе, мобилни тим ће излазити на терен. Процес интитуционалног лечења је до сада у многоме ове људе хендикепирао, много више него што су они заиста хендикепирани самом болешћу, због тога је овакав вид деинституционализације јако важан,

На нивоу примарне здравствене заштите структура оболевања регистрована у дому здравља карактеристична је за узраст. У структури оболевања деце предшколског узраста доминирају болести система за дисање , које учествују са више од 50%. Деца и омладина школског узраста најчешће оболевају од болести система за дисање(40-45%). Одрасло становништво најчешће оболева од болести система за крвоток (18-20% одраслих), које одликује хроничан ток , дуготрајно лечење , компликације , смањење радне способности , али и превремено умирање , што ову групу сврстава у болести са високим социјално-медицинским значајем. Најчешће оболевање из ове групе је повишени крвни притисак.Следећа по учесталости је група болести система за дисање , која у структури оболевања код одраслих осцилује из године у годину са учешћем између 15 и 20%.

Структура болничког оболевања се односи на пружање секундарног нивоа здравствене заштите у Општој болници Кикинда која пружа краткотрајну стационарну здравствену заштиту становницима свих узрасних група, оболелих од различитих оболења. Доминирају свакако болести система за крвоток, болести система за варење, болести система за дисање, тумори и болести мокраћно-полног система.

Најчешћи узрок смрти у Општини су болести система крвотока са 49,45%, а што је на нивоу севернобанатског округа (49,48%), али ниже од републичког просека (53,93) и просека на нивоу АП Војводине (54,29%). Затим, као узрочник смрти следе тумори са 21,43%, а што је нешто више у односу на републички просек (20,38), али и ниже у односу на Округ (22,78%) и АП Војводину (22,29%).

Табела 21: Умрли према узроку смрти (2011. год.)

Узрок смрти	Територијална јединица							
	Општина Киќинда		Севернобанатски округ		АП Војводина		Република Србија	
	апсолутно	%	апсолутно	%	апсолутно	%	апсолутно	%
Заразне и паразитске болести	3	0,33	8	0,33	130	0,46	438	0,43
Тумори	195	21,43	552	22,78	6.240	22,29	21.442	20,38
Болести крви, крвотворних органа и поремећаји имунитета	3	0,33	7	0,29	57	0,20	213	0,21
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	45	4,95	99	4,09	893	3,19	3.270	3,18
Душевни поремећаји и поремећаји понашања	19	2,09	47	1,94	394	1,41	1.120	1,09
Болести нервног система и чула	32	3,52	59	2,43	393	1,40	1.518	1,47
Болести система крвотока	450	49,45	1199	49,48	15.202	54,29	55.514	53,93
Болести система за дисање	48	5,27	116	4,79	1.335	4,77	5.032	4,89

Болести система за варење	39	4,29	113	4,66	1.002	3,58	3.513	3,41
Болести коже и поткожног ткива	2	0,22	5	0,21	23	0,08	68	0,07
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	10	1,10	24	0,99	67	0,24	171	0,17
Болести мокраћно-полног система	21	2,31	52	2,15	418	1,49	2.208	2,15
Трудноћа, рађање и бабиње	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	0,01
Стања у перинаталном периоду	2	0,22	3	0,12	48	0,17	275	0,27
Урођене деформације и хромозомске ненормалности	2	0,22	3	0,12	43	0,15	126	0,12
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	9	0,99	31	1,28	738	2,64	4695	4,56
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	30	3,30	105	4,33	1.016	3,63	3.325	3,23
Укупно:	910	100,00	2.423	100,00	27.999	100,00	102.935	100,00

Извор: РЗС

3.2.1.3. Социјална заштита

Општина Кикинда има веома развијен институционални и ванинституционални систем социјалне заштите, који се темељи на сарадњи бројних институција, органа и установа чији су оснивачи Република Србија, АП Војводина и локална самоуправа. При томе се не мисли само на установе социјалне заштите као такве, већ и на веома бројан корпус установа и органа из области образовања, здравства, безбедности. Поред тога, понекад активну улогу има и цивилни сектор, као иницијатор одређених решења у области социјалне заштите или као директан пружалац услуга.

За послове социјалне заштите у општини Кикинда институционално су надлежне следеће установе:

- **Центар за социјални рад** Кикинда, основан 1960. год. спада међу првоотворене Центре у Србији и обавља делатност социјалне и породично-правне заштите.
- **Геронтолошки центар** Кикинда, основан 1998. год. Основни задатак Геронтолошког центра је институционална заштита, која обухвата активности на збрињавању старих лица кроз: пружање услуге становања, исхране, неге, основне здравствене заштите културно – забавних рекреативних, окупационих и других активности итд., и
- **Центар за пружање услуга социјалне заштите општине Кикинда**, основан 2014. год. као општинска установа.

У оквиру постојећих установа функционишу следећи облици **ванинституционалне заштите**:

- **Мобилни тим** за превенцију и борбу против насиља у породици и **СОС телефон**, са перманентним радом од 24 часа (у оквиру Центра за социјални рад)
- **Помоћ и нега у кући за стара и одрасла лица**, **Клуб** за стара и одрасла лица и **Прихватна станица** (у оквиру Геронтолошког центра) и
- **Дневни боравак за одрасла лица са сметњама у развоју** (у оквиру Центра за пружање услуга социјалне заштите општине Кикинда).
- програм „Брига о старима“ у оквиру Црвеног крста Кикинда

Народна кухиња у општини Кикинда постоји од 1994. год. и њоме руководи Црвени крст Кикинда. Услуга се финансира из буџета Општине Кикинда, Фонда солидарности, од донатора, републичких и покрајинских органа.

Црвени крст Кикинда основан је 1893. год. и оно је хуманитарна, независна и добровољна организација у саставу Црвеног крста Војводине и Црвеног крста Србије. Кључни задаци Црвеног крста уткани су у 10 кључних области рада националног друштва. Све наведене области представљају јавна овлашћења поверена Црвеном крсту, као и активности које произлазе из циљева и задатака Међународног покрета Црвеног крста, а нису јавна овлашћења. То су: здравствено превентивне делатности, промоција и омасовљење давалаштва крви, прва помоћ и реалистички приказ повреда и обољења, подмладак и омладина, социјална делатност, деловање у несрећама, служба тражења, дифузија – ширење знања о принципима и вредностима Црвеног крста, међународна сарадња, организација и развој.

Поред буџетског финансирања услуга социјалне заштите, значајну потпору остваривању циљева социјалне заштите пружа и **Фонд солидарности**. Фонд има статус правног лица и његов основни приход је 1% доприноса на бруто зараде запослених радника, уз поштовање принципа добровољности приликом уплате истог. Средства Фонда усмеравају се првенствено на финансирање Народне кухиње, једнократну новчана помоћ грађанима у стању социјалне потребе, куповину огрева за зиму грађанима у стању социјалне потребе,

куповину лекова и лечење грађана у стању социјалне потребе за лекове које не покрива Републички фонд за здравствено осигурање и једнократну новчана помоћ у критичним ситуацијама

Систем образовања и васпитања на територији општине Кикинда се унапређује и увођењем услуга *педагошких и персоналних асистената*. Педагошки асистенти су ангажовани у ПУ „Драгољуб Удицки“ и у одређеним основним школама, са циљем да пруже помоћ и додатну подршку деци и ученицима и помоћ наставницима и васпитачима. Ради пружања помоћи детету, односно ученику са сметњама у развоју, образовно-васпитном раду присуствује пет пратилаца детета, односно ученика. Два персонална асистента је ангажовано у ПУ „Драгољуб Удицки“, а три у основним школама „Вук Караџић“, „Свети Сава“ и „Јован Поповић“.

Социјална заштита на нивоу општине Кикинда регулисана је пре свега општом *Одлуком о социјалној заштити* (Сл. лист Општине Кикинда, број 25/2011), која је заменила Одлуку о проширеним правима и облицима социјалне заштите (Сл. лист Општине Кикинда, 8/93, 5/02, 32/08, 24/09, 13/11) и представља усаглашавање са важећим Законом о социјалној заштити. Поред тога, важно је истаћи и одређена *стратешка документа*, попут „Стратегије развоја социјалне заштите општине Кикинда 2008 – 2012, „Акционог плана за унапређење положаја избеглих, ИРЛ и повратника 2012 – 2015“, годишње локалне акционе планове запошљавања, као и *појединачне одлуке Скупштине и Општинског већа* о финансирању вантелесне оплодне, регресивног превоза ученика, материјалне накнаде незапосленим породиљама и др.

Социјална политика у општини Кикинда у надлежности је *Општинског већа*, односно члана ОВ који је ресорно задужен за ту област. Иначе, овај ресор, као такав, је претходних година готово увек био заступљен у структури Општинског већа, без обзира на промене у броју чланова ОВ и њихове појединачне надлежности.

Важну улогу у креирању политике социјалне заштите има и *Савет за здравство и социјалну политику* као саветодавно тело СО Кикинда. Разматра питања и предлоге аката који се односе на мере побољшања здравља становништва, побољшања положаја социјално угрожених категорија становништва, побољшања наталитета и др. Састоји се од пет чланова, од којих се председник, заменик председника и један члан именују из реда одборника, а два члана из реда грађана.

Изузетно важно место у процесу креирања и реализације политике социјалне заштите има и Општинска управа општине Кикинда, односно *Секретаријат друштвених делатности* који у оквиру својих надлежности има следеће области: основно и средње образовање, социјална заштита, борачко-инвалидска заштита, друштвена брига о деци, култура, спорт и физичка култура, информисање, примарна здравствена заштита итд. Послове у наведеним областима Секретаријат врши као надлежности утврђене законима, подзаконским актима и одлукама СО и као послове поверене општинској управи од стране републичких органа.

3.2.1.4. Култура и уметност

Кикинда је средиште културе и уметности уже регије. Овде се налазе бројна археолошка налазишта, која сведоче о развијеној цивилизацији и култури на тлу северног Баната од праисторије до данас. Кикинда има једну од најстаријих библиотека у Србији, која је 2005. год. обележила 160 годишњицу постојања, а прва позоришна представа одиграна је далеке 1796. год.

У Кикинди се налази један, од свега два преостала у Европи, млина на коњски погон из краја XIX века. Сувача је део европске и светске културне баштине.

Сваке године током јула месеца, у Кикинди се одвија, јединствени у свету Интернационални симпозијум скулптуре у теракоти TERRA. Први пут је одржан 1982. год. и до сада је на Симпозијуму учествовало око 150 вајара из 30 земаља са свих континената. Више од 1000 скулптура великог формата, чини велико културно благо, које ће ускоро бити смештено у Музеју теракоте, чија је изградња у току.

Кикиндски мамут је јединствен палеонтолошки налаз ископан на глинокопу

АД “Тоза Марковић” септембра 1996. год. Очуваност скелета мамута (93%), чини га јединственим у свету. Уз кикиндског мамута, постоји још само мамут који је у другачијем климатском појасу, у зони ледника, пронађен на Уралу. *Mammuthus trogontheri*, степска слоница висине 4 метра, дужине 7 метара и ширине 3,5 метара и импресивних кљова чија дужина премашује 3,50 метара, налази се у Народном музеју, а реплика у његовом дворишту. Вредност овог наслеђа утемељења је у чињеници најновијих налаза палеонтолога, да је старост фосилних остатака скелета мамута око 500.000 година.

Културне и верске установе

Од културних установа у Кикинди, треба издвојити Народну библиотеку, Народно позориште, Народни музеј, Центар за ликовну и примењену уметност „Терра“, Друштво за неговање музике „Гусле“, затим Историјски архив, Културни центар Кикинда, Дом омладине итд.

Народна библиотека „Јован Поповић“ је најстарија установа из области културе у Кикинди. Основана је 1845. год., а после Другог светског рата понела је име књижевника, културног радника и политичара Јована Поповића. Поседује више од 150.000 наслова, а истиче се и организацијом богатог културног програма. Народна библиотека је иницијатор међународног фестивала кратке приче *Kikinda Short* који се одржава од 2006. год. са циљем популаризације кратких прича, али и повезивања аутора из различитих земаља.

Народно позориште основано је 1950. год., као Народно аматерско позориште, а 1992. год. прерасло је у професионално. Иначе, прва позоришна представа у Кикинди изведена је 1796. године, на немачком језику, а прва на српском 1834. год. Народно позориште осим редовне делатности реализације представа организује од 2010. год. и Интернационални фестивал мале сцене.

Народни музеј у Кикинди основан је 1946. год. Обухвата пет одељења: археолошко, етнолошко, историјско, природњачко и уметничко, са савременом галеријом од 25 хиљада експоната. Од 2006. год. у музеју је изложен и један од најстаријих комплетно очуваних скелета мамута у Европи. У оквиру музеја налазе се и 3D биоскоп, Клуб пријатеља музеја и продавница сувенира. Народни музеј Кикинда је осим редовне делатности укључен у манифестацију Ноћ музеја, а оснивач је и организатор манифестације Мамутфест која је посвећена фосилним остацима Кикиндског мамута са циљем промовисања значаја чувања историјског наслеђа.

Центар за ликовну и примењену уметност „Терра“ је „установа културе чија је основна делатност излагачка и она се реализује кроз самосталне и групне изложбе које се одржавају у галерији „Терра“. Концепцијски, галерија подржава модеран и постмодеран приступ схватању уметности, али је отворена и за друге облике савремене уметничке праксе. Осим изложбене делатности, Терра сваке године од 1982. год. организује Интернационални симпозијум скулптуре у теракоти „Терра“ (www.terra.rs). Као што је поменуто, то је јединствена вајарска

колонија, која окупља вајаре из земље, али и целог света, који сваке године током јула месеца бораве у Кикинди и стварају у јединственом простору некадашњег погона фабрике грађевинског материјала „Тоза Марковић“, који данас представља атеље. Захваљујући симпозијуму и учесницима, Терра данас поседује збирку од преко 1000 монументалних теракотних скулптура. Захваљујући великом искуству и знању из области скулптуре у теракоти великих димензија, а у сарадњи са факултетима ликовних уметности из Србије и иностранства, Терра је у протеклих неколико година постала наставна база за студенте вајарства.

Културни центар Кикинда је од 2001. год. организатор Refuse/resist интернационалног музичког фестивала metal/hardcore звука.

Друштво за неговање музике „Гусле“ основано је 1876. год. и представља једну од најстаријих хорских и музичко – фолклорних институција Срба у Војводини. „Гусле“ су данас изузетно активна установа културе, која окупља велики број чланова у оквиру својих секција, а организује и Међународни фестивал народних оркестара „Фенок“. **ФЕНОК међународни фестивал народних оркестара** – традиционална манифестација која се реализује сваке године у последњој недељи јула. На фестивалу учествују ансамбли из читаве земље, али и врхунски оркестри и солисти из иностранства који промовишу традиционалну музику својих народа кроз различите музичке и оркестарске форме.

Најзначајније **верске установе** у Кикинди су православна и римокатоличка црква. Прва православна црква у Кикинди подигнута је 1753. год., као дашчара покривена шиндром, када је почело савремено насељавање овог краја. Градња садашњег храма Светог Николе започета је 1769. год. и уврштена је у ред споменика културе од изузетног значаја, због зидних слика које су дело Теодора Илича Чешљара. Изградња римокатоличке цркве у Кикинди започета је 1808. год.

Јавни објекти и градитељска баштина

Храм Св. Николе. На месту данашњег храма настала је најпре црква плетара “зидана” од прућа и лепљена блатом, са издвојеним звоником. Мала и неугледна није могла да задовољи потребе становништва, које су у прво време чинили развојаћени граничари са својим породицама. Темелји новог храма ударени су 1769. год., а здање је завршено 1773. год. и посвећено светом оцу Николи. Постоје различита тумачења око тога ко је сликао иконостас, али је највероватније тачно, да га је радио Јаков Орфелин, док је две зидне слике – Тајну вечеру на северном делу и Вазнесење Господње на јужном живописао Теодор Илић Чешљар. Храм је непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију.

Римокатоличка црква

Међу досељеницима који су половином XVIII века населили Кикинду, преживела вера и сачувана свест, пробудили су жељу и истакли потребу за градњом капеле у дворишту католичке школе 1760. год. Зидови те мале капеле били су од глине, а посвећење је уследило исте године у част Св. Антона. Дванаест година касније освећена је друга капела на истом месту, која је заменила стару, пропалу. Градња данашње католичке цркве почела је спонзорством цара Фрање Јосифа 1808. год. Пошто су први духовници били фрањевци, поред цркве је изграђен парохијски дом – фрањевачки самостан. Црква је освећена 7. јуна 1812. год. у част Св. Фрање Асишког. Четири звона у Ес дуру набављена су 1925. год. јер су претходна скинута и однешена током првог светског рата. Аутор четири уметничке слике, које представљају догађаје из еванђеља је Кери Ласло са синовима. Бели олтар направљен је од аранђеловачког мермера а посебну вредност цркви дају акустичне оргуље.

Зграда магистрата - Курија

Неми сведок свих битнијих историјских дешавања у новијој повести Кикинде је свакако Курија, данас музеј и архив. Курија је латинска реч за судницу. Грађена је по налогу аустријског цара Фердинанда од 1835 – 1839. год. Надзор над њеном изградњом поверен је државном инжењеру Мартину Крецеру. Овални камен са урезаним грбом диштрикта најинтересантнији је спољашњи детаљ. Грб показује златног лава, који у десној шаци држи исукан мач а у левој одрубљену људску главу. Оснивањем Архива Кикинде и Народног музеја 1946. год. Курија има потпуно другу намену, али не мање важну, јер ваљало је сачувати богату ризницу не само архивске грађе (два пута делимично уништаване -1848. год. и пред крај Другог светског рата), већ и значајну и етнографску и природњачку збирку, као и колекцију портрета сликара Николе Алексића. Архивске одаје чувају и најзначајнији документ за историју кикиндског округа – Повељу Марије Терезије о установљењу Великокикинског привилегованог диштрикта, 12. новембра 1774. год. У Свечаној сали Курије, где су некад седели аустроугарски цар Фрањо Јосиф и српски краљ-регент Александар, данас се одржавају различити уметнички програми, најчешће извођача класичне музике. Курија је непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију.

Градска кућа

Данас место Општинске управе, грађена је од 1891 – 1894. год. Свему је претходила одлука из 1890. год. да се Кикинда организује као град са урађеним магистратом. Пресељењем градске администрације из Курије, успостављени су сви предуслови да ово здање постане и до данас остане – седиште градске и општинске власти. Сама грађевина је комбинација неколико стилова: неоренесансе и необарока са примесамa романтизма. Један од елемената монументалности који је краси, оличен је у спољашњој (али и унутрашњој) раскоши, чему битно доприноси пирамидално издужен торањ са балконом, сатом и осталим детаљима. На рељефном грбу града са предње фасаде налази се година успостављања Великокикинског диштрикта – 1774. год. Испод грба је латински натпис “Attendite” који као девиза града опомиње грађане на слогу и обзирност.

Културни центар

Грађен у другој половини XIX века, касни романтизам, доживео је многе адаптације. Осамдесетих година двадесетог века објекту је враћен првобитни изглед. Некада је ту била ОШ “Жарко Зрењанин”, а у њеном дворишту су се одигравале прве “велике” одбојкашке утакмице.

Будишинова палата

Налази се на Тргу српских добровољаца бр. 6. Објекат је грађен 1928. год. по пројекту архитекте Милоша Секулића, као стамбено-пословни објекат за потребе власника, Александра (Шандора) Будишина. Палата је репрезентативни објекат у необароку са елементима рококоа. Прелепи украси на згради говоре о умешности мајстора неимара и илуструју његов врхунски таленат. То је разлог што ова зграда својим естетским вредностима и пропорцијама пружа уметнички доживљај.

Некадашња зграда СДК је такође угаони објекат који се налази у срцу пешачке зоне, на Тргу српских добровољаца бр. 34. Изграђена је око 1910. год. уз свесрдну помоћ пештанских мајстора зидара, а пројектовао је архитекта Милан Табаковић, електрика на прелазу у сецесију. Зграду краси у доброј мери очуван мозаик од керамичких плочица са кошницом и сунчаним зрацима, симболима рада, штедње и благостања.

Пенцова кућа, некадашња робна кућа “Нама”, данас пословна зграда, налази се на Тргу српских добровољаца бр.43.

Пословна зграда, Трг Српских Добровољаца 17, некадашњи “Борово”, грађена крајем XIX века.

Сланикина кућа - угаона кућа улица Светосавске и Вука Караџића.

Сувача – млин равнице. Саграђена је 1899. год. и јединствен је споменик српске архитектуре из краја XIX века. Преостале су свега две суваче у Европи – у Кикинди и Сарвашу (Мађарска). Сама реч сувача не каже много, а идеалан “превод” би био да је сувача млин на коњски погон. Њени савременици су знали, а Великокикиндски писари забележили, да је 1781. год. у нашој вароши било седамнаест сувача, две деценије касније тридесет две, а највише их је било 1847. год., чак педесет једна. У кружној згради суваче, пречника нешто испод двадесет метара, са купастим кровом прекривеним бибер црепом, смештен је уређај за млевење. Његов покретачки део био је велики точак (постављен водоравно), сличан точку сеоских кола који су покретали упрегнути коњи, обртали дрвену осовину и помоћу таквог механизма покретали тешко млинско камење. Није се млело само жито, већ и паприка и бибер. А прича каже да је жито било тако фино самлевено, да се брашно из кикиндских сувача прочуло и до бечког двора. У просеку за један сат рада могло се самлети стотинак килограма житарица. Иако помало оронула и уморна, ова стаман госпа на углу улица Немањине и Моравске више од века поносно стоји и отвара своја врата знатижељницима који се уласком у њену унутрашњост симболично враћају цео један век у прошлост. Сувача је непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију.

Богомоља Водица. Када од Кикинде кренете ка западу, путем за Иђош и даље Суботицу, и одмах пошто пређете мост који премошћује канал Дунав-Тиса-Дунав, са леве стране ће се указати уски асфалтни друм који води ка Водицама. На отприлике 3 километра од града налази се свето место са извором чудотворне воде коју кикинђани једноставно зову “Водица”. Први писмени помени о Водици у записницима црквене општине датирају из 1837. године. Године 1865. године сазидаана је мала капела од тврдог материјала. Аутентичност капеле, склониште за болеснике и кућа од набоја за чувара Водице, сачувана је до данас. Водице су културно добро од великог значаја.

Дечији диспанзер – вила са краја 19. века, електрика, налази се у улици Краља Петра I, број 77.

Парни млин. Изграђен је 1862. год. као један од првих парних млинова за прераду пшенице. Од тада је млевење пшенице било брже и економичније (до изградње парног млина, жито се млело у сувачама). Парни млин “DAMPFMUHLE” (са две тачке изнад слова “U”) је монументална грађевина индустријске архитектуре. Стилски припада неокласицизму. Овој импозантној грађевини, ритмичност и складност наглашавају прозори, распоређени у правилном ритму. Његова кула доминира простором равнице и силуету града истиче и чини препознатљивом, нарочито из правца Мокрина и Руског Села. Налази се у улици Ђуре Јакшића.

Железничка станица. Изграђена је 1856. год. по типском пројекту за железничке станице. Изградњом пруге Будимпешта – Темишвар 1857. год., преко Кикинде, наш град постаје важно железничко чвориште на наведеном правцу. Све то омогућило је Кикинди комуникацију са развијеном Европом и брзи економски напредак. До данас је задржала своју функцију и идентитет, али не и значај. Овај објекат је у потпуности сачуван и адаптиран 2007. год. Многи интересантни детаљи красе овај објекат, а железнички перон, наткривен решеткастом челичном конструкцијом на кружним стубовима од ливеног гвожђа, плени лепотом и носталгично буди осећај прохујалих времена.

Зграда гимназије. Налази се у центру града, у улици Зорана Ђинђића. Изграђена је 1900. год. Објекат је грађен у стилу сецесије. Ова мсаивна двоспратница са троредо симетрично поређеним дрвеним прозорима, с поља одише лепотом, а унутрашњи простор неопходо

потребним светлим школским простором. Крило зграде је дограђено по пројекту Елемера Гола, 1913. год.

Музичка школа Слободан Малбашки. Налази се у улици светосавска бр.19, грађена као Рацковићева задужбина, изграђена крајем XIX века.

Зграда библиотеке Јован Поповић. Фасада објекта је раскошно обликована у необароку. Централни део завршава се високом капом у крову у виду зуарубљене четворостране пирмиде. Фасаду красе богати орнаменти и декорација у виду флоралних украса и гипсане пластике. Ентеријер објекта краси барокно обрађена столарија. Некада се у дворишту библиотеке налазила летња башта за приказивање филмова, а данас је ово лепо уређено двориште место догађања различитих музичких, сценских и књижевних сусрета и повода.

Лепедатова палата. Налази се на главној улици, у Улици Петра I Карађорђевића бр. 41, на углу са Улицом Семлачком. Изграђена је 1908. год. по пројекту архитекте Милана Табаковића у стилу сецесије, као стамбено-пословна зграда. Старији суграђани памте, да се у приземљу виле налазила апотека “Златни крст”. И данас, пажњу пролазника привлаче и плене пажљиво одабрани мозаички и флорални фризови и украси у штуко малтеру.

Комплекс старог погона 2 ИГМ Тоза Марковић. Изграђен је 1864. год. за потребе производње црепа за Бонову циглану. Погон чине главна зграда у којој је била пећ за печење црепа изнад које су биле сушаре. Данас није у својој првобитној функцији. Ту се, од 1982. год., одржава Интернационални симпозијум скулптуре великог формата у глини уз покровитељство Општине Кикинда. Бројне скулптуре уметника из целог света изложене у необичном амбијенту старог погона за печење цигле, чине овај простор чаробним, дајући му “ванвременску димензију”.

Јавни споменици и спомен обележја

1. Крст код православне цркве Св. Николе, крај XIX, почетак XX века, тренутно у реконструкцији;
2. Скулптурални спомен комплекс интернираним Кикиндјанима у Норвешку 1942. год., подигнут је 1975. год., рад вајара Слободана Којића, налази се у парку у центру града, поред пијаце;
3. Споменик Јовану Поповићу (1905-1952), песнику, прозном писцу и револуционару рођеном у Великој Кикинди, подигнут 1953. год., рад академског вајара Александра Зарин, налази се на Тргу, испред хотела “Нарвик”;
4. Споменик палим борцима кикиндског партизанског одреда 28. јуна 1941. год., подигнут 1981. год., рад вајара Драгана Раденковића и Петра Марковића, налази се на Симићевом салашу;
5. Споменик жртвама фашизма од 1941-1945. год., подигнут 1961. год., рад академског вајара Александра Зарин, налази се на Тргу, поред Курије;
6. Спомен гробница палим борцима НОР-у од 1941-1945. год., налази се на Мокринском гробљу;
7. Фонтана, рад академског вајара Мр Слободана Којић, творца Интернационалног симпозијума “TERRA”, налази се испред зграде Курије;
8. Јавна чесма, подигнута на Микронасељу 2000. године у Партизанској улици, аутор архитекта Аранка Блат - Влајнић;
9. Спомен биста Павла Кенђелца (1766-1834), једног од најзначајних Срба у XIX веку, архимандрита, првог доктора богословије, аутора значајних научних дела : Природопис и Историја најзначајнијих догађаја, налази се на Тргу, у парку Српске православне цркве Св. Никола;

10. Спомен биста Роберта Толингера (1859-1911), чешког музичара, композитора и хоровађе, чији се плодносани десетогодишњи живот и рад у Кикинди назива “Толингерова доба”, у коме је компоновао најбоље композиције, а Кикиндско певачко друштво достигло највиши ниво хорског певања, подигнута 1979. год., аутор академски вајар Слободан Којић, налази се на Тргу, испред зграде Курије;
11. Спомен биста Душана Васиљева (1900-1924), песника, једног од најзначајнијих српских експресиониста, рођеног у Великој Кикинди, рад академског вајара Александра Зарин, налази се испред гимназије која носи његово име;
12. Скулптура у простору “Лала на лудаји”, рад Милана Перић, налази се испред ИГМ “Тоза Марковић”;
13. Спомен плоча – рељефни лик Душана Васиљева, рад академског вајара Мирјане Којић, налази се на кући у којој се родио познати књижевник у улици Браће Средојев број 22;
14. Спомен плоча XIII ударној војвођанској бригади, подигнута 1960. год., налази се испред зграде СО Кикинда;
15. Спомен плоча са ликом у рељефу Јована др Пачуа (1847-1902), лекара, композитора, политичара. У Кикинди је живео и радио од 1873. до 1881. год. Приређивао је прве музичке концерте за одабрану публику и компоновао велики број композиција за клавир. Умро је у Загребу, а по сопственој жељи сахрањен је на Мелином гробљу у Кикинди;
16. Спомен биста Угљеше Терзина (1909-1941), рад академског вајара Радмиле Граовац, налази се у дворишту зграде Кикиндског млина, Ђуре Јакшића 197;
17. Спомен биста Зоре Крцалић - Заге (1914-1961), секретара СККПЈ за Илок 1943. год., подигнута 1979. год., рад академског вајара Мирјане Којић, налази се испред зграде Педагошке академије;
18. Спомен биста Лидији Алдан (1921-1942), аутор академски вајар Слободан Којић;
19. Спомен биста Светозара Марковића-Тозе, рад академског вајара Александра Зарин, постављена 1966. год. испред ИГМ “Тоза Марковић”;
20. Спомен биста Серво Михаља, рад непознатог војника, налази се у на улазу у некадашњу касарну, улица Стевана Сремца;
21. Спомен биста Николе Француског, члана ОК КПЈ за Северни Банат, рад академског вајара Мирјане Којић;
22. Спомен биста народног хероја Петра Драпшина, рад академског вајара Слободана Којић;
23. Спомен плоча на кући у којој је донета одлука о покретању оружаног отпора против окупатора, Албертова улица бр. 189;
24. Спомен плоча на кући у којој су 1941. год. погинули Алберт Балтишек и Рада Видицки-Наић, Албертова улица бр. 218;
25. Спомен плоча на кући у улици Краља Петра 88, у којој су деловали напредни синдикати кикиндских радника;
26. Спомен плоча на огради болнице, месту где је погинуо народни херој Коста Средојев - Шљука;
27. Спомен плоча на фасади куће у улици Цара Душана бр. 189, у којој је била илегална штампарија, постављена је 1955. год.;
28. Спомен плоча у холу железничке станице, постављена је 1971. год. и посвећена жељезничарима погинулим у НОР-у;

29. Спомен плоча на згради Курије, постављена у знак сећања на 50 година КПЈ - ЦКЈ;
30. Спомен плоча на зачеоној фасади Курије посвећена 130-годишњици постојања ДЗНМ “Гусле”;
31. Спомен плоча настрадалим Јеврејима (Налази се на углу Улице Доситејевоје и Трга српских добровољаца);
32. Спомен плоча на згради у којој је живео и радио Ђура Јакшић, налази се у Чанатској улици;
33. Спомен плоча на кући у улици Хајдук Вељковој бр. 53, у којој је било седиште напредних социјалдемократа Кикинде.
34. Спомен плоча у згради гимназије “Душан Васиљев” за сећање на погинуле ученике и професоре у НОР-у;
35. Спомен плоча на згради у Доситејевој улици у којој је одиграна прва позоришна представа на српском језику, рад вајара Небојше Митрић;

3.2.1.5. Спорт и рекреација

Спортско –рекреативни објекти и терени

Институционални механизми који су до сада успостављени у општини Кикинда су Ресор за спорт, омладину и цивилни сектор и Комисија за спорт. Ови институционални механизми имају задатак да иницирају и учествују у изради локалне стратегије развоја спорта, да иницирају и учествују у писању локалних акционих планова општине Кикинда и програма Националне стратегије за спорт, као и да прате њихово остваривање. Ресор за спорт, омладину и цивилни сектор и Комисија за спорт дају мишљење о питањима од значаја за развој спорта у општини Кикинда и о њима обавештавају органе општине: Скупштину општине, Председника општине и Општинско веће. Ресор и Комисија усвајају годишње и периодичне извештаје о остваривању политике развоја спорта и програма за развој и подносе их Општинском већу. Такође, Ресор и Комисија подстичу остваривање међуопштинске сарадње која се односи на спорт и о томе обавештавају органе Општине. Ресор за спорт, омладину и цивилни сектор даје мишљење о предлозима пројекта од значаја за спорт који се делимично или потпуно финансирају из буџета Општине и прати њихово остваривање.

Такође, у општини Кикинда успостављени су и механизми које је Општина Кикинда или именовала или је њихов оснивач или суоснивач, а то су: **СРЦ Језеро**, Предшколска установа, основне и срење школе, именовани тренери за сваку грану спорта, Спортски савез општине Кикинда, Спортски савез за школски спорт, грански спортски савези и Канцеларија за младе. Све ове институције/организације и појединци се баве развојем спорта и спортске културе у складу свог спортског деловања.

Када је у питању развој спорта на локалном нивоу, најважнији стратешки документ и један од кључних елемената интегрисаног система подршке представља Стратегија и акциони план развоја спорта.

Стратегија развоја спорта у општини Кикинда пружа одговор на питање на који начин и у које сегменте спорта је најефикасније и најпримереније уложити новац пореских обвезника, и како на основу тог улагања на најбољи начин остварити јавни интерес у области спорта.

Физичка неактивност деце, а поготово адолесцената, негативно утиче на њихов физички и духовни развој. Таква ситуација угрожава јавно здравље појединаца, док истовремено умањује регрутну базу за врхунски спорт. Отуда деца у спорту јесу основни приоритет Стратегије.

Без одговарајућег простора за игру и тренинг нема правог развоја спорта, а спортски објекти представљају наслеђе које остаје будућим генерацијама као подстицај за бављење спортом. Због тога је неопходно започети са планираним и системским улагањем у обнављање и изградњу спортске инфраструктуре на територији општине Кикинда. Због тога спортски објекти представљају један од приоритета Стратегије.

Посебан приоритет Стратегије јесте улагање у врхунски спорт и његов развој. Врхунски резултати, као и одговорно понашање врхунских спортиста не само што имају локалну и националну репрезентативност, већ представљају узоре младима промовишући рад, упорност, борбеност и поштење. То су вредности чији је развој потребно подстицати и неговати у друштву. Неговањем тих вредности спорт добија, не само такмичарски, репрезентативни и здравствени значај у друштву, већ и ширу васпитну и развојну улогу.

Стратегија као остале приоритете види и област рекреације, спорт особа са инвалидитетом, спорт у насељеним местима и спортске манифестације од значаја за нашу општину. Системска подршка олимпијским надама и младим талентима са територије општине Кикинда као и стручно усавршавање спортских тренера је од посебног значаја као база за квалитетан и правилан рад са децом и такмичарским селекцијама.

3.2.1.6. Медији и информисање

У општини Кикинда раде две локалне телевизије „Рубин“ и „ВК“, двоје штампаних медија „Нове Кикиндске новине“ и „Кикиндске“, радио „ВК“ са регионалном фреквенцијом, Радио Кикинда која програм емитује као ЈП „Информативни центар“, Кикинда и приватна радио станица „Ами“ радио. У општини постоји кабловска телевизија „СББ“. Већина медијских кућа се налази у незавидној финансијској ситуацији и локална самоуправа у складу са својим могућностима по пројектима финансијски подржава овај сегмент друштва.

Радио Кикинда запошљава 20 радника међу којима је највише оних који се баве програмском продукцијом. У складу са ранијим одлукама Владе РС и РРА ова медијска кућа није још увек ушла у процес приватизације јер емитује програм на језицима националних мањина, иако се у последње време чује да ће процес приватизације отпочети ускоро. Све остале медијске куће су у рукама приватника. „Нове Кикиндске новине“ припадају групацији „Војводина инфо“ међу којима су још „Лист Зрењанин“, „Суботичке новине“, „Сомборске“, „Грађански лист“.

Постоји добра сарадња свих институција јавног живота и медијских кућа, што јесте предуслов за промоцију ресурса и потенцијала које општина Кикинда има. Истом доприносе, свакако и дописници из Кикинде и то „Вечерњих новости“, „Курира“, „Блица“, дописништва „РТВ“ и „РТС“.

3.2.1.7. Невладине организације

Од невладиних организација посебно се истичу Канцеларије за младе, Академско друштво за неговање музике, Центар за подршку женама и друга удружења. Њихов рад јесте предмет интересовања локалне самоуправе и јесу важан сегмент друштва у смислу што савременијег организовања целокупне друштвене заједнице у складу са европским вредностима.

3.2.1.8. Кратак преглед релевантних планских докумената

Развој друштвених делатности у општини Кикинда је од раније препознат као приоритет у развоју локалне заједнице. У складу са тиме, Општина је у претходном периоду израдила и усвојила следећа стратешка документа:

1. Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Кикинда 2010-2014
2. Стратегија развоја социјалне заштите општине Кикинда 2008-2012.
3. Стратегија развоја социјалне политике општине Кикинда 2006.-2010.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Кикинда 2010-2014, у којем Општина Кикинда наставља са настојањима да обезбеди услове за квалитетно и трајно решавање интеграције избеглих и интерно расељених особа. Главни правац који је формулисан у Документу, односи се на обезбеђење услова за локалну интеграцију решавањем основних потреба избеглих и интерно расељених лица и њихових породица. Документ је подељен на више поглавља од којих су најзначајнија: Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима у општини Кикинда; Анализа ситуације, стања, закључци и спорна питања; Приоритетне групе; Општи и специфични циљеви; Активности-задачи за реализацију ЈАП-а; Ресурси/буџет; Аранжмани за примену. У сваком случају, овај документ може представљати добру основу за идентификовање пројеката који ће се наћи у акционом плану ове Стратегије, што је омогућено кроз детаљну разраду циљева и активности у акционом плану Документа.

Стратегија развоја социјалне заштите општине Кикинда 2008-2012., у којем Општина Кикинда на основама Стратегије развоја социјалне заштите републике Србије и општинске Стратегије развоја социјалне политике, настоји да активности у сфери социјалне заштите прилагоди конкретном стању на локалном нивоу у временима децентрализације социјалних услуга. **Стратегија развоја социјалне политике општине Кикинда 2006-2010.**, се овим документом мења и прилагођава конкретном стању на локалном нивоу, јасније се усмерава ка конкретним реформским захватима. Стратегија развоја социјалне заштите је подељена на више поглавља од којих су најзначајнија: Визија; Мисија; Анализа контекста и стратешки правци развоја; Стратешки циљеви; Секторски приоритети; План мониторинга и евалуације; Ресурси, трошкови, буџет стратешког плана; План имплементације; План комуникације. Без обзира на недостатак детаљнијег имплементационог, односно акционог плана, овај Документ може послужити као добра основа за идентификовање пројеката који ће се наћи у акционом плану ове Стратегије.

3.2.2. SWOT анализа – Друштвени развој

Радна група **РГ 2: Развој друштвених делатности** је у оквиру свог тематског подручја израдила SWOT матрицу приказану у наставку.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> + Добро развијене институције у сфери друштвених делатности (стручност, објекти, традиција, резултати,...)** + Постојање развојних планова и стратегија у сфери друштвених делатности** + Заступљеност институција здравствене заштите на сва 3 нивоа (домови здравља, болница, Завод за јавно здравље)** + Заступљеност институција социјалне заштите (Геронтолошки центар, Центар за социјалну заштиту,...), Црвени крст и ванинституционална социјална заштита (Служба за помоћ у кући,...)** + Заступљеност установа културе (позориште, Дом омладине, музеј, библиотека, историјски архив, музеј TERRA – у изградњи)** + Активност КУД-ова** + Постојање медија (новине, ТВ, радио, Интернет)** + Заступљеност свих нивоа образовања (предшколско, основно, средње и високо образовање) и Регионални центар за стручно усавршавање** + Умреженост образовних институција** + Традиција клупског организовања, такмичења и инфраструктура у спорту и рекреацији** + Постојање НВО* 	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатак визије у сфери друштвених делатности*** - Незнање и неинформисаност** - Бирократизованост већине институција** - Истицање појединачних у односу на опште интересе од стране субјеката у сфери друштвених делатности** - Непостојање квалитетне мреже основних школа у Општини** - Неодговарајући образовних профили у средњим школама у односу на потребе друштвене заједнице** - Неадекватна опремљеност у образовним и здравственим установама** - Информатичка полуписменост запослених у сфери друштвене делатности** - Недостатак и лош распоред кадрова, пре свега менаџера, у друштвеној делатности** - Лоша инфраструктура у установама здравствене заштите** - Непостојање јединствене базе података у сфери социјалне заштите* - Неумреженост установа културе (нема календара манифестација,...)* - Неактиван НВО сектор - слаби резултати**
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ЕУ фондови** ✓ ЕУ интеграције** ✓ Братске општине и градови* ✓ Статус града* ✓ Банатска магистрала* ✓ Гранични прелаз Наково (SRB-RO)* 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Систем вредности друштва*** ✗ Мали број деце и младих уопште** ✗ Депопулација и одумирање села** ✗ Бирократија (републички и покрајински ниво)** ✗ Лоше законодавство и пракса**

3.3. Животна средина

Заштита животне средине представља континуиран процес у коме морају учествовати сви сегменти друштва узимајући у обзир законе природе. Све активности предвиђене овом Стратегијом морају бити у функцију заштите и очувања животне средине.

3.3.1. Опис тренутне ситуације

У општини Кикинда евидентирани су следећи извори загађења животне средине, који потичу од природних и антропогених фактора.

Извори загађења ваздуха могу се генерално поделити у две основне категорије:

- Стационарни извори емисије (индустрија, процеси загревања индивидуалних објеката, бушотине и ранжирне станице),
- Покретни извори емисије (саобраћај, авио-пољопривредни третмани).

Извори загађења воде:

- Нафтне бушотине
- Ужа зона санитарне заштите водоизворишта
- Штетни утицај дивљих сметлишта на подземне воде и канале

Извори загађења земљишта:

- Експлоатација нафте и гаса
- Дивља сметлишта

На основу изложеног треба истаћи проблеме из области заштите животне средине:

- Проблем квалитета и дистрибуције воде за пиће
- Решавање последица експлоатације нафте у грађевинском и ванграђевинском реону
- Делимично решен проблем отпадних вода у индустрији и пољопривреди (фарме, млекаре, кланице)
- Недостатак шумског и комуналног зеленила
- Поновно настајање дивљих сметлишта на местима која се годинама санирају
- Интензивна пољопривредна производња уз примену хемијских средстава заштите

Поред наведених, постоји низ проблема који се не могу решавати на нивоу општине (кланични отпад, индустријски отпад, анимални отпад, путни појасеви и др.)

Озбиљан приступ решавању еколошких проблема у нашој општини датира од 90-их година када су сачињене полазне основе за решавање сваког од наведених проблема.

Сви еколошки проблеми, решавају се у складу са надлежностима, могућностима општине и уз помоћ надлежних виших инстанци.

3.3.1.1. *Клима и рељеф*

Геоморфолошке и геолошке карактеристике

Простор који заузима општина Кикинда је део равнице северног Баната. Надморска висина тла у општини се креће од 77-84 *m*, а преовлађују коте од 79-80 *m*. Територија општине захвата део алувијалне равни Тисе, део алувијалне равни Златице, део Банатске лесне терасе, равничарски предео око Галадске и равничарско земљиште око Ђукошиног потока.

Територија општине се највећим делом налази на Банатској лесној тераси. Насеља на територији општине настала су на просторима где лесна тераса прелази ужу алувијалну раван реке Тисе и неких њених притока.

Клима

За климу овог подручја се обично каже да је умерено-континентална са јасно израженим годишњим добима. Карактеристика климе је недовољна количина падавина, уз то неравномерно распоређених, посебно у периоду вегетације (април- октобар), затим високе температуре у вегетационом периоду и недостатак влаге у земљишту за време вегетације.

Температура ваздуха - Средња годишња температура ваздуха износи 11,50 °C. Најхладнији месец је јануар са средњом температуром ваздуха 0,0 °C, а најтоплији је јули са 22,5 °C.

Влажност ваздуха - Просечна релативна влажност ваздуха износи 72,3%. Највећа релативна влажност је у децембру 87 %, а најмања у јулу 62,57%.

Облачност и осунчаност - Средња годишња вредност облачности износи 54%. Средњи број ведрих дана (чија средња дневна облачност није већа од 20 %) просечно годишње износи 61,1 дан. Број облачних дана износи просечно годишње око 92,4 дана. Осунчавање је у тесној вези са облачношћу. Највећа годишња вредност осунчаности је у јулу 300,4 часова, а најмања у децембру 59,9 часова. Просечна годишња вредност сијања сунца је око 2.221,3 часова, односно 6,1 часова дневно, те је дужина осунчавања задовољавајућа.

Падавине - Просечна годишња количина падавина која се излучи над овим простором износи 554,6 mm. Максималне количине падавина се јављају у јулу 68,3mm а минималне у фебруару 23,6 mm.

Ветровитост - Доминирајући су ветрови из правца северозапада и југоистока. Просечне брзине ветрова су од 2 до 3,1 m/s, а највећа забележена је 20 m/s. Просечно годишње учешће тишина на посматраном простору износи 42%.

3.3.1.2. *Природни ресурси и минерална богатства*

Специфичност општине Кикинда огледа се кроз природне ресурсе на различитим дубинама и начин њиховог коришћења Природни ресурси општине Кикинда су:

- пољопривредно земљиште,
- минералне сировине:
 - угљоводоници у течном и гасовитом стању (**нафта и гас**) и остали природни гасови;
 - неметаличне минералне сировине и сировине за добијање грађевинског материјала (**глина**);
 - подземне воде из којих се добијају корисне минералне сировине и геотермална енергија, као и подземне воде везане за рударску технологију и гасови који се са њима јављају.

Пољопривредно земљиште - плодно пољопривредно земљиште (најквалитетнијих земљишта високих производних потенцијала) обухвата око 70.000 ha. Територија Општине припада реону пољопривредне ратарске производње „Северни Банат” са производњом свих основних ратарских култура, а такође и лековитог, ароматичног и зачинског биља.

Минерална богатства - територија Општине изузетно је богата налазиштима нафте и гаса, која се експлоатишу и даље истражују. Налазишта су углавном концентрисана на три простора у оквиру Општине (Кикинда, Мокрин и Кикинда- Варош).

Постојећи ресурси се користе активно (вода, нафта, гас, глина) или у мањој мери активно (термалне воде.)

3.3.1.3. Природне и заштићене вредности

Простор општине Кикинда се налази у зони активне заштите природног простора. На територији општине Кикинда се налазе следећа природна добра:

- Специјални резерват природе ”Пашњаци велике дропље” проглашен је 1977. год.; Природно је добро од изузетног значаја I категорије, са успостављеним режимом заштите II степена. (Установљен је ради очувања Велике дропље, комплекса типичних панонских биљних заједница, специфичне фауне инсеката, водоземаца, сисара и птица).
- Спомен-парк Кикиндском партизанском одреду је меморијални природни споменик и третира се као заштићени део природе; Под заштитом је био од 1979. год. до 2011. год.

Са аспекта природних вредности веома су значајни:

- Велики парк - ”Бландаш”; Парк Бландаш стављен је под заштиту као споменик природе, односно природно добро III категорије са режимом заштите II степена, подигнут је 1896. год.
- Дрвореди *Celtis australis* у Улици краља Петра и делу улица Браће Татић Генерала Драпшина

На територији општине Кикинда налазе се и заштићене врсте:

- највеће зимско јато **сова утина** на свету је у центру Кикинде, где је 2009. год. забележено чак 734 јединки. Почетком 2011. год. избројано је око 330 јединки сова. Мала ушара (сова утина, лат. Асио отус) на територији Србије заштићена је као природна реткост.
- Велика дропља најтежа птица летачица на свету, чије је једино станиште у Србији у резервату Пашњаци велике дропље и броји око 20 јединки

Карактеристике општине Кикинда, тј. њене природне и створене вредности, веома су добар модел са савремен концепт одрживог туризма- екотуризма. Екотуризам као еколошки одговорна посета очуваних делова природе и врста, ради уживања у природи (и пратећим културним одликама како из прошлости тако и из садашњости) уз унапређење заштите природе, има мали негативан утицај посетилаца и користан активан утицај на локално становништво.

Екотуризам развија свест о потреби чувања, заштите и унапређења животне средине.

3.3.1.4. Водни ресурси

Површинске воде

Каналска мрежа на територији општине Кикинда, изграђена је у дужини од 1.133 *km*. Међутим, због нередовног одржавања, односно, недостатка финансијских средстава, делови каналске мреже су ван функције, те је проточност смањена за 30-70%. Око 50% каналске мреже има задовољавајућу функцију, када је реч о одводњавању.

На територији Општине Кикинда постоје три каналсана тока - Златица, Ђукошина речица и Галадска. Деловима корита ових речица трасиран је Кикиндски канал, најзначајнији хидрографски објекат на подручју Општине.

Златица је лева притока Тисе у северном Банату, која на територију наше земље долази из Румуније код насеља Врбица. Дужина корита је 117 *km*, а доњим током, дужине 34 *km*, налази се на територији наше земље. Преко Кикиндског канала, Златица је повезана са магистралним каналом Банатска Паланка-Нови Бечеј.

Галадска је целом својом дужином каналсана. Кроз град Галадска тече подземним цевоводом, а након тога уређеним коритом, у дужини од неколико километара обложеним бетонским плочама. Галадска има мелиоративну функцију и то углавном дренажну.

Ђукошина речица је највећа притока Златице.

Кикиндски канал изграђен је централним делом северног Баната. Кикиндски канал по својој намени и начину функционисања припада групи магистралних и пловних канала ОКМ ХС ДТД. Протеже се од уставе у Сајану до ушћа у канал Банатска Паланка-Нови Бечеј, и на тај начин спаја Златицу са овим магистралним каналом. Дугачак је 50,3 *km*. Грађен је у периоду 1966-1973. год. те спада у групу новијих и „млађих” канала.

Слика 5. Кикиндски канал

"Штеванчева бара" - Старо језеро је водена површина, проширење некадашњег речног тока Галадска кроз Кикинду. Налази се у непосредној близини центра, на најнижем делу града, на простору спортско-рекреационог центра „Језеро”.

Слика 6. Старо језеро

Подземне воде

Фреатска издан - (издан са слободним нивоом) представља горњи, најплићи водоносни хоризонт формиран у седиментима изнад првог, глиновитог слоја. Просечна дубина издани у алувијалној равни је 226 *cm*. Просечна дубина издани на лесној тераси била је за 30 *cm* већа и износи 256 *cm*.

Артешка издан (издан са нивоом под притиском) обухвата подземне воде које се налазе испод фреатских. Водоносни хоризонти на подручју Општине су на различитим дубинама, што показују дубине бунара по насељима. У Кикинди се користи 11 бунара за потребе водовода, у Банатском Великом Селу и Иђошу по два и у осталим насељима по један. Дубине бунара су различите и крећу се од 146 *m* до 240 *m*.

У граду и појединим селима налазе се и водене површине настале експлоатације глине и песка, као и рибњаци у атару Иђиша, Сајана и Башаида.

Управљање водопривредним објектима је у надлежности државе.

Атмосферске воде

Прикупљање и одвођење атмосферских вода врши се системном уличних канала и делимично зацељеном кишном канализацијом и сабирних канала.

Стање у овој области је различито од насеља до насеља у зависности од конфигурације терена, нивоа изграђености и одржавања.

Контрола квалитета воде

У оквиру пројекта "Детекција, идентификација, квантификација и просторна расподела тешких метала хрома, мангана, гвожђа, олова, кадмијума и живе у води за наводњавање и биљним културама на територији општине Кикинда" на локалитетима Кинђа-црпна станица Мокринска 1, Велики Кикиндски канал и Молински канал, анализирано је 45 узорака.

Концентрација свих анализираних тешких метала у свим узорцима била је испод МДК (максимално дозвољена концентрација).

Површинске воде са овог подручја из каналског система ДТД гранично задовољавају сврху наводњавања у хемијском смислу. У погледу микробиолошке исправности воде су

контаминирани бактеријама индикаторима фекалног загађења или је однос психрофилних и мезофилних бактерија незадовољавајући.

Управљање водопривредним објектима је у надлежности државе.

Контрола квалитета површинских вода врши се од стране Завода за јавно здравље Кикинда, на следећим локацијама: Плава бања, Пескара, Старо језеро и ободни канал око Старог језера периодично.

Предлог мера за очување водних ресурса

Подручје Кикинде је релативно сиромашно површинским водама те се стога мора обратити посебна пажња на очување постојећих водних ресурса.

- Изградња адекватних система за пречишћавање индустријских и комуналних отпадних вода
- Успостављање мониторинга квалитета површинских вода

Из свега наведеног намеће се више праваца будућег развоја:

- Ревитализација каналске мреже
- Ревитализација копова глине и претварање у вештачка језера

Користи оваквог развоја би се испољили у области:

- Пољопривредне производње (ратарство, повртарство, рибарство)
- Туризма (ловног, наутичког, рекреативног)
- Екологије (смањење загађења, ублажавање климатских промена, повећање биљног и животиноског света)
- Побољшање квалитета живота и здравља становништва

3.3.1.5. Ваздух

На подручју општине Кикинда мала надморска висина узрокује честа мировања ваздуха. Велике осцилације средњих годишњих температура утичу на интензитет испаравања, влажност ваздуха, облачност и падавине. Простором доминирају ветрови из правца југоистока, а затим са северозапада. У односу на индустрију југоисточни ветар доприноси наношењу загађујућих материја на део градске зоне.

Као доминантне и стално или повремено присутне загађујуће материје на подручју Кикинде у ваздуху могу се издвојити: суспендоване честице, таложне материје, угљенмоноксид, поједини тешки метали (кадмијум, олово, цинк), полициклични ароматични угљоводоници, угљоводоници нафтног порекла, алифатични угљоводоници, као и присуство загађујућих материја из технолошког процеса МСК, метанол и сирћетна киселина.

Основне загађујуће материје као што су сумпордиоксид, чађ и азотдиоксид не идентификују се као доминантне, јер процеси сагоревања фосилних горива на овом подручју нису доминантни.

Мониторинг

У складу са уговором, „Завод за јавно здравље“ Кикинда доставља месечне извештаје о квалитету ваздуха са три мерна места у граду, који се прослеђују се Покрајинском секретаријату за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине.

Јавност се обавештава путем сајта: општине Кикинда и „Завода за јавно здравље“ Кикинда.

У јуну 2008. год. у Кикинди је Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој поставио аутоматску станицу „Војводина 4“ Аутоматска станица индустријског типа (оператер: ПСУГЗЖС)-ЗКИША за мониторинг амбијенталног ваздуха. Станица је постављена у непосредној близини индустријске зоне (локација Шумица) и врши контролу следећих индикатора: бензен, толуен, етилбензен, ксилен, озон и суспендоване честице.

Станица за мерење контроле квалитета амбијенталног ваздуха у урбаној зони Министарства просторног планирања, рударства и животне средине базна станица (оператер: СЕПА) постављена је новембра 2008. год., и врши мерење следећих параметара: азотдиоксид, сумпордиоксид и угљенмоноксид.

Табела 22. Процент валидности података аутоматског мониторинга квалитета амбијенталног ваздуха

Параметар	Државна мрежа			Покрајинска мрежа		
	СЕПА			ЗКИША (оператер: ПСУГЗЖС)		
	2010.	2011.	2012.	2009	2011	2012
SO ₂	78,5	90,1	82,4			
NO						
NO ₂	87,3	98,5	97,8			
O ₃				75,3	77,9	93,8
CO	84,3	98,5	97,7			
PM _{2,5}						
PM ₁₀				95,3		
B				99,2	99,2	94,5

Извор: сајтови Агенције за заштиту животне средине, Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине

Захтеви у погледу квалитета података за оцењивање квалитета ваздуха и критеријуми за проверу валидности (Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Службени гласник РС, 11/2010, 75/2010).

Табела 23. Прекорачења граничних/циљних вредности за мерене параметре

Параметар**/ Локација		СЕПА	ЗКИША
SO ₂	1h (350 µg/m ³ ; дозвољена прекорачења 24 h/кал.год.)*	<GV(2010), 4(2011),5(2012)	
	1 дан (125 µg/m ³ ; дозвољена прекорачења 3 h/кал.год.)	<GV(2010-2012), 1(2011)	
	кал. год. (50 µg/m ³)	<GV(2010- 2012)	
NO ₂	1h (150 µg/m ³ дозвољена прекорачења 18 h/кал.год.)	<GV(2010- 2012)	
	1дан (85 µg/m ³)	<GV(2010- 2012)	
	кал. год. (40 µg/m ³)	<GV(2010- 2012)	
O ₃	мак дневна 8-часовна средња вредност (120 µg/m ³ –заштита здравља људи; дозвољена прекорачења 25 дана/кал.год. у току 3 год. мерења		40(2009) 0GV(2010-2012)
CO	мак дневна 8-часовна средња вредност (10 mg/m ³)	<GV(2010- 2012)	
	1 дан (5 mg/m ³)	<GV(2010- 2012)	
	кал. год. (3 mg/m ³)	<GV(2010- 2012)	
PM _{2,5}	кал. год (I стадијум: 25µg/m; II>GV; 31.2 µg/m ³ стадијум: 20 µg/m ³)		
PM ₁₀	1 дан (50 µg/m ³ ; дозвољена прекорачења 35 h/кал.год.)		74(2009)
	кал. год. (40 µg/m ³)		<GV(2009)
B	кал. год. (5µg/m ³)		<GV(2010-2012)

* час по календарској години

Оператер: ПСУГЗЖС-ЗКИША - регистровано је 74 прекорачења 24-часовних граничних вредности за PM₁₀ (50 µg/m³) у 2009.год. Највећи број прекорачења регистрован је у јануару, а највиша 36-та вредност износила је 65 µg/m³. Средња годишња вредност је била незнатно испод граничне вредности за PM₁₀ (40 µg/m³). Средње годишње концентрације бензена (2009-2012) су биле испод граничне вредности. Вредности максималне дневне 8-часовне средње вредности за озон у (2011-2012) нису премашиле граничну вредност али су биле високе, док су у 2009. год. регистрована прекорачења изнад дозвољених. У посматраном периоду максималне дневне 8-часовне средње вредности за приземни озон су биле ниже од циљне која износи 120 µg/m³ изузев у 2009. (153,7 µg/m³). Уочава се сезонски тренд, са регистрованим прекорачењима у периоду интензивнијег сунчевог зрачења и виших температура. Није било прекорачења у посматраном периоду изузев у 2009. год., када је регистровано 40 дневних прекорачења.

Оператер: СЕПА - регистрована сатна и дневна прекорачења граничних вредности за средње годишње концентрације сумпор диоксида, азот диоксида и угљен монооксида у посматраном периоду су испод захтеваних норми. Нису регистрована сатна прекорачења граничних вредности за азот диоксид. Средње годишње вредности за сумпор диоксид и азот -диоксид су биле ниже од граничних вредности. Нису регистрована прекорачења годишње граничне вредности за угљен –моноксид.

Подаци мануалног мониторинга анализирани су за период 2005-2012. У том периоду нису регистрована годишња прекорачења максимално дозвољене концентрације за чађ и граничних вредности за сумпор -диоксид и азот- диоксид. За укупне суспендоване честице на 2 мерна места у Кикинди (Микронасеље и Завод за јавно здравље) регистрована су годишња прекорачења у периоду 2006-2012. год., са знатно вишим концентрацијама на локацији Микронасеље због близине индустријског комплекса (прерада метала-ливнице и индустрија грађевинског материјала).

Након извршених испитивања квалитета ваздуха од стране *Завода за јавно здравље Кикинда* у периоду од 2010-2013. год. указују на:

- 2010. год. повећање концентрације укупних таложних материја у мају на мерном месту СЦ „Језеро“ и концентрације укупних суспендованих честица на локацијама ЗЗЈЗ и Микронасеље готово током целе године (осим јануара и децембра)
- 2011. год. повећање концентрације укупних таложних материја на мерном месту СЦ „Језеро“ у јулу месецу и концентрације укупних суспендованих честица на локацијама ЗЗЈЗ и Микронасеље у великом броју случајева.
- 2012. год. концентрације укупних суспендованих честица су повећане изнад границе дозвољене вредности на локацији Микронасеље у фебруару, марту и априлу
- 2013. год. концентрације укупних таложних материја су прешле ГВИ (граничне вредности имисије) у мају на локацији ЗЗЈЗ.

Мере за побољшање и заштиту ваздуха:

- Мониторинг
- Мерење имисије у погледу присуства нафтних угљоводоника
- Повремено узимање/мерење узорак на местима која нису обухваћена мониторингом.

3.3.1.6. Деградација земљишта

Узроци настајања загађења (деградације) земљишта на подручју општине Кикинда су:

1. Загађења из ваздуха, атмосфере – емисије из технолошких процеса, емисије услед сагоревања фосилних горива, емисије услед издувних гасова аутомобила (спирањем са падавинама, а аеросоли и честице директно седиментацијом).
2. Загађења из отпадних вода - отпадне воде из технолошких процеса, отпадне воде из домаћинства, воде загађене услед пољопривредне делатности, прехранбене индустрије, итд.
3. Загађења чврстим отпадом из- привреде, домаћинства и пољопривреде,
4. Природне појаве- киселе кише, еолске ерозије,
5. Карактеристична загађења: експлоатација нафте и гаса, неконтролисана употреба пестицида и хербицида, еолска ерозија.

Како би се умањила деградација земљишта и исто санирало, потребно је увести следеће мере за очување земљишта:

- Хигијенски начин сакупљања, одвожења и диспозиције отпадних материја
- Контрола експлоатације природних ресурса
- Озелењавање јавних и слободних површина
- Рационална примена ђубрива и пестицида
- Контрола квалитета пољопривредног земљишта врши Пољопривредна станица у Кикинди.

3.3.1.7. *Управљање зеленилом*

Јавне зелене површине на подручју насељеног места Кикинда поверене су на уређивање, одржавање и заштиту ЈП „Дирекцији за изградњу града“ Кикинда, а од краја 2011. год. новооснованом ЈП „Зеленило и пијаца“. Јавне зелене површине у сеоским насељима општине поверене су на уређивање, одржавање и заштиту месним заједницама.

Израдом пројекта оснивања шумских пољезащитних појасева на подручју општине Кикинда (2004. год.), учињен је први крупан и неопходан корак у реализацији идеје о подизању ветрозаштитних појасева у општини Кикинда.

Укупна обрасла шумска површина на територији општине Кикинда износи 214 *ha*, односно 0,001% од укупне површине Војводине. **Просечна шумовитост општине Кикинда износи око 1,16%, те тако она спада у ред најобешумљенијих општина Војводине.**

Према Посебној основи газдовања шумама за Газдинску јединицу „Кикинда“ за период од 2003 - 2012. год. Универзитет у Новом Саду – Институт за низијско шумарство и заштиту животне средине, Нови Сад 2000. год. укупна површина шума и шумског земљишта Газдинске јединице “Кикинда” износи 240,49 *ha*, и то:

• површина шума	125,84 <i>ha</i>	52,3%
• површина плодних шумских чистина	68,22 <i>ha</i>	28,4%
• површина неплодног земљишта	11,29 <i>ha</i>	4,7%
• површина земљишта за остале намене	35,14 <i>ha</i>	14,6%

Укупна шумовитост ове газдинске јединице од 52,3% није задовољавајућа посебно ако се има у виду да је учешће неплодног земљишта у укупној површини (4,7%), релативно мало. Учешће површина за остале намене (14,6%) је релативно високо.

У току је израда Посебне основе газдовања шумама за газдинску јединицу Кикинда за период од наредних 10 година, којом је обухваћено 284 *ha* шума и шумског земљишта.

Мере за повећање пошумљености:

- Повољшање рада пољочуварске службе у служби заштите зеленила и сече шума,
- Редовно одржавање садница,
- Планска садња, подизање пољозащитних и ветрозаштитних појасева.

3.3.1.8. *Биљни свет*

Општина Кикинда, према својим биогеографским карактеристикама, припада панонској провинцији (степски, шумско-степски и пешчарски екосистеми пашчара и лесних заравни и одређени број слатинастих екосистема). У ниским и влажним травнатим областима расту траве, ниске биљке (трска, шевар), континенталне влажне ливаде са појавом биљака као што су: лисичији репак, мајчина душица, жалфија, кантарион, а ту су и панонски ендеми: бела росуља, седлеров различак, шварценбергова боквица, панонски каранфил и лепљиви пуцавац.

Типична природна вегетација самониклих биљака задржала се на мањим површинама, око пет процената, поред путева, железничких пруга, канала, у мањим депресијама, барама и на слатинастим земљиштима.

У погледу распрострањености фито и зоосвет, по морфометријском критеријуму, издвајају

се две површине: виша, лесна тераса и нижа, алувијална раван. Степске површине су под степско травом и житом. Заслањена тла су под степском флором, травом, житом и осталом културом ораница. Наше подручје има велике користи од лековитог биља, нарочито у пешчари јужно од Кикинде. Велика пешчара је под шумом (багремом), травом и културама ораница. Жбунаста вегетација се налази у експанзији, нарочито глог и клек, на површинама под травним формацијама. Од аутохтоних врста дрвећа карактеристични су: храстови, липе, тополе, брезе. Од унетих врста доминантно место имају багрем, а затим црни и бели бор.

Лесна тераса, данас је најплоднији и најатрактивнији део пољопривредног земљишта, некада је била обрасла пашњацима и представљала је типичну степену. Овде се данас налазе разна жита: пшеница, јечам, кукуруз и неке индустријске биљке, као што су дуван, шећерна репа, индустријска паприка, сунцокрет, мак, итд. Самоникла вегетација је слабије распрострањена. На мањим површинама сусрећу се: чичак, коприва, зубача, булка, хајдучка трава, камилица, дивљи сирак и друге биљке коровског типа.

Подножје лесне терасе и алувијалне равни чине влажни терени са бујнијим и разноврснијим биљним светом. У неколико депресија које су задржале мочваран и барски изглед налазе се остаци Панонског пејзажа, пре разоравања степе. Од културних биљака значајно место заузима кукуруз, мање пшеница и јечам. Од сточних култура луцерка, а добар део површине је под повртарским културама и бостаном. Од самоникле вегетације, на малим површинама јављају се: љутић, боквица, слез и друге коровске биљке.

3.3.1.9. Животињски свет

Постојећи биљни и животињски свет на подручју општине Кикинда је веома богат и разноврстан. Међутим, на развој живог света, поред природних погодности, велики утицај је имао и антропогени фактор, и стога целокупно подручје општине Кикинда може условно да се подели на два подручја:

- подручје у којем је дејство природних фактора још увек у мањој или већој мери доминантно (подручја заштићених природних вредности),
- подручје у којем је дејство антропогеног фактора доминантно (пољопривредне површине, насеља, инфраструктурни коридори и сл.).

Фонд дивљачи омогућује развој ловног туризма по коме су ловишта кикиндске општине позната. Од великог значаја је заступљеност длакаве дивљачи од којих су најбројније срна, зец и лисица, а кикинска општина се може похвалити и многобројношћу пернате дивљачи захваљујући Ловачком удружењу "Кикинда" које на "Млаки" у близини града, на површини од 2 ha, има добро опремљену узгајивачницу фазанске дивљачи, пружа готово идеалне услове за лов свих врста дивљачи, па се због тога ово ловиште убраја међу најпознатија у Европи. Од животињског света и станишта које ове врсте настањују имамо поделу на две групе.

У прву групу спадају дивље животињске врсте које су стално настањене, то су: срне, зечеве, лисице, шакали, куне, ласице, творове, јазавце, хрчкове, мишеве, текунице и перната дивљач: фазани и јаребице. Најатрактивније заштићене врсте јесу велика дропља и сова утина.

У другу групу спадају дивље животиње „у пролазу“, ту спадају: дивље свиње и разноврсна орнитофауна, где спадају: дивље патке, дивље гуске, роде, чапље, препелице, грлице и голубови гривнаши.

Животињски свет заступљен је и разноврсним рибама од којих се јављају: шаран, кечига, тостолобик, сом, смуђ и друге рибе. Такође су заступљене разне врсте глодара, водоземаца и инсеката (ластин репак, трчуљак, а на влажнијим теренима доминирају комарци). У последње

време због све већег броја дивљих депонија повећан је број галебова. Нови еколошки услови и велики утицај човека (употреба јаких хемијски средстава) одразили су се на промене животињског света, с тим што су неке врсте настале док је бројност јединки других врста знатно смањена, што је јасно приказано у случају популације зечије дивљачи.

Табела 24. Основни фонд годишњег бројања зечије дивљачи

Година	31.03.2009.	31.03.2010.	01.04.2011.	31.03.2012.
Избројано зечева	11.130	10.130	4.750	2.200

Извор: Ловачко удружење „Кикинда“

Мере за побољшања стања су:

- Заустављање неконтролисане сече шума и задржавање постојећих шума и ваншумског зеленила, заснивати ветрозаштитне појасеве и повећање фонда шума – уз коришћење државног пољопривредног земљишта,
- Озеленити мање плодно земљиште, путне и каналске појасеве, ловне ремизе, позајмишта, депоније и простора око депонија и економија,
- Због високих температурних градијената и великих суша током летњих периода потребно је избушити што већи број бунара због допуњавања водом појилишта за дивљач,
- Заустављање обраде (преораване) летњих путева,
- Контрола продаје и употребе хемијских препарата у пољопривреди који изазивају повећану смртну стопу младих јединки зечева,
- Контрола обавезне употребе плашилаца за дивљач на пољопривредним машинама,
- Изградња полигона за лов фазанске дивљачи чиме би побољшали ловни туризам.

3.3.1.10. Управљање чврстим отпадом

Организовано изношење комуналног отпада у Кикинди ЈКП „6. октобар“ врши од 1975. год. Одлагање се вршило према документацији на тада уређеној депонији стари Тополски пут. Од 2007. год. поменута депонија је у поступку санације и рекултивације према постојећој пројектно техничкој документацији.

Данас услуге организованог изношења комуналног отпада врши „А.С.А. Kikinda“ d.o.o. заједно са општином Кикинда.

Одлагање комуналног отпада са подручја целе Општине без третмана врши се на Регионалну санитарну депонију комуналног чврстог отпада.

Управљање отпадом на подручју општине Кикинда врши се према Програму којим је обухваћена Кикинда, насељена места општине Кикинда, индустрија и здравствене установе.

Програм се реализује кроз недељни распоред изношења смећа по данима и улицама.

Табела 25. Годишња количина отпада

Општина		Кикинда
Просечна дневна количина комуналног отпада у растреситом стању	m ³	130-150
	t	100
Општина		Кикинда
Морфолошки састав отпада (процењено процентуално учешће појединих врста материјала у запремини растреситог отпада)	Папир	14,1%
	Стакло	4,5%
	Гума и пластика	3,5%
	Текстил	4,8%
	Метал	3,5%
	Органски	19,9%
	Грађевински	36,8%
	Остало	12,9%

Комунални отпад: Просечна дневна количина одложеног комуналног отпада је 100 t дневно, односно 130-150 m³ - на основу измерених количина за период од шест месеци. У зонама колективног становања отпад се сакупља у контејнерима. У зонама индивидуалног становања свако домаћинство има своју посуду. Контејнери су сопствено власништво и власништво предузећа „А.С.А. Кикинда” d.o.o.

Индустријски отпад: Просечне количине су око 16 t на месечном нивоу, а потиче од привредних субјеката.

Медицински отпад: Медицински отпад се одлаже на депонију претходно третиран.

Одложени комунални отпад без издвајања секундарних сировина се компактира и застире слојем инертног материјала.

Компанија „А.С.А. Кикинда“, d.o.o. од априла 2011. год. отпочела је са акцијом успостављања примарне селекције отпада, што је уједно и први корак неопходан за рециклажу.

Оснивање региона за управљање отпадом за општине Кикинда, Ада, Бечеј и Нови Бечеј од јула 2013. год. резултат је читавог низа активности које су покренуте у циљу решавања питања поступања са отпадом и успостављања Регионалног центра за управљање отпадом.

Табела 26. Делатност управљања отпадом (подаци 30.11.2013 године „АСА Кикинда“ д.о.о.)

Показатељ	Вредност/Износ
Број становника општине обухваћених услугом	52.542
Број домаћинстава на територији ЈЛС обухваћених услугом	19.749
Број правних лица и предузетника обухваћених услугом	707
Количина одвеженог комуналног отпада (у m^3 годишње)	17.368 m^2
Количина одвеженог комуналног отпада (у тонама годишње)	17.953,13 t
Количина отпада који се примарно или секундарно издваја (сепарише) ради поновне употребе (у тонама годишње)	32 t
Број посуда за одлагање комуналног отпада у употреби	17.832 ком.
а) Контејнери запремине 4-7 m^3	33 ком.
б) Подземни контејнери запремине 4-7 m^3	0
в) Контејнери запремине 1,1 m^3	431 ком.
г) Канте запремине од 120 до 240 литара	18.083 ком.
Количина комуналног отпада који се одлаже на регистровану општинску или регионалну депонију (у тонама годишње)	17.953,13 t
Број активних специјалних возила за одвожење комуналног отпада	Шест (6)
Просечна удаљеност од депоније или постројења за прераду (отпад)	6 km

Напомена: Број посуда за одлагање комуналног отпада у употреби је знатно већи него што је приказано у табели, а који број се односи само на посуде, које су у властништву ЈКСП, или их је предузеће продао грађанима (канте запремине од 120 до 240 литара).

Извор: Упитник извештаја о обављању комуналних делатности за 2012. годину, Министарство грађевинарства и урбанизма, Одсек републичке комуналне инспекције

Дивља сметлишта

На територији општине Кикинда тренутно има око 27 дивљих сметлишта, која су најчешће на местима уз локалне путеве и канале. Укупна приближна површина дивљих депонија је 74,3 ha, а приближна укупна запремина је 81.000 m^3 .

Санација дивљих сметлишта безуспешно се обавља већ читав низ година, јер се саниране површине убрзо враћају у пређашње стање.

Како би се проблем дивљих сметлишта решио на најприступачнијим већ постојећим сметлиштима (претходно санираним) поставиће се зелена острва и рециклажна дворишта.

3.3.1.11. Рециклажа

Одлагање отпада без претходног третмана (осим медицинског отпада) на месту настајања врши се на „Регионалну санитарну депонију комуналног чврстог отпада“ у Кикинди.

Компанија „А.С.А. Кикинда“, д.о.о је од априла 2011. год. отпочела је са акцијом успостављања примарне селекције отпада, што је уједно и први корак неопходан за рециклажу.

Како би се што успешније спровела акција примарне селекције домаћинствима у индивидуалном становању су подељене пластичне вреће за одвајање рециклажилног отпада, док су за потребе домаћинства у зонама колективног становања постављени контејнери (жичани, пластични, плави и жути) на зеленим острвима. Акција са врећама је прекинута, али је поново покренута 14. 04. 2014. год.

Дана 26. 12. 2013. год. отворен је први Центар за сакупљање отпада А.С.А. Кикинда. Центар служи за одлагање, откуп, складиштење и припрему за транспорт секундарних сировина.

3.3.1.12. Кратак преглед релевантних планских докумената

Заштита животне средине и инфраструктура су у општини Кикинда препознати као развојни приоритети, у најмању руку путем израде и усвајања следећих стратешких докумената, и то:

1. Локални еколошки акциони план (из 2005. год.)
2. План управљања отпадом општине Кикинда (из 2010. год.)
3. Регионални план управљања отпадом за период од 2010-2020 године општина Кикинда, Ада, Бечеј и Нови Бечеј (из 2013. год.)
4. Посебна основа газдовања шумама за Газдинску јединицу „Кикинда“ за период од 2003 - 2012. (из 2002. год.)

Локални еколошки акциони план из 2005. год., је планско-развојни документ, који обухвата постојеће стање из области заштите животне средине са акционим планом решавања проблема из области заштите воде, ваздуха, зеленила и управљања отпадом. Ово је комплексан документ који се у основи састоји из 4 дела:

- Управљање комуналним чврстим отпадом
- Квалитет ваздуха
- Квалитет и количине воде за пиће
- Зелене површине

Свака од тема је детаљно истражена и разрађена кроз посебан технички извештај, и за сваку од тема је као посебан документ израђен акциони план са описом активности и критеријумом/показатељем успеха. Без обзира на временску дистанцу када је израђен документ, сасвим је сигурно да он представља одличну основу за дефинисање праваца развоја у области заштите животне средине, као и за идентификацију пројеката у акционом плану ове Стратегије.

План управљања отпадом општине Кикинда из 2010. год. дефинише процес управљања отпадом као сложени процес, и обухвата контролу целокупног система поступања са отпадом, од његовог настанка, преко разврставања, сакупљања и транспорта, до третмана и одлагања отпада, као завршне фазе у том систему.

Регионални план управљања отпадом за период од 2010-2020 године општина Кикинда, Ада, Бечеј и Нови Бечеј, усвојен 2013. год. је стратешки документ Региона који презентује

тренутно стање и дефинише правац, приоритете, динамику и начин решавање проблема управљања отпадом у свим општинама региона обуваћеним планом.

Посебна основа газдовања шумама за Газдинску јединицу „Кикинда“ за период од 2003 - 2012. је плански документ о уређењу шума и шумског подручја за газдинску јединицу Кикинда.

Осим наведеног на годишњем нивоу се доноси Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту и унапређење животне средине за подручје општине Кикинда, којим се утврђују приходи и намена коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине планираних у буџету општине Кикинда за сваку годину понаособ.

Одлуке које се примењују:

- Одлука о уређењу и одржавању јавних и осталих зелених површина ("Службени лист општине Кикинда", број 39/2012)
- Одлука о држању животиња и нешкодљивом начину уклањања животињских лешева ("Службени лист општине Кикинда", број 8/94, 7/2010 и 5/11-др.Одлука)
- Одлука о мерама за заштиту од буке на територији општине Кикинда ("Службени лист општине Кикинда", број 39/12 и 12/13)
- Одлука о стављању под заштиту споменика природе "Парк Бландаш" у Кикинди ("Службени лист општине Кикинда", број 2/2006)
- Одлука о мерама за заштиту зимовалишта сова утина (*Asio otus*) ("Службени лист општине Кикинда", број 39/12)
- Одлука о накнади за заштиту и унапређење животне средине ("Сл. лист општине Кикинда", број 12/13 и 33/13)
- Одлука о буџетском фонду за заштиту животне средине општине Кикинда ("Сл. лист општине Кикинда", број 28/09 и 7/10)

3.3.2. SWOT анализа – Животна средина

Радна група **РГ 3: Заштита животне средине** је у оквиру свог тематског подручја израдила SWOT матрицу приказану у наставку.

ШАКЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> + Општински секретаријат за ЗЖС (кадрови, База података,...)** + Фонд за ЗЖС** + Планска документација (ЈЕАП, План управљања отпадом – локални и регионални, Основа газдовања шумама, Просторни план,...)** + Остала документа (Катастар загађивача, Катастар зелених површина, годишњи програми наменског утрошка средстава за ЗЖС, разне општинске одлуке,...)** + Природни ресурси (подземне термалне воде, Старо језеро, парк Бландаш, уређене зелене површине, заштићене биљне и животињске врсте, заштићени део природе „Пашњаци велике дропље“,...)** + Завод за јавно здравље (мониторинг,...)** + Општинска/регионална депонија** + АСА д.о.о (организовано управљање отпадом)** + ЈП Зеленило и пијаца, ЈКП 6.октобар** + НВО у области ЗЖС* + Симићев салаш – меморијални комплекс* + Средња школа – образовни профил за ЗЖС* + Ловиште „Млака“ + ДТД – Кикиндски канал* + Напуштени копови* 	<ul style="list-style-type: none"> - Неразвијена свест о значају ЗЖС *** - Загађеност пољопривредног земљишта (минерална ђубрива, пестициди, нафта, гас,...) *** - Неактиван НВО сектор** - Слаба пошумљеност – недостатак катастарских честица** - Непостојање канализационе мреже у селима** - Аерозагађење** - Изливање канализације и осока са фрами у канал Старог језера** - Лоше стање каналске мреже** - Поновно настајање дивљих сметлишта** - Лош квалитет воде за пиће (вода и дистрибутивна мрежа)** - Слаба техничка опремљеност институција за мониторинг* - Некоришћење термалних вода* - Непостојање општинског/регионалног рециклажног центра* - Недовољна сарадња са управљачем пашњака велике дропље*
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ЕУ интеграције – законодавство*** ✓ Постојеће домаће законодавство** ✓ ЕУ фондови** ✓ Покрајинска и републичка аутономна мерна станица за ваздух** ✓ Рудна рента и накнада за аерозагађење** ✓ Уредба о проширењу пашњака велике дропље* ✓ Придруживање других општина у регионалну депонију* 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ НИС а.д. (изливање нафте, ерупције гаса,...)*** ✗ Индустрија – прљаве технологије и непостојање или неадекватни системи за пречишћавање** ✗ Примена агротехничких мера** ✗ Подземне воде* ✗ Суша* ✗ Најезда инсеката*

3.4. Инфраструктура

3.4.1. Опис тренутне ситуације

3.4.1.1. Путна мрежа

Саобраћајни положај и саобраћајна повезаност

Кикинда се налази у крајњем североисточном делу Србије, у пограничном подручју, што значи да има периферан положај у оквиру државе. Удаљена је свега неколико километара од границе са Румунијом, а 9 km од малограничног прелаза у Накову. Удаљеност од границе са Мађарском, на граничном прелазу у Хоргошу, износи око 80 km. Ипак, Кикинда представља значајну саобраћајну раскрсницу. Од ње се зракасто разилазе саобраћајнице ка Сегедину, Араду, Темишвару, Зрењанину. Растојање између Кикинде и ових градова износи између 50 и 100 km. Удаљеност Кикинде од Београда износи 131 km. Саобраћајни положај Кикинде умногоме је одређен близином државне границе, која га чини мање повољним када је у питању унутрашњи саобраћај, због изражене периферности, међутим, потенцијалним отварањем граничног прелаза код Накова, као и обнављањем железничке пруге Сегедин – Кикинда - Темишвар, што је у плану, Кикинда би могла постати значајно место за међународни транзитни саобраћај.

Кикинда је са ближом и даљом околином повезана друмским, железничким и воденим путевима.. Доминира друмски саобраћај, а постојећа путна мрежа омогућава одвијање друмског саобраћаја на задовољавајућем нивоу. Посебан значај имају два магистрална пута: Зрењанин – Кикинда – Сента и Нови Бечеј – Кикинда – Наково – граница са Румунијом. Од Кикинде се разилазе три железничке пруге, а најзначајнија су Кикинда – Панчево – Београд и Кикинда – Суботица. Ипак, железнички саобраћај у Кикинди је по свом интензитету значајнији за превоз и трансфер роба, унутрашњи и међународни, него за превоз путника. Поменута реконструкција пруге Сегедин – Кикинда – Темишвар могла би да донесе промене и у овом погледу. Када је у питању водени саобраћај, он постоји у Кикинди, али у скромном обиму. Кикиндски канал представља део система ДТД и тиме повезује Кикинду са Тисом и Дунавом, али због својих скромних димензија не дозвољава интензивнији саобраћај. Ипак, користи се у извесној мери за трансфер неких врста роба. Кикинда поседује и аеродром, али он је искључиво у функцији спортског летења.

Друмски саобраћај

Укупна дужина путева у општини Кикинда износи 210км, од чега на државне путеве првог реда 66км, на државне путеве другог реда 47км, а на општинске путеве 97км. Дугогодишњи изостанак инвестиција у путну мрежу разлог је изузетно лошег стања на свим категоријама.

Започета је рехабилитација коловоза на путу **ИБ-13** на деоници Кикинда – Башаид, која је у плану да се заврши у току 2014. године. Иначе пут **ИБ-13** је од великог значаја за општину Кикинда, пошто представља главну везу са општином Зрењанин, и даље са Београдом, са једне стране и Хоргошем, тј. границом са Мађарском са друге стране.

Од општинских путева највеће саобраћајно оптерећење присутно је на **ОП I-3**, због интензивних радова на нафтним бушотинама које се налазе у зони овог пута. Пошто је коловозна конструкција пројектована за мања оптерећења и већ у лошем стању, њено пропадање је интензивовано у задњих неколико година.

Као закључак се намеће да су потребна велика улагања у путну инфраструктуру и од стране ЈП „Путеви Србије“ које одржава државне путеве, тако и од стране општине Кикинда да би се зауставило даље пропадање путне мреже, а затим да би се и подигао њен квалитет и ниво услуге довео до задовољавајућег нивоа.

Табела 27: Државни путеви на територији Војводине који су у непосредној или посредној вези са општином Кикинда

ОЗНАКА пута	Опис путева
ДРЖАВНИ ПУТЕВИ I Б РЕДА	
IB-13	Хоргош-Кањижа-Нови Кнежевац-Чока-Кикинда-Зрењанин-Чента -Београд.
IB-15	Државна граница са Мађарском (гранични прелаз Бачки Брег)-Бездан-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Нови Бечеј-Кикинда-државна граница са Румунијом (гранични прелаз Наково).
ДРЖАВНИ ПУТЕВИ II А РЕДА	
IIА-104	Нови Кнежевац-Банатско Аранђелово-Мокрин-Кикинда-Руско Село-Војвода Степа-Српски Итебеј-државна граница са Румунијом (гранични прелаз Међа).
IIА - 105	Државна граница са Мађарском (гранични прелаз Бајмок)-Бајмок-Бачка Топола-Сента-Чока-Мокрин-државна граница са Румунијом (гранични прелаз Врбица)
IIА-117	Нови Бечеј – Башаид-Банатско Карађорђево
ДРЖАВНИ ПУТЕВИ II Б РЕДА	
IIБ-307	Башаид -Нова Црња

Извор: Уредба о категоризацији путева ("Службени гласник РС", број 14/2012)

У наредним табелама дат је преглед путних мрежа и праваца, као и њихове карактеристике и тренутно стање у коме се налазе.

Табела 28: Пружање ДП и ОП путева по насељима општине Кикинда

ОЗНАКА пута	ОПИС	СТАЦИОНАЖ А	ДУЖИНА м´
ДП ИБ-13	Хоргош-Кањижа-Нови Кнежевац-Чока-Сајан-Иђош-Кикинда-Башайд-Зрењанин-Чента-Београд.	106+804 64+475	42.329,00
ДП ИБ-15	Нови Бечеј-Кикинда-Наково	537+156	21.573,00
ДП ПА-	Кроз Мокрин	29+235 19+356	9.879,00
	Кикинда-Мокрин	41+111 29+235	11.836,00
	Кикинда-Руско Село	41+111 55+437	14.326,00
	Кроз Руско Село	55+437 57+030	1.593,00
		Укупно:	37.634,00
ДП ПА-	Башайд-Банатско Карађорђево	0+000 8+600	8.600,00
ИБ-307	Башайд -Нова Црња	0+000	неизграђен
ОП I-1	Кикинда -Банатско Велико Село	0+000 8+413	8.413,00
ОП I-2	Кроз Наково	0+000 0+865	865,00
	Наково - Банатско Велико Село	0+865 5+305	4.400,00
	Кроз- Банатско Велико Село	5+305 8+460	3.155,00
	Банатско Велико Село -Нови Козарци	8+460 11+455	2.955,00
	Кроз Нове Козарце	11+455 13+987	2.532,00
	Нови Козарци- Руско Село	13+987 14+455	468,00
	Кроз Руско Село	14+455 17+850	3.395,00
ОП I-3	Руско Село- раскрсница	17+850 23+500	5.650,00
		Укупно:	23.500,00
ОП I-3	Кроз Кикинду	0+000 1+1915	1.915,00
	Кикинда- Банатска Топола	1+1915 18+550	16.635,00
	Кроз Банатску Тополу	18+550 20+685	2.135,00
	Банатска Топола -ДПБ-13	20+685 23+770	3.085,00
		Укупно:	23.770,00
ОП I-4	Башайд(Жарка Зрењанина)-Бикач	0+000 2+200	2.200,00
ОП II-1	ОП I-3-ДП ИБ-13 (преко Галада)	0+000 5+890	5.890,00
ОП II-2	ОП I-3 - Тоба	0+000 4+275	4.275,00
ОП II-3	Кикинда С.Ациган ОП II-4(Млака)	0+000 8+500	8.500,00
	ОП II-4 Мокрин	8+500 15+700	7.200,00
		Укупно:	15.700,00
ОП II-4	ОП II- 3 Иђош	0+000 6+700	6.700,00
ОП II-5	ДП ИБ-13 Ново Милошево	0+000 1+250	1.250,00
ОП II-6	ДП ИБ-13 Симићев салаш	0+000 2+450	2.450,00
ОП II-7	Теремјски пут	0+000 2+600	2.600,00

Извор: Општинска управа Кикинда (Службени лист општине Кикинда бр 14 од 15.06.2011. године).

Табела 29: Табеларни приказ ДП, ОП И Н (некатегорисаних) путева улица према намени у општини Кикинда

НАЗИВ НАСЕЉА	ДП м'	ДП II м'	ОП м'	Н м'	улица м'	УКУПНО УЛИЦА м'
КИКИНДА	13.786,00	1.558,00	666,00	4.910,00	98.654,00	119.574,00
НОВИ КОЗАРЦИ	0,00	0,00	2.888,00	0,00	9.552,00	12.432,00
САЈАН	3.045,00	0,00	0,00	2.500,00	4.085,00	10.350,00
БАНАТСКА ТОПОЛА	0,00	0,00	1.563,00	0,00	2.174,00	3.737,00
БАШАИД	2.348,00	1.022,00	539,00	0,00	16.317,00	20.226,00
МОКРИН	0,00	3.969,00	0,00	2.491,00	29.583,00	36.040,00
ИЂОШ	2.300,00	0,00	0,00	1.572,00	9.890,00	13.762,00
БАНАТСКО В. СЕЛО	0,00	0,00	3.528,00	378,00	14.836,00	18.742,00
НАКОВО	0,00	1.630,00	909,00	0,00	10.854,00	13.393,00
РУСКО СЕЛО	0,00	1.593,00	3.650,00	0,00	19.390,00	24.633,00
УКУПНО:	21.479,00	9.772,00	13.743,00	11.851,00	215.335,00	262.889,00

Извор: ЈП „Дирекција за изградњу града Кикинда“

Табела 30: Табеларни приказ улица према намени у општини Кикинда

НАЗИВ НАСЕЉА	Укупан број улица	Укупна дужина улица	Укупна површина коловоза	Укупна површина тротоара
	КОМ.	м'	м ²	м ²
КИКИНДА	207,00	129.814,00	760.917,92	241.218,00
НОВИ КОЗАРЦИ	22,00	12.432,00	43.288,00	19.432,00
САЈАН	22,00	10.350,00	43.981,00	17.187,00
БАНАТСКА ТОПОЛА	8,00	3.737,00	13.141,00	7.696,00
БАШАИД	22,00	20.226,00	78.942,00	16.248,00
МОКРИН	45,00	36.043,00	152.688,00	48.716,00
ИЂОШ	23,00	13.762,00	53.590,00	22.748,00
БАНАТСКО ВЕЛИКО СЕЛО	27,00	18.742,00	68.108,00	33.291,00
НАКОВО	19,00	13.393,00	52.195,00	25.640,00
РУСКО СЕЛО	18,00	24.633,00	94.432,00	31.685,00
УКУПНО:	413,00	153.318,00	1.361.282,92	463.861,00

Извор: ЈП „Дирекција за изградњу града Кикинда“

Транзитни саобраћај кроз Кикинду није решен на добар начин пошто државни путеви пролазе кроз само језгро града. У току је процедура прекатегоризације саобраћајница у самом граду да би се побољшало стање са транзитним саобраћајем, али га неће у потпуности решити.

Мора се напоменути да квалитетно решавање овог проблема изискује значајна новчана средства, тј. изградњу нових саобраћајница, обилазница, које би сав транзитни саобраћај изместиле ван насеља.

Железнички саобраћај

Железнички саобраћај у Кикинди има дугогодишњу традицију, још из времена Аустроугарске када је Кикинда била индустријски центар Баната, чији је већи део по завршетку I светског рата припао Румунији. Део пружног система у општини Кикинда је по завршетку II светског рата демонтиран и поклоњен Републици Албанији. Годинама у железнички саобраћај није улагано те је садашње лоше стање овог вида саобраћаја резултат тог занемаривања.

Кроз Кикинду пролазе три пружна правца: Кикинда – Банатско Велико Село – Румунска граница/ Жомбољ (14,3 km); Кикинда – Ново Милошево – Чока – Сента (42 km); Кикинда – Мокрин – Врбица – Подлокањ – Банатско Аранђелово (38 km).

У граду Кикинда постоји објекат железничке станице који је реновиран.

Један од најзначајних пројекта у области железничког саобраћаја, не само за општину Кикинда, већ и за АП Војводину је пројекат ревитализације правца Сегедин – Кикинда – Темишвар. Поред наше земље, односно АП Војводине, за овај пројекат су заинтересоване Жупаније Чонград из Мађарске и Тимиш из Румуније. Реконструисана пруга требало би да буде дужине 114 km, од чега на Мађарску отпада 17 km, Србију 54 km, а на Румунију 43 km. Најсложенији грађевински подухвати су: изградња моста на Тиси код Сегедина и друмског надвожњака код Кикинде. Пројектована максимална брзина на новој прузи Сегедин – Кикинда – Жомбољ – Темишвар је 160 km/h, што значи да би се од Кикинде до Сегедина могло стићи за 20, а до Темишвара за 30 минута.

Водени саобраћај

Системом Дунав –Тиса –Дунав општини Кикинда је омогућено и обављање водног саобраћаја. У граду Кикинда постоји пристаниште које има капацитет од 100.000 до 500.000 тона расутог терета, и бродове носивости до 1000 тона.

Иако је речни саобраћај најјефтинији вид саобраћаја, услед лошег стања у коме се налази канал ДТД, пристаниште у Кикинди је слабо искоришћено и тренутно ради са 20 до 25 % капацитета.

Удаљеност пристаништа до бране на Тиси код Новог Бечеја 47 km, а до границе са Мађарском (близина Сегедина) 113 km.

На подручју региона постоје и пристаништа на реци Тиси у Сенти.

Ваздушни саобраћај

У општини Кикинда постоји спортски аеродром, који омогућава слетања и полетања спортских и пољопривредних авиона.

За изградњу и реконструкцију аеродрома, израђена је пројектно техничка документација чијом реализацијом би се омогућио саобраћај за мање путничке авионе (до 10 места), што би у будућности имало велики значај за инвестирање у општини Кикинда, јер би знатно скратио време доласка и одласка потенцијалних инвеститора у Кикинду. Прелиминарна испитивања показују да постојећи спортски аеродром испуњава услове за промену намене у пословни.

3.4.1.2. Електронска комуникациона инфраструктура

Покривеност телекомуникационом мрежом на територији општине Кикинда је таква да Телеком Србија има фиксну и мобилну телекомуникациону мрежу у свим насељеним местима општине, *Telenor* *VIP* имају мобилну мрежу на територији целе општине, а *SBB* има фиксну мрежу само у Кикинди.

Телеком Србија је сва насељена места општине повезао оптичким кабловима и у свим насељеним местима постоје фиксне мреже са мултисервисним приступним чворовима тако да су створени услови за пружање савремених широкопојасних телекомуникационих услуга као што су фиксна телефонија, брзи приступ интернету и високо квалитетан ТВ сигнал преко интернет протокола – *IPTV*.

Телекомуникационе услуге се брзо развијају и за њихову реализацију су потребне и фиксне и мобилне мреже све већих пропусних опсега. Узимајући наведено у обзир у наредном периоду ће оператери телекомуникационих услуга реконструисати постојеће мреже, ширити мреже оптичких каблова и градити нове базне станице мобилне телефоније а све у циљу повећања пропусног опсега мрежа, тј. стварања услова за пружање савремених телекомуникационих услуга.

Генерално сви оператери телекомуникационих услуга своје пословне планове заснивају на тржишним принципима, тј. улажу у развој инфраструктуре тамо где се очекује већи број корисника услуга или тамо где постоји захтев конкретног корисника за услугом.

Од велике је важности да на нивоу општине постоји добра комуникација и координација активности општине и осталих ималаца инфраструктуре како би се благовремено договориле и међусобно ускладиле активности на реконструкцији постојећих и изградњи нових објеката.

3.4.1.3. Електрификација

Дистрибуцију електричне енергије на територији општине Кикинда обавља Електродистрибуција Зрењанин, Погон Кикинда. Погон Кикинда покрива град Кикинду и девет насељених места са око 798 km водова у погону по свим напонским нивоима, две ТС 110 kV, пет ТС 35/10 и 216 дистрибутивних трафостаница.

Табела 31: Основни подаци о конзуму

Група	Број	Број [%]	Потрошња [kWh]	Потрошња [%]
Средњи напон (10, 20 kV)	52	0,19%	161.727,117	50,98%
Домаћинства	25.266	91,62%	116.904,597	36,85%
Остали на 0,4 kV	2.258	8,19%	38.609,611	12,17%
Укупно:	27.576	100,00%	317.241,325	100,00%

Напомена: подаци за 2012. год.

У погледу покривености домаћинстава електричном енергијом у планском периоду не предвиђају се проблеми, осим у појединачним изузетним случајевима.

Изградња и одржавање мреже свих напонских нивоа изводе се у складу са годишњим и средњорочним плановима Електродистрибуције Зрењанин.

Развој електроенергетске мреже се планира у складу са Студијом дугорочног плана и концепције развоја средњенапонске мреже Погона Кикинда, из новембра 2011. год, за период до 2025. год.

Јавна расвета је добрим делом изведена на стубовима нисконапонске надземне мреже и претежно је са ефикасним изворима светлости (натријумове сијалице). Потребно је комплетну расвету реализовати у складу са принципима енергетске ефикасности.

3.4.1.4. Топлификација и гасификација

Основна делатност ЈП "Топлана" је производња топлотне енергије и њена дистрибуција системом даљинског грејања до крајњих корисника на територији града, као и димничарска делатност на територији општине Кикинда. За производњу топлоте, ЈП "Топлана" има 4 котларнице укупне инсталисане топлотне снаге од 59 MW са 9 котловских јединица у четири котларнице. На систему даљинског грејања је и 137 измењивачких и самодистрибуционих подстаница.

Топлотни конзум који "Топлана" опслужује и даље износи око 51 MW тако да постоји могућност додатног прикључења на дистрибуциони систем. Укупна грејна површина износи око 244.292,5 m².

У споредне делатности ЈП "Топлана" спада пружање услуга одржавања инсталација централног грејања, извођење радова на прикључењу корисника на систем даљинског грејања, одржавање грејања по школама и предшколским установама.

Табела 32: Делатност производње и дистрибуције топлотне енергије

Показатељ	Вредност/Износ
Број становника општине обухваћених услугом	Н.д
Број домаћинстава на територији ЈЛС обухваћених услугом	3.223
Број правних лица и предузетника обухваћених услугом	286
Број активних котларница за производњу топлотне енергије	5
Број активних подстаница	137
Укупна дужина топоводних цеви (до подстаница)	8.551
Производња топлотне енергије (у MJ годишње)	134.438.920
Потрошња топлотне енергије - домаћинства (у MJ годишње)	Подаци ће бити доступни 01.01.2015. год.
Потрошња топлотне енергије - правна лица и предузетници (у MJ годишње)	Подаци ће бити доступни 01.01.2015. год.

Извор: Упитник извештаја о обављању комуналних делатности за 2012. годину, Министарство грађевинарства и урбанизма, Одсек републичке комуналне инспекције

Гасовод

Дистрибутер природног гаса је ЈП „Србијагас“ Нови Сад. У општини Кикинда постоји шест центара дистрибутивно гасоводних мрежа ниског притиска, и то су: ДГМ Кикинда I, ДГМ Кикинда II, ДГМ Кикинда III, ДГМ Кикинда IV, ДГМ Наково, ДГМ Мокрин. Мрежа ниског притиска израђена је од челичних и полиетиленских цеви (ПЕ) у којима је притисак до 6 бара, а почиње од мерно-регулационих станица широке потрошње и завршава се мерно-регулационим сетом.

На подручју општине Кикинда имамо прикључено:

1. На гасоводу високог притиска, категорија III – 14 места испоруке природног гаса;
2. На гасоводу средњег притиска категорија II – 47 места испоруке природног гаса;
3. На гасоводу ниског притиска категорија I – 520 места испоруке природног гаса;
4. На гасоводу ниског притиска домаћинства – 13.700 места испоруке природног гаса.

3.4.1.5. Водоснабдевање

Водовод

На територији општине Кикинда системи за водоснабдевање се састоје од централног водоводног система града и одвојених система за водоснабдевање осталих општинских насеља: Мокрин, Сајан, Иђош, Нови Козарци, Банатско Велико Село, Банатска Топола, Башаид, Винцаид и Наково.

Стање у којем се водоводни систем града налази већ дужи период времена, разлог је што се не могу задовољити потребе становништва, ни по количини ни по квалитету испоручене воде. Проблем водоснабдевања града се првенствено односи на неизграђеност система, неадекватан квалитет воде и на прекомерну експлоатацију, ограничених ресурса подземних вода. Постојеће стање карактерише и постојање обимне техничке документације (пројеката, анализа, студија), коју нису пратиле одговарајући радови и мере

Водовод града Кикинде, који је изграђен 1960-тих година и данас функционише по застарелом моделу бунари – хидрофори – мрежа, са дезинфекцијом воде директно на месту водозавхвата. Без постројења за припрему воде за пиће, резервоара и црпних станица, систем није у могућности да становништву обезбеди уредну испоруку хигијенски исправне и квалитетне воде. Евидентирано је да за то неповољно стање постоје и објективни и субјективни разлози, један од објективних разлога је лош квалитет сирове воде, која се захвата из основне издани неогеног аквифера, који има повишену температуру и садржи прекомерне количине хуминских материја и амонијака, као последице природног геолошког састава водоносног слоја, односно специфичне хидрогеолошке ситуације подручја. Посебан проблем у садашњем стању експлоатације представља велика количина органских материја у сировој води, која у процесу хлорисања, ствара штетне нуспродукте – трихалометане. С друге стране, оријентација искључиво на ресурс подземних вода не само за потребе водоснабдевања него и за потребе привреде и индустрије, довео је до прекомерне експлоатације и значајног снижења нивоа издани до 20-так метара (у просеку 0,5 м – 1 м годишње).

Управљање свим водоводним системима врши ЈКП "6. Октобар" из Кикинде. Централни систем водоснабдевања града снабдева се водом за пиће путем 15 бунара и то: 10 бунара са изворишта "Шумице", 2 бунара у кругу фабрике "Тоза Марковић" и 3 бунара која се налазе у самом граду. На свим водозавхватама постоји само ужа зона санитарне заштите, а евидентирани проблеми су бушотине нафте, које пробијају водоносни слој и канал отпадних вода који тече у непосредној близини изворишта. У овим околностима постоји латентна опасност од неконтролисаног истицања нафте, која може представљати потенцијални извор загађења изворишта подземне воде. Сви бунари су опремљени пумпама високог притиска, а рад бунара је регулисан хидрофорима, па је на тај начин неравномерност потрошње "пребачена" на каптирану издан. Дезинфекција сирове воде се врши директним хлорисањем на локацијама бунара хипохлорисаним препаратима. Стратегија задовољавања повећаних потреба за водом се састојала, у прошлости, само у "раубовању" бунара повећањем

експлоатације постојећих и грађењем нових бунара, без примене мера рационализације потрошње, смањења губитака у мрежи и елиминације нелегалних прикључака.

Цевоводи су изграђени од разних материјала: азбест-цемента, пластике, гвожђа, олова, поцинкованог, често су недовољних пречника, на основу чега се закључује да је неопходна реконструкција и доградња великог дела цевовода. Наведени проблеми имају за последицу честе кварове на мрежи, недовољне притиске у цевима на крајевима мреже, а посебан проблем представља неадекватан квалитет воде за пиће.

Неке цеви су због материјала од којег су изграђене, штетне по здравље људи, као на пример оловне и азбест-цементне цеви. Неадекватан квалитет воде за пиће може се оценити као изузетно важан проблем, који директно утиче на здравље становништва. Сем тога, проблем је и прекомерна експлоатација изворишта и недостатак кључних објеката у водоводном систему. У систему не постоји постројење у1079 за кондиционирање воде (ППВ - фабрика воде), објекти за изравнавање потрошње (резервоари) и уређаји за потискивање у дистрибутивну мрежу (црпне станице), а постојећа дистрибуциона мрежа је неадекватна - стара и амортизована.

Стање снабдевања водом у месним заједницама није боље од стања у граду Кикинди. Карактеристике водног ресурса, начин експлоатације и тип система водоснабдевања су исти: бунар – хидрофор – пумпа. Процењује се да месни системи водоснабдевања насеља која припадају општини Кикинда имају веома скромну потрошњу воде, реда величине 25 л/с. Прикључивање ових сеоских водовода на централни систем водоснабдевања Кикинде има смисла само када он буде у потпуности саниран и доведен у функционално стање. Под тим с подразумева проширење изворишта, изградња постројења за кондиционирање воде, резервоара, црпних станица и реконструкција и доградња дистрибутивне мреже у Кикинди. С обзиром на тренутну ситуацију, претпоставља се да би садашња потрошња воде у насељима могла да буде само незнатно повећана. Квалитет воде у водоводном систему директна је последица неадекватног система и неповољног састава сирове воде. Испитивања и контролу воде за пиће за територију целе општине обавља Завод за заштиту здравља Кикинда.

Према Идејном пројекту водоснабдевања Кикинде, у првој етапи прве фазе предвиђа се изградња јединственог система водозавхвата у "Шумицама" и реконструкција дистрибутивне мреже, а у другој етапи прве фазе је предвиђена изградња постројења за прераду воде (фабрике воде). У протеклих неколико година у ЈКП "6. Октобар" било је инсталирано пилот постројење, које је требало да послужи за одређивање технологије будућег постројења за прераду воде. Ово Пилот постројење је према плану завршило са испитивањима и радом, и на основу закључака спроведених анализа и препорука, дефинисало технологију и капацитете планираног постројења за кондиционирање воде. Међутим, конкретне акције су изостале, јер се фабрика воде планира у II етапи I фазе изградње, за коју за сада није извршен почетак.

С обзиром да још није дефинитивно одређена дугорочна стратегија водоснабдевања, тренутно се само планирају и изводе радови на реконструкцији дистрибутивне мреже и на водозавхату. Без постројења за припрему воде за пиће, као неопходног објекта у систему водоснабдевања, немогуће је решити проблем квалитета воде.

3.4.1.6. Канализација и отпадне воде

Фекална и атмосферска канализација

Каналисање отпадних и атмосферских вода на територији општине Кикинда врши се сепаратно. Од свих насеља у општини, само у Кикинди постоји изграђена канализациона мрежа и то у скромном обиму у односу на систем водоснабдевања. Последњих година врши се интензивна градња ове инфраструктуре, али је проценат прикључења на мрежу у односу на могућности уличних колектора још увек релативно мали. У граду Кикинди канализациона мрежа је конципирана тако да може одвести све воде које настају на територији насеља до уређаја за пречишћавање и водопријемника. Дужина канализационе мреже износи око 80 km, а планира се да у наредном периоду град буде комплетно покривен канализационом мрежом.

Пречистач отпадних вода у Кикинди, у саставу Јавног комуналног предузећа “6. октобар“, захтева реконструкцију, јер квалитет пречишћене воде коју он испушта не задовољава критеријуме у складу са Законом о водама. Годишње се пречисти око 858.000 m³ воде.

У Кикинди су забележени и случајеви мешања канализације атмосферских и отпадних вода, што је веома непожељно у погледу ефикасности постројења за пречишћавање отпадних вода у условима краткотрајних великих осцилацијама протока.

Табела 33: Број прикључака на канализацију према врсти објекта

Врста објекта	Број прикључака на канализацију
Домаћинства	10.131
Установе	33
Индустријски и занатски објекти	268

Извор: ЈКП „6. октобар“, Кикинда

Наведени резултати се утврђују у дневним, протоку пропорционалним композитним узорцима, са вероватноћом испуњавања предњих концентрација од 85% у анализираним узорцима у годишњем просеку.

Табела 34: Опис тренутног стања отпадних вода

Показатељ	Вредност/Износ
Број становника обухваћених услугом	27.658
Број домаћинстава на територији ЈЛС обухваћених услугом	10.131
Број правних лица и предузетника обухваћених услугом	268
Број прикључака на канализациону мрежу	10.432
Количина одведене отпадне воде (у m ³ годишње)	2.111.419 m ³
Укупна дужина канализационих цеви (примарна и секундарна мрежа)	12+91 km = 103 km
Опис технологије пречишћавања	Биолошко аеробна прерада отпадних вода активним муљем у суспендованом облику
Количина отпадне воде - Домаћинства фактурисано (у m ³ годишње)	1.517.236 m ³
Количина отпадне воде - Правна лица и предузетници - фактурисано (у m ³ годишње)	594.183 m ³

Извор: Упитник извештаја о обављању комуналних делатности за 2012. годину, Министарство грађевинарства и урбанизма, Одсек републичке комуналне инспекције

3.4.1.7. Кратак преглед релевантних планских докумената

У решавању релевантне проблематике израђена су следећа планска документа:

1. Просторни план општине Кикинда – Стратегија просторног развоја (из 2013. год.)
2. Генерални урбанистички план Кикинде (из 2013. год.)

Просторни план општине Кикинда – Стратегија просторног развоја из 2013. год. је документ који између осталог дефинише предлог основних и посебних циљева развоја, и то са више аспеката: Становништво; Мрежа насеља и функционална усмереност; Јавне службе; Привредне делатности; Пољопривреде; Индустрије; Туризма; Шума, ваншумског зеленила и ловства; Заштита природе; Заштита животне средине; Саобраћајна инфраструктура; Водопривредна инфраструктура; Енергетска инфраструктура; Електроенергетска инфраструктура, Телекомуникациона инфраструктура. Поред тога у Документу су дефинисани природни ресурси Општине (пољопривредно земљиште, шумско земљиште, биљни и животињски свет, површинске и подземне воде и минералне сировине.), њихово коришћење и заштита. Сасвим сигурно је да овај документ представља добру основу за дефинисање развојних приоритета и циљева ова Стратегије, и да може бити добра основа за идентификацију пројеката у њеном Акционом плану. Овај плански документ усклађен је са важећим Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Генерални урбанистички план Кикинде из 2013. год. је плански основ за утврђивање дугорочне пројекције развоја и просторне организације насеља, заштита и уређење наменског коришћења простора, као и стварање услова за регулацију и уређење насеља.

3.4.2. SWOT анализа – Инфраструктура

Радна група РГ 4: Развој инфраструктуре и комуналне делатности је у оквиру свог тематског подручја израдила SWOT матрицу приказану у наставку.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> + Изграђеност путне мреже (око 92%)** + Изграђеност канализационе мреже у граду (око 85%)** + Урађен ГИС на целој територији општине – ТЕЛЕКОМ Инсталације у Телеком Србија + Изграђена депонија по ЕУ стандардима** + Комплетна покривеност телекомуникационом мрежом** + Развијена гасна мрежа (град и насељена места)** + Развијена електрична мрежа (град и насељена места)** + Више оператера у области телекомуникација* + 2 радне зоне** + Ученички и студентски дом** + Спортски аеродром** + 6 фабрика у функцији** + Изграђени водопривредни објекти (канални, црпне станице)* + 6 простора за покретање пословања* + Постојећи локали којима управља општина* + Изграђеност верских објеката у граду и насељеним местима* + Изграђеност и опремљеност школских објеката* + Домови здравља* + Фудбалски стадиони* 	<ul style="list-style-type: none"> - Непостојање канализационе мреже у насељеним местима** - Неразвијености лоше одржавање постојеће мреже за одвођење атмосферских вода** - Лоше стање путне мреже** - Нерешени имовинско правни односи** - Лош квалитет пијаће воде* - Лоша координација општине са ЈП на изградњи инфраструктуре (ЕПС, ТЕЛЕКОМ,...)* - Лоше регулисани саобраћајни токови кроз град* - Непознавање процедура и проблематике у области планирања и урбанизма од стране доносиоца одлука у локалној самоуправи*
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Велики број домаћинстава обухваћених одношењем смећа* ✓ Потписан Протокол о сарадњи општине и ЈП на изградњи инфраструктуре нове индустријске зоне* ✓ Почетак реализације пројекта Центар за сакупљање и откуп секундарних сировина* ✓ Едукација становништва на сакупљању секундарних сировина* ✓ Мост на Тиси у Ади* ✓ Постојање дозволе за проширење депоније* + Израђена ПТ документација за изградњу неизграђене канализационе мреже* 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Политички утицај и политичке промене** ✗ Споре и сложене процедуре прибављања урбанистичких дозвола** ✗ Нестимулативна и компликована законска решења** ✗ Разне контроле исправног функционисања инфраструктурних објеката и њихова заштита (физичка,...)** ✗ Непостојање ГИС-Општина-комуналне инсталације** ✗ Стање у катастру непокретности* ✗ Нестимулативна законска регулатива у области изградње*

4. ИНТЕГРАЛНА АНАЛИЗА

Након спроведених секторских анализа фактора који утичу на одрживи развој општине Кикинда, Стратешки савет је на основу дискусија базираних на аргументима побројаним у опису постојећег стања у Општини у све четири посматране области (Економски развој; Развој друштвених делатности; Заштита животне средине; Развој инфраструктуре и комуналне делатности) пажљиво извршио интеграцију и агрегацију идентификованих фактора и дошао до консензуса око кључних фактора и стратешких усмерења развоја.

Секторске анализе фактора развоја су такође послужиле код идентификовања стратешких циљева сваког секторског приоритета, док је интегрална анализа послужила као основа за правилно одређивање стратешких усмерења развоја Општине, односно за одабир приоритета одрживог развоја општине Кикинда у планираном периоду.

Оба нивоа анализе послужиће и као основа за евентуалне ситуационе анализе током фазе имплементације Стратегије, када се буду детаљно разматрали, припремали и реализовали конкретни појединачни пројекти у свим секторима.

У наставку је приказана Интегрална SWOT матрица у коју су унешени фактори развоја препознати у секторским анализама, као и фактори формулисани на начин да представљају интеграцију или агрегацију појединачних фактора из секторских анализа.

Табела 35: Интегрална SWOT матрица

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> + Постојање природних ресурса (пољопривредно земљиште, нафта, гас, глина, подземне термалне воде, ловна подручја, Старо језеро, парк Бландаш, уређене зелене површине, заштићене биљне и животињске врсте, заштићени део природе „Пашњаци велике дропље“,.....)*** + Квалификовани људски ресурси у пољопривреди и индустрији*** + Индустријска и пољопривредна традиција*** + Урађен ГИС на целој територији општине – ТЕЛЕКОМ Инсталације у Телеком Србија + Комплетна покривеност телекомуникационом мрежом** + Развијена инфраструктурна мрежа (путна, водовод, канализациона, електро,)** + Изграђени водопривредни објекти (канални, црпне станице)** + Заступљеност свих нивоа образовања (предшколско, основно, средње и високо образовање) и Регионални центар за стручно усавршавање** + Функционалност институција здравствене заштите на сва 3 нивоа (домови здравља, болница, Завод за јавно здравље)** + Функционалност институција социјалне заштите (Геронтолошки центар, Центар за социјалну заштиту,...), Црвени крст и ванинституционална социјална заштита (Служба за помоћ у кући,...)** + Заступљеност установа културе (позориште, Дом омладине, музеј, библиотека, историјски архив, музеј TERRA – у изградњи)** + 2 радне зоне** + Постојећи локали којима управља Општина** + 6 простора за покретање пословања** + Постојање браунфилд локације** + Постојање медија (новине, ТВ, радио, Интернет)** + Инфраструктура у спорту и рекреацији** 	<ul style="list-style-type: none"> - Недефинисани циљеви развоја*** - Загађеност пољопривредног земљишта (минерална ђубрива, пестициди, нафта, гас,...)*** - Лоше стање у већим привредним субјектима*** - Некомплетност урбанистичко-планске документације*** - Лоше стање и неодржавање инфраструктуре (путеви, мреже,...)** - Недостатак инфраструктуре у индустријским зонама*** - Неразвијена свест о значају ЗЖС *** - Недостатак визије у сфери друштвених делатности*** - Релативно велики број незапослених** - Бирократизованост већине институција** - Истицање појединачних у односу на опште интересе од стране субјеката у сфери друштвених делатности** - Непостојање квалитетне мреже основних школа у Општини** - Неодговарајући образовних профили у средњим школама у односу на потребе локалне заједнице** - Неадекватна опремљеност у образовним и здравственим установама** - Недостатак и лош распоред кадрова, пре свега менаџера, у друштвеној делатности** - Лоша инфраструктура у установама здравствене заштите** - Слаба пошумљеност – недостатак катастарских честица** - Поновно настајање дивљих сметлишта** - Неактиван НВО сектор - слаби резултати** - Непостојање канализационе мреже у насељеним местима** - Лош квалитет воде за пиће (вода и дистрибутивна мрежа)** - Слаб рад пољочуварске службе** - Изливање канализације и осока са фарми у канал Старог језера**

Табела 35 (наставак 1): Интегрална SWOT матрица

СНАГЕ (наставак)	СЛАБОСТИ (наставак)
<ul style="list-style-type: none"> + Постојање стратешких развојних докумената** + Планска документација (ЛЕАП, План управљања отпадом – локални и регионални, Основа газдовања шумама, Просторни план,...)** + Остала документа (Катастар загађивача, Катастар зелених површина, годишњи програми наменског утрошка средстава за ЗЖС, разне општинске одлуке,...)** + Општински секретаријат за ЗЖС (кадрови, База података,...)** + АСА д.о.о (организовано управљање отпадом)** + Изграђена депонија по ЕУ стандардима** + ЈП Зеленило и пијаца, ЈКП 6.октобар** + Активност КУД-ова** + Ученички и студентски дом** + Симићев салаш – меморијални комплекс* + Напуштени копови* + Изграђеност верских објеката у граду и насељеним местима* + Пољопривредно удружење Банатска ленија* + Удружење предузетника* + Спортски аеродром** 	<ul style="list-style-type: none"> - Неразвијености лоше одржавање постојеће мреже за одвођење атмосферских вода** - Нерешени имовинско правни односи** - Недовољна контрола - инспекције* - Непостојање еколошке свести у заједници* - Непостојање јединствене базе података у сфери социјалне заштите* - Неумреженост установа културе* - Лоша координација општине са ЈП на изградњи инфраструктуре (ЕПС, ТЕЛЕКОМ,...)* - Непостојање општинског/регионалног рециклажног центра* - Слаба техничка опремљеност институција за мониторинг* - Лоше регулисани саобраћајни токови кроз град*

Табела 35 (наставак 2): Интегрална SWOT матрица

ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ЕУ фондови*** ✓ ЕУ интеграције (законодавство,...)*** ✓ Близина границе са ЕУ** ✓ Рудна рента и накнада за аерозагађење** ✓ Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама** ✓ Заинтересованост дијаспоре за привредне активности у матици** ✓ Неактивиран светски финансијски капитал** ✓ Тренд повећања коришћења енергије из обновљивих извора** ✓ Братске општине и градови** ✓ Статус града** ✓ Банатска магистрала** ✓ Гранични прелаз Наково (SRB-RO)** ✓ Покрајинска и републичка аутономна мерна станица за ваздух** ✓ Уредба о проширењу Пашњака велике дропље* ✓ Придруживање других општина у регионалну депонију* ✓ Велики број домаћинстава обухваћених одношењем смећа* ✓ Протокол о сарадњи општине и ЈП на изградњи инфраструктуре нове индустријске зоне* ✓ Почетак реализације пројекта Центар за сакупљање и откуп секундарних сировина* ✓ Мост на Тиси у Ади* 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Систем вредности друштва*** ✗ Пад интересовања страних инвеститора за улагања у КИ и Србију уопште*** ✗ Велики одлив младог образованог становништва*** ✗ Депопулација и одумирање села*** ✗ Нерационално коришћење природних ресурса и недовољна заштита животне средине** ✗ НИС а.д. (изливање нафте, ерупције гаса,...)** ✗ Неулагање у инфраструктуру на републичком нивоу** ✗ Лош стандард грађана** ✗ Рад „на црно“ ** ✗ Неуспеле приватизације** ✗ Недовољна брига о развоју пољопривреде** ✗ Бирографија (републички и покрајински ниво)** ✗ Лоше законодавство и пракса** ✗ Индустрија – прљаве технологије и непостојање или неадекватни системи за пречишћавање** ✗ Примена агротехничких мера** ✗ Споре и сложене процедуре прибављања урбанистичких дозвола** ✗ Нестимулативна и компликована законска решења** ✗ Разне контроле исправног функционисања инфраструктурних објеката и њихова заштита (физичка,...)** ✗ Аерозагађење** ✗ Подземне воде* ✗ Суша* ✗ Најезда инсеката*

4.1 Кључни фактори успеха

Кључни фактори успеха, односно просперитета општине Кикинда идентификовани из претходно израђене Интегралне SWOT матрице су:

1. Успостављање локалног консензуса по развојним питањима;
2. Оживљавање индустријске и пољопривредне производње;
3. Заустављање негативних демографских трендова, и
4. Предузимање неопходних мера по питањима заштите животне средине.

У избору најбоље стратегије могућа су 4 приступа, и то:

1. Стратегија базирана на повезаности **снага** и **шанси (SO)**, када се користе унутрашње снаге да би се искористиле шансе из окружења.
2. Стратегија базирана на повезаности **снага** и **претњи (ST)**, када се користе унутрашње снаге да би се неутрализовале или минимизирале спољашње претње.
3. Стратегија базирана на повезаности **слабости** и **шанси (WO)**, када се тежи превазилажењу унутрашњих слабости користећи шансе из окружења.
4. Стратегија базирана на повезаности **слабости** и **претњи (WT)**, када се настоје минимизирати унутрашње слабости и избећи спољашње претње.

Примењеном матрицом међусобне повезаности појединих елемената интегралне SWOT анализе дошло с едо потенцијалних стратешких усмерења развоја општине Кикинда у периоду до 2020. године. Међу њима, посебну пажњу заслужују они који се базирају на реалним претпоставкама, односно, онима која су произишла из комбиновања снага којима располаже Општина и шансама које јој нуди окружење.

У наставку су приказана следећа стратешка усмерења за конкретне случајеве:

1. Стратешка усмерења произашла из повезаности снага и шанси

- Домаћинско газдовање природним ресурсима;
- Стављање у функцију индустријских/радних зона;
- Афирмација предузетништва и самозапошљавања;
- Јачање туристичке понуде уз афирмацију културно-историјског наслеђа;
- Афирмација НВО сектора и друштвеног активизма уопште.

2. Стратешка усмерења произашла из повезаности снага и претњи

- Промоција потенцијала и привлачење инвеститора;
- Успостављање механизма за задржавање и привлачење младих и образованих људи;
- Ревитализација сектора пољопривреде.

3. Стратешка усмерења произашла из повезаности слабости и шанси

- Локални консензус око локалних развојних циљева;

- Комплетирање урбанистичко планске документације;
- Већа брига око одржавања постојеће инфраструктуре;
- Подизање квалитета воде за пиће;

4. Стратешка усмерења произашла из повезаности слабости и претњи

- Разни облици едукације грађанства кроз активнији НВО сектор;
- Унапређење рада инспекцијских служби и сарадња са службама на вишим нивоима;
- Ургентно смањење незапослености, нарочито у руралним срединама.

5. ДЕФИНИСАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

На основу спроведених анализа, у овом делу стратешког документа постављени су основни елементи Стратегије:

- Визија;
- Приоритети;
- Стратешки циљеви, и
- Програми развоја.

Са становишта природних услова, општина Кикинда поседује значајне потенцијале за развој. Поред налазишта минералних сировина, Кикинда има и широко залеђе у пољопривредном земљишту, квалификовану радну снагу и велике могућности за развој прехранбене и других врста индустрија. И поред тога што постоје сви набројани предуслови за један уравнотежен динамичан привредни раст, Општина је у претходном периоду према већини показатеља стагнирала, а у неким сегментима чак и назадовала.

На превазилажењу негативних трендова и покретању просперитета, могуће је искористити следеће компаративне предности општине Кикинда:

- Постојање природних ресурса (пољопривредно земљиште, нафта, гас, глина, подземне термалне воде, ловна подручја, Старо језеро, парк Бландаш, уређене зелене површине, заштићене биљне и животињске врсте, заштићени део природе „Пашњаци велике дропље“,.....)
- Квалификовани људски ресурси у пољопривреди и индустрији
- Индустријска и пољопривредна традиција.

5.1. Дефинисање визије

Из свега до сада приказаног и приложеног у овом документу дефинисана је ВИЗИЈА развоја општине Кикинда, до 2020. године:

Град Кикинда је регионални индустријски центар са јаком пољопривредном базом, друштвеним секторима који сарађују за добробит читаве заједнице, град са препознатљивим културним и туристичким манифестацијама, а животној средини се посвећује посебна пажња.

5.2 Дефинисање приоритета, стратешких циљева и програма развоја

Табела 36: Однос приоритета, опитних и посебних циљева

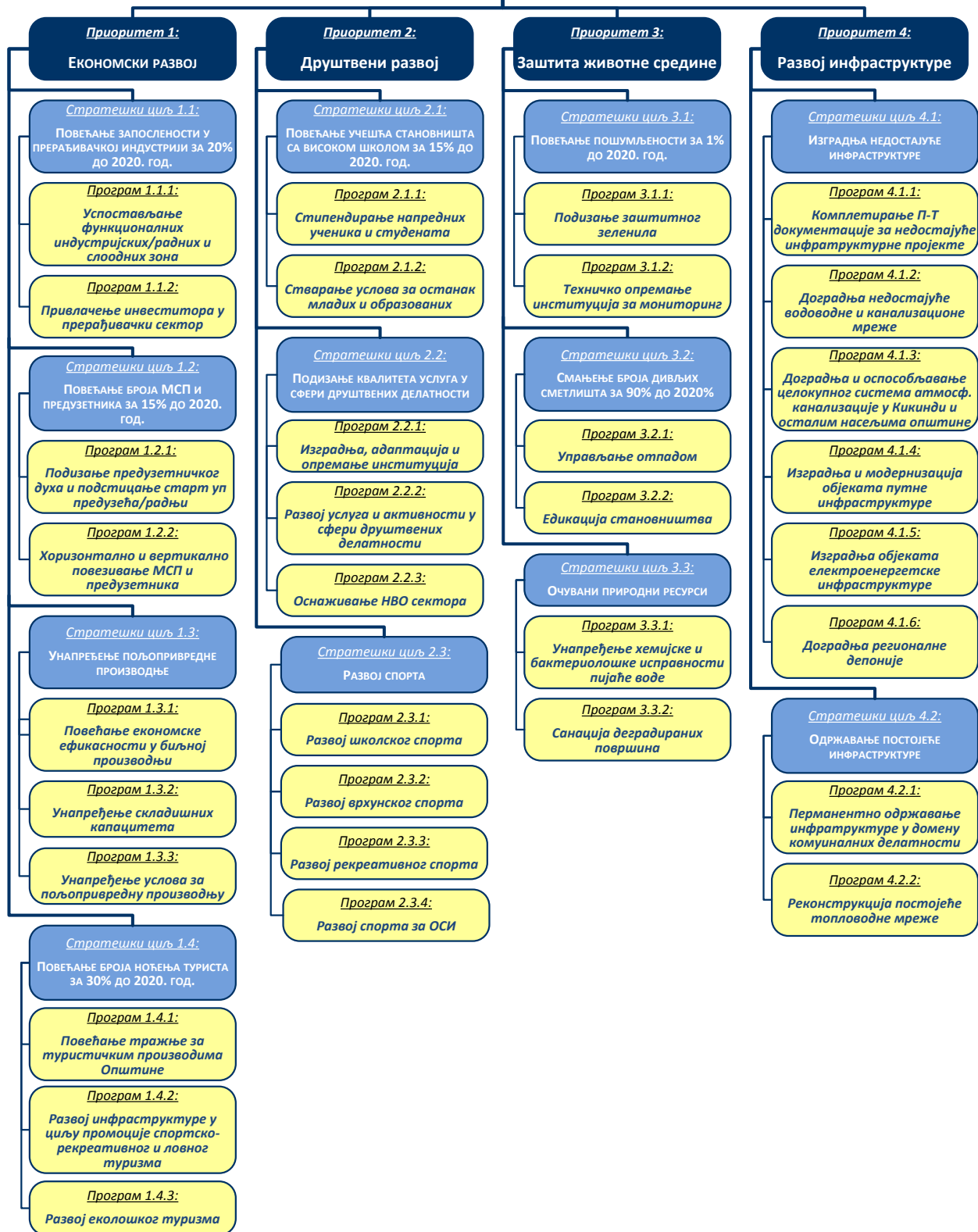
Приоритети	Стратешки циљев	Програми развоја	
ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	ПОВЕЋАЊЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ У ПЕРАЋИВАЧКОЈ ИНДУСТРИЈИ ЗА 20% ДО 2020. ГОД.	Успостављање функционалних индустријских/радних и слободних зона Привлачење инвеститора у прерађивачки сектор	
	ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА МСП И ПРЕДУЗЕТНИКА ЗА 15% ДО 2020. ГОД.	Подизање предузетничког духа и подстицање start-up предузећа/радњи Хоризонтално и вертикално повезивање МСП и предузетника	
	УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ	Повећање економске ефикасности у биљној производњи	Унапређење складишних капацитета
		Унапређење услова за пољопривредну производњу	Унапређење услова за пољопривредну производњу
		ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА НОЋЕЊА ТУРИСТА ЗА 30% ДО 2020. ГОД.	Повећање тражње за туристичким производима Општине
	Развој инфраструктуре у циљу промоције спортско-рекреативног и ловног туризма		Развој еколошког туризма
	Развој еколошког туризма		
ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	ПОВЕЋАЊЕ УЧЕШЋА СТАНОВНИШТВА СА ВИСОКОМ ШКОЛОМ ЗА 15% ДО 2020. ГОД.	Стипендирање напредних ученика и студената	
		Стварање услова за останак младих и образованих	
	ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА УСЛУГА У СФЕРИ ДРУШТВЕНИХ ДЕЛАТНОСТИ	Изградња, адаптација и опремање институција	
		Развој услуга и активности у сфери друштвене делатности	
		Оснаживање НВО сектора	
	РАЗВОЈ СПОРТА	Развој школског спорта	
		Развој врхунског спорта	
Развој рекреативног спорта			
Развој спорта за ОСИ			

Табела 36 (наставак): Однос приоритета, опитих и посебних циљева

<i>Приоритети</i>	<i>Стратешки циљevi</i>	<i>Програми развоја</i>
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	ПОВЕЋАЊЕ ПОШУМЉЕНОСТИ ЗА 1% ДО 2020. ГОД.	<i>Подизање заштитног зеленила</i>
		<i>Техничко опремање институција за мониторинг</i>
	СМАЊЕЊЕ БРОЈА ДИВЉИХ СМЕТЛИШТА ЗА 90% ДО 2020. ГОД.	<i>Управљање отпадом</i>
		<i>Едукација становништва</i>
	ОЧУВАНИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	<i>Унапређење хемијске и бактериолошке исправности пијаће воде</i>
		<i>Санација деградираних површина</i>
РАЗВОЈ ИНФРАСТРУКТУРЕ	ИЗГРАДЊА НЕДОСТАЈУЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	<i>Комплектирање П-Т документације за недостајуће инфратрукурне пројекте</i>
		<i>Доградња недостајуће водоводне и канализационе мреже</i>
		<i>Доградња и оспособљавање целокупног система атмосферске канализације у Кикинди и осталим насељима општине</i>
		<i>Изградња и модернизација објеката путне инфраструктуре</i>
		<i>Изградња објеката електроенергетске инфраструктуре</i>
		<i>Доградња регионалне депоније</i>
	ОДРЖАВАЊЕ ПОСТОЈЕЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	<i>Адаптација постојећих објеката</i>
		<i>Перманентно одржавање инфратрукурне у домену комуналних делатности</i>
		<i>Реконструкција постојеће топоводне мреже</i>

ВИЗИЈА:

Град Кикинда је регионални индустријски центар са јаким пољопривредном базом, друштвеним секторима који сарађују за добробит читаве заједнице, град са препознатљивим културним и туристичким манифестацијама, а животної средини се посвећује посебна пажња.

Слика 7: Графички приказ приоритета, стратешких циљева и програма

6. АКЦИОНИ ПЛАН

Акциони план Стратегије приказан на овом месту треба да послужи као основа за израду *годишњих оперативних планова* с циљем успешне реализације ове Стратегије.

Акциони план обухвата:

- 4 приоритета,
- 12 стратешких циљева,
- 33 програма, и
- 160 идентификованих пројеката.

Пројекти идентификовани у Акционом плану су **укупне вредности 7.122.690.000 РСД**, од чега је **удео Општине** процењен на **26,58%**, што у укупном износу чини **1.893.420.000 РСД**.

Напомене:

- Због финансијских и уопштено економских утицаја, како на глобалном, тако и на националном нивоу, нека предвиђања по питању утицаја Стратегије на релевантне индикаторе се не могу дати довољно прецизно, али се очекује да ће се одређена побољшања ипак остварити, у складу са укупном ситуацијом.
- У колони “Износ и извор финансирања”:
 - “Износ” представља процењену вредност пројеката/активности изражених у РСД – права вредност пројеката/активности ће бити прецизније одређена тек када се сваки конкретни пројекат/активност детаљно разради.
 - “Извор финансирања” представља допринос могућих финансијера за подршку имплементацији пројеката.
 - Процењена вредност неких пројеката је дата на основу курса 1 EUR = 120 РСД
- У колонама “Пројекат/Активност(и)“, “Партнери“, “Време реализације“, као и “Објективно проверљиви индикатори“, такође су дате оквирне вредности/називи, а прецизније ће бити одређени када се конкретни пројекти/активности детаљно разраде.
- Ради обезбеђења што бржег и ефикаснијег почетка имплементације Стратегије и мотивације партнера за чвршћу сарадњу од идентификованих пројеката у Акционом плану, одабрано је ТОП 10 пројеката који имају велики значај за поједине приоритете уз најмање баријера за њихову реализацију. Ови пројекти су детаљније описани у посебном прилогу.
- Пројекти из овог акционог плана ће бити усклађени са Законом о заштити животне средине.

1 . ПРИОРИТЕТ: Економски развој

**Степен приоритета
(висок)**

1.1. Стратешки циљ: ПОВЕЋАЊЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ У ПРЕРАЂИВАЧКОЈ ИНДУСТРИЈИ ЗА 20% ДО 2020. ГОД.

1.1.1 Програм: Успостављање функционалних индустријских/радних и слободних зона

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.1.1.1.	<i>Инфраструктурно опремање агро еко индустријске зоне (део блокова 41 и 43)</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЕУ и ЛС	2014 – 2020.	400.000.000 РСД 330.000.000 РСД донатори и 70.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • 1,2 km саобраћајница • 1,1 km канализационе мреже 	Израђен је главни пројекат, одобрена су средства за прву фазу
1.1.1.2.	<i>Формирање и инфраструктурно опремање слободне зоне</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЕУ, заинтересована привредна друштва и ЛС	2015 – 2020.	500.000.000 РСД 450.000.000 РСД донатори и 50.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Израда планске и урбанистичке документације- • Израда ПТ документације • Формирана слободна зона на 25 хектара 	Пројекат је у идејној фази

1.1.2 Програм: Привлачење инвеститора у прерађивачки сектор

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.1.2.1.	<i>Изградња логистичког центра са интермодалним (контејнерским) терминалом</i>	ЈП Железнице Србије, приватни инвеститор, ЕУ и ЛС	2015. – 2020.	230.000.000 РСД 230.000.000 РСД донатори, и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Изграђен логистички центар са интермодалним (контејнерским) терминалом 	Израђен је елаборат о иницијативи изградње логистичког центра са интермодалним (контејнерским) терминалом
1.1.2.2.	<i>Субвенције послодавцима за нова запошљавања</i>	Влада РС, Влада АПВ, НСЗ и ЛС	2015.	30.000.000 РСД 20.000.000 РСД донатори, и 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • 100 новозапослених лица 	Израђује се Локални акциони план запошљавања за 2015. годину

1.1.2 Програм: Привлачење инвеститора у прерађивачки сектор						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.1.2.3.	<i>Пословни водич</i>	РПК Кикинда и ЛС	2014.	90.000 РСД 90.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • 1000 пословних водича 	У изради је
1.1.2.4.	<i>Афирмација града као центра метало-прерађивачке индустрије у области производње делова за моторна возила</i>	Влада РС, Влада АПВ, ВИП Фонд, приватни инвеститори и ЛС	До 2020.	4.000.000 РСД 3.000.000 РСД екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • број новоотворених радних места у сектору • број нових МСП у сектору 	Пројекат је у идејној фази

1.2. Стратешки циљ: ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА МСП И ПРЕДУЗЕТНИКА ЗА 15% ДО 2020. ГОД.

1.2.1 Програм: Подизање предузетничког духа и подстицање *start-up* предузећа/радњи

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.2.1.1.	<i>Оснивање Бизнис инкубатора</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	До 2020.	34.500.000 РСД 24.500.000 РСД донатори, и 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • 350 m² административног дела • 1.000 m² хале за производни простор 	Израђена је студија изводљивости
1.2.1.2.	<i>Оснивање фонда за развој предузетништва</i>	Опште удружење предузетника Кикинда и ЛС	До 2020.	5.000.000 РСД 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • 25 корисника 	Пројекат је у идејној фази

1.2.2 Програм: Хоризонтално и вертикално повезивање МСП и предузетника

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.2.2.1.	<i>Суфинансирање Сајма предузетништва</i>	Опште удружење предузетника Кикинда и ЛС	2014. – 2020.	1.050.000 РСД 1.050.000 РСД донатори, и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Седам сајмова са по 30 излагача 	Пројекат је у току
1.2.2.2.	<i>Подрика при формирању и развоју кластера</i>	РПК Кикинда, Опште удружење предузетника Кикинда и ЛС	до 2020.	300.000 РСД 270.000 РСД донатори, и 30.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број формираних кластера • Број МСПП и институција у кластерима 	Пројекат је у идејној фази

1.3. Стратешки циљ: УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ

1.3.1 Програм: Повећање економске ефикасности у биљној производњи

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.3.1.1.	<i>Едукација пољопривредних произвођача</i>	Пољопривредна стручна служба Кикинда, удружење пољопривредних произвођача „Банатска ленија“, Јавна агенција за пољопривреду и малу привреду општине Кикинда и ЛС	2014. – 2020.	5.000.000 РСД 5.000.000 РСД донатори, и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • 350 пољопривредника 	Пројекат је у идејној фази
1.3.1.2.	<i>Отварање општег смера пољопривредне школе при Средњој стручној школи „Милош Црњански“ у Кикинди</i>	Влада РС, Влада АПВ, Јавна агенција за пољопривреду и малу привреду и ЛС	2015.	1.000.000 РСД 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Отворен општи смер пољопривредне школе • Број уписаних ђака на смеру 	Пројекат је у идејној фази
1.3.1.3.	<i>Израда Стратегије развоја пољопривреде</i>	Пољопривредна стручна служба, месне заједнице и ЛС	2014.	3.000.000 РСД 3.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број предложених пројеката • Предложена финансијска средства за пројекте 	У току је израда

1.3.2 Програм: Унапређење складишних капацитета

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.3.2.1.	<i>Адаптација и изградња нових складишних капацитета (јавна складишта, магацини, раскладне коморе и хладњаче)</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЕУ и ЛС	2015. – 2020.	50.000.000 РСД Екстерни извори, и 25.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Изграђено јавно складиште, магацин, хладњача 	Пројекат је у идејној фази
1.3.2.2.	<i>Погон за паковање по НАССР стандардима за услужно коришћење на простору агро индустријске зоне</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2015. – 2017.	34.500.000 РСД 30.000.000 РСД донатори, и 4.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Изграђен објекат • Број корисника • Количина упаковане робе 	Пројекат је у идејној фази

1.3.3 Програм: Унапређење услова за пољопривредну производњу						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.3.3.1.	<i>Формирање општинског буџетског фонда за развој пољопривреде</i>	Јавна агенција за пољопривреду, комерцијалне банке и ЛС	2015. – 2020.	100.000.000 РСД 100.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Формиран Фонд • Буџет Фонда • Број корисника 	Пројекат је у идејној фази
1.3.3.2.	<i>Изградња каналске мреже (примарне и секундарне) за наводњавање</i>	Влада РС, Влада АПВ, УАЕ и ЛС	2015. – 2020.	600.000.000 РСД 600.000.000 РСД екстерни извори, и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • 18.000 ха примарне каналске мреже • 12.000 ха секундарне каналске мреже 	За примарну каналску мрежу је израђен пројекат, док је за секундарну каналску мрежу у току израда пројекта
1.3.3.3.	<i>Опредељивање зоне ван града за инфраструктурно опремање фарми</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2015. – 2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Израда планске и урбанистичке документације- • Израда ПТ документације • Формирана зона 	Пројекат је у идејној фази
1.3.3.4.	<i>Опредељивање зона и подизање објеката за стакленичку производњу цвећа и поврћа у делу Блока 9, у делу бивше Касарне и на потезу код Галада</i>	Влада РС, Влада АПВ, приватни инвеститори и ЛС	2015. – 2020.	50.000.000 РСД 45.000.000 РСД екстерни извори, и 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Израда планске и урбанистичке документације- • Израда ПТ документације • Изграђени стакленици за производњу цвећа и поврћа 	Пројекат је у идејној фази

1.4. Стратешки циљ: ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА НОЋЕЊА ТУРИСТА ЗА 30% ДО 2020. ГОД.

1.4.1 Програм: Повећање тражње за туристичким производима Општине

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.4.1.1.	<i>Изградња националног ресторана „Банатска кућа хране“ и посластичарнице</i>	Приватни инвеститори и ЛС	2016.-2020.	25.000.000 РСД Екстерни извори, и 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Изграђен национални ресторан 	Пројекат је у идејној фази
1.4.1.2.	<i>Израда и постављање информативних табли</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЕУ и ЛС	2015.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Постављене туристичке информативне табле 	Пројекат је у идејној фази

1.4.2 Програм: Развој инфраструктуре у циљу промоције спортско-рекреативног и ловног туризма

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.4.2.1.	<i>Уређење земљишта и изградња објекта спортско – рекреативног карактера у Блоку 9</i>	Приватни инвеститори, ЕУ, Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014. – 2020.	2.645.000.000 РСД 2.645.000.000 РСД донатори, и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Урбанистичко планска документација • Изграђени објекти у складу са пројектом 	У току је израда плана детаљне регулације
1.4.2.2.	<i>Ловачка кућа</i>	Ловачко удружење Фазан Нови Козарци и ЛС	2015. – 2016.	17.250.000 РСД 17.250.000 РСД донатори, и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Ловачка кућа бруто површине 177 м² 	Израђено је идејно решење
1.4.2.3.	<i>Монтажни објекти на ревиру риболовачко царство у Кикинди</i>	Приватни инвеститори, ЕУ, УСР „Шаран“, Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2015. – 2017.	7.475.000 РСД 5.000.000 РСД донатори, и 2.475.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Сојеница • 5 бунгалова • Осматрачница • Торањска пумпа за воду 	Израђено је идејно решење

1.4.3 Програм: Развој еколошког туризма						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.4.3.1.	<i>„Визит – пецарошки сплав“ на најширем дели ободног канала на простору Старог језера</i>	Влада РС, Влада АПВ, Приватни инвеститори и ЛС	До 2020.	2.000.000 РСД Екстерни извори, и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Изграђен визиторско – пецарошки сплав 	Пројекат је у идејној фази
1.4.3.2.	<i>Изградња дрвених мостова на већ изграђеним темељима и повезивање Старог језера са базенима и Семлачком улицом</i>	Влада РС, Влада АПВ, Приватни инвеститори и ЛС	До 2020.	4.000.000 РСД Екстерни извори, и 2.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Изграђена два мостића на ободном каналу Старог језера 	Пројекат је у идејној фази
1.4.3.3.	<i>Унапређење еко – туристичке понуде „Сове ушаре“</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЕУ и ЛС	До 2020.	1.000.000 РСД 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број одржаних промоција • Одштампан пропагандни материјал 	Пројекат је у идејној фази
1.4.3.4.	<i>Унапређење еко – туристичке понуде „Станиште велике дропље“</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЕУ и ЛС	До 2020.	1.000.000 РСД 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број одржаних промоција • Одштампан пропагандни материјал 	Пројекат је у идејној фази

2. ПРИОРИТЕТ: Друштвени развој

**Степен приоритета
(висок)**

2.1. Стратешки циљ: ПОВЕЋАЊЕ УЧЕШЋА СТАНОВНИШТВА СА ВИСОКОМ ШКОЛОМ ЗА 15% ДО 2020. ГОД.

2.1.1 Програм: Стипендирање напредних ученика и студената

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.1.1.1.	<i>Стипендирање студената за дефицитарна занимања везано за просвету</i>	Привредни субјекти и ЈС	2014 – 2020.	5.000.000 РСД 5.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Број студената који су потписали уговор о стипендирању са ЈС 	Фаза реализације
2.1.1.2.	<i>Стипендије за успешне средњошколце и студенте</i>	Влада АПВ и ЈС	2014-2020.	20.000.000 РСД 20.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Број датих стипендија 	У реализацији

2.1.2 Програм: Стварање услова за останак младих и образованих						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.1.2.1.	<i>Увођење нових образованих профила у средњим школама прилагођени потребама тржишта рада (пољопривредни техничар, електротехничар за информационе технологије, електричар, индустријски техничар)</i>	Све локалне самоуправе Севернобанатског округа и ЛС	2014 – 2020.	20.000.000 РСД 20.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број новоотворених профила • Број уписаних ученика 	Идејни пројекат
2.1.2.2.	<i>Усклађивање мреже основних школа по смерницама Владе РС</i>	Влада РС, МЗ и ЛС	2014 – 2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број школа у мрежи • Број рођене деце • Распоред деце по школама - реорганизација 	Идејни пројекат
2.1.2.3.	<i>Едукација ученика из области безбедност у саобраћају</i>	Школе и ЛС	2014 – 2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број ученика обухваћени едукацијом 	Идејни пројекат
2.1.2.4.	<i>Едукација ученика из области безбедност деце на интернету</i>	Школе и ЛС	2014 – 2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број ученика обухваћени едукацијом 	Идејни пројекат
2.1.2.5.	<i>Едукација ученика и акције из области екологије и заштите животне средине</i>	Школе и ЛС	2014 – 2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број ученика обухваћени едукацијом 	Идејни пројекат
2.1.2.6.	<i>Едукација ученика из области здравствене заштите</i>	Школе и ЛС	2014 – 2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број ученика обухваћени едукацијом 	Идејни пројекат
2.1.2.7.	<i>Регресирање трошкова ужине за сиромашне ученике основних школа</i>	ЕУ и ЛС	2014-2020.	7.000.000 РСД 7.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број деце у ПУ и основним школама којима се регресира ужина 	У реализацији
2.1.2.8.	<i>Регресирање трошкова боравка у Предшколској установи</i>	Влада РС и ЛС	2014-2020.	7.000.000 РСД 7.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број деце којима се регресира боравак у ПУ 	У реализацији
2.1.2.9.	<i>Финансијска подршка незапосленим породиљама</i>	ЦЗСР и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД	<ul style="list-style-type: none"> • Број породиља којима се врши исплата 	У реализацији

2.1.2 Програм: Стварање услова за останак младих и образованих						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
				10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Укупан износ исплаћен из општинског буџета на годишњем нивоу 	
2.1.2.10.	<i>Дечији додатак</i>	Влада РС и ЛС	2014-2020.	20.000.000 РСД Екстерни извори, и 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број деце 	У реализацији
2.1.2.8.	<i>Родитељски додатак</i>	ЦЗСР и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број деце 	У реализацији
2.1.2.11.	<i>Регресирање боравка трећег детета у предшколској установи</i>	Влада АПВ, ЦЗСР и ЛС	2016-2020.	20.000.000 РСД Екстерни извори, и 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број деце 	У плану
2.1.2.12.	<i>Дотација за трудничко боловање са 65 на 100%</i>	Влада РС и ЛС	2016-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број трудница 	У плану
2.1.2.13.	<i>Финансирање вантелесне оплодње</i>	Влада РС и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број покушаја вантелесне оплодње, број реализација вантелесне оплодње 	У реализацији
2.1.2.14.	<i>Стамбене олакшице приликом куповине станова за младе брачне парове</i>	Влада РС и ЛС	2016-2020.	20.000.000 РСД Екстерни извори, и 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број склопљених бракова Број датих олакшица младим брачним паровима 	У плану
2.1.2.15.	<i>Стимулисање рађања финансијским, пореским радно правним, економским, социјалним и другим мерама, односно ублажавање економске цене подизања детета</i>	Влада РС, Школе, ДОМ здравља, ЗЗЈЗ и ЛС	2014-2020.	15.000.000 РСД 15.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Повећан број полно преносивих болести Повећање броја нежељених трудноћа адолесценткиња 	У раеализацији
2.1.2.16.	<i>Едукација о значају превентивних гинеколошких прегледа нарочито код младих, финансијска подршка</i>	Влада РС, Школе, Дом здравља, медији и ЛС	2014-2020.	3.500.000 РСД 3.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Повећан број плодности код супружника 	У реализацији

2.1.2 Програм: Стварање услова за останак младих и образованих						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
	<i>супружницима који се лече од стерилитета</i>					

2.2. Стратешки циљ: ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА УСЛУГА У СФЕРИ ДРУШТВЕНИХ ДЕЛАТНОСТИ

2.2.1 Програм: Изградња, адаптација и опремање институција						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.2.1.1.	<i>Опремање школских институција савременим наставним средствима (паметна табла, таблет рачунари, лаптопови, видео пројектори, ...)</i>	Школе и ЛС	2014 – 2020.	120.000.000 РСД 120.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број савремених наставних средстава по ученику 	Идејни пројекат
2.2.1.2.	<i>Реконструкција зграде библиотеке у циљу подизања капацитета/извођење грађевинских радова</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020.	20.000.000 РСД 20.000.000 екстерни извори и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Издата употребна дозвола m² реконструисаног простора 	Започети радови
2.2.1.3.	<i>Измена сталне поставке Народног музеја Кикинда (Нови музеј)/извођење радова у унутрашњости зграде (ентеријер) и изградња анекса (грађевински радови у дворишту)</i>	Влада РС, Влада АПВ, Форум словенских култура из Словеније, Музеј у Пирану и ЛС	2014-2020.	150.000.000 РСД 150.000.000 екстерни извори и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Издата употребна дозвола m² реконструисаног простора Број тематских поставки 	Урађена пројектна документација за грађевинске радове, до краја 2014. готова пројектна документација ентеријера
2.2.1.4.	<i>Стављање у функцију туристичког потенцијала Суваче</i>	Влада АПВ, Музеј села Темишвар и ЛС	2014-2020.	17.000.000 РСД 15.000.000 екстерни извори и 2.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Урађен бизнис план m² новог простора m² реконструисаног простора 	Урађен конзерваторски пројекат, мањи грађевински радови
2.2.1.5.	<i>Реконструкција простора за потребе депоа Историјског архива Кикинда/грађевински радови, набавка мобилијара</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020.	20.000.000 РСД 20.000.000 екстерни извори и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Издата употребна дозвола m² реконструисаног простора 	Започети грађевински радови
2.2.1.6.	<i>Дигитализација архивске грађе/вршење диоигитализације, набавка опреме</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 екстерни извори и	<ul style="list-style-type: none"> Електронска база 	Започети послови дигитализације

2.2.1 Програм: Изградња, адаптација и опремање институција						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
				0 РСД ЛС		
2.2.1.7.	<i>Изградња позоришног фоајеа</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020.	35.000.000 РСД 20.000.000 екстерни извори и 15.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Издата употребна дозвола • m² изграђеног простора 	Идејни пројекат
2.2.1.8.	<i>Изградња музеја и колеџа Terra у простору касарне (образовно-музејски комплекс)</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020.	150.000.000 РСД 1000.000.000 екстерни извори и 50.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Издата употребна дозвола • m² изграђеног простора 	Започети радови
2.2.1.9.	<i>Институционализација ФЕНОК-а/оспособљавање простора</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 екстерни извори и 0 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Одлука о оснивању • Оснивачка акта • Неговање и развијање манифестације кроз ентолошки, етномузиколошки и антрополошки значај 	Идејни пројекат

2.2.2 Програм: Развој услуга у сфери друштвених делатности						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.2.2.1.	<i>Обука наставника по ЕЦДЛ стандарду – повећање информатичке писмености наставног кадра</i>	Влада АПВ, Јединствени информатички савез Србије – ЈИСА и ЛС	2014 – 2020.	10.000.000 РСД Екстерни извори, и 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број наставника са ЕЦДЛ сертификатом 	Идејни пројекат
2.2.2.2.	<i>Смештање деце и омладине без родитељског старања у хранитељске породице</i>	Влада РС, ЦЗСР и ЛС	2014-2020.	20.000.000 РСД Екстерни извори, и 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број деце обухваћене хранитељством Број хранитељских породица 	У реализацији
2.2.2.3.	<i>Усвајање деце и омладине без родитељског старања</i>	Влада РС, ЦЗСР и ЛС	2014-2020.	20.000.000 РСД Екстерни извори, и 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број деце обухваћене усвојењем Број породица које усвајају 	У реализацији
2.2.2.4.	<i>Дневни боравак за децу и омладину са проблемима у понашању</i>	ЦЗСР, НИС, Основне и средње школе и ЛС	2014.-2020.	55.000.000 РСД 50.000.000 РСД НИС, и 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број деце обухваћене услугом Број радионица које су похађали Број васпитних мера одређене малолетницима 	У плану
2.2.2.5.	<i>Фонд солидарности-једнократне помоћи, лекови, огрев</i>	ЦЗСР, Црвени крст и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број корисника Фонда Износ исплаћених средстава 	У реализацији
2.2.2.6.	<i>Једнократне новчане помоћи</i>	ЦЗСР, Црвени крст и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број корисника Износ исплаћених средстава 	У реализацији
2.2.2.7.	<i>Друштвено-корисни рад за кориснике једнократних помоћи као облик стварања радних навика код корисника социјалних давања</i>	ЦЗСР, Црвени крст и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број корисника који се одазивају акцијама у односу на укупан број корисника који добијају помоћ 	У реализацији
2.2.2.8.	<i>Народна кухиња</i>	ЦЗСР, Црвени крст и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број корисника Народне кухиње Број породица корисника Народне кухиње 	У реализацији

2.2.2 Програм: Развој услуга у сфери друштвених делатности						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.2.2.9.	<i>Контрола социјалних давања</i>	ЦЗСР, Црвени крст и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број корисника Износ исплаћених средстава 	У реализацији
2.2.2.10.	<i>Регресирање трошкова превоза за социјално угрожене грађана</i>	ЦЗСР, Црвени крст и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број корисника Износ исплаћених средстава 	У реализацији
2.2.2.11.	<i>Мртвозорство- регресирање трошкова сахране социјално угроженим грађанима</i>	ЦЗСР, Црвени крст и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број исплаћених мртвозорстаа Износ исплаћених средстава 	У реализацији
2.2.2.12.	<i>Школа за одрасле</i>	Школе и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број одраслих људи који су похађали школу 	У реализацији
2.2.2.13.	<i>Збрињавање бескућника у граду</i>	ЦЗСР и ЛС	2014-2020.	7.000.000 РСД 7.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број купљених контејнера Број лица смештених у контејнере 	У реализацији
2.2.2.14.	<i>Збрињавање бескућника у селима</i>	ЦЗСР и ЛС	2018-2020.	50.000.000 РСД Екстерни извори, и 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број купљених кућа Број лица смештених у куће 	У плану
2.2.2.15.	<i>Прихватна станица за привремени смештај</i>	Геронтолошки центар и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број лица која су користила услуге прихватилишта 	У реализацији
2.2.2.16.	<i>Стамбено збрињавање избеглих, расељених и прогнаних лица</i>	Комесеријат за избеглице и ЛС	2014-2020.	50.000.000 РСД Екстерни извори, и 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број стамбено збринутих лица Број стамбено збринутих породица 	У реализацији
2.2.2.17.	<i>Економско оснаживање избеглих, расељених и прогнаних лица</i>	Комесеријат за избеглице и ЛС	2014-2020.	50.000.000 РСД Екстерни извори, и 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број економско оснажених лица Број економско оснажених породица 	У реализацији
2.2.2.18.	<i>Превентивно-едукативни рад са женама ромске националности о значају планирања породице</i>	Дом здравља, Школе и ЛС	2016-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број одржаних радионица, број жена које су похађале 	У плану

2.2.2 Програм: Развој услуга у сфери друштвених делатности						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
					радионице	
2.2.2.19.	<i>Редовна контрола здравственог стања Рома у општини Кикинда</i>	Дом здравља, Школе и ЛС	2016-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	• Број обављених прегледа	У плану
2.2.2.20.	<i>Дневни боравак особа са сметњама у развоју до 18 година</i>	ОШ „6. Октобар“ и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Број деце која похађају боравак	У реализацији
2.2.2.21.	<i>Дневни боравак особа са сметњама у развоју преко 18 година</i>	УГ „Наша кућа“, ЦЗСР и ЛС	2014-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	• Број особа преко 18 година која похашају боравак	У реализацији
2.2.2.22.	<i>Становање уз подршку ОСИ у развоју</i>	Влада РС, ЕУ и ЛС	2016-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Број лица обухваћених услугом	У плану
2.2.2.23.	<i>Помоћ и нега у кући за децу са сметњама у развоју и њихове породице</i>	Влада РС, ЕУ и ЛС	2016-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Број деце која примају услугу • Број породица које примају услугу	У плану
2.2.2.24.	<i>Слушни апарати за социјално угрожене</i>	Влада РС, ЕУ и ЛС	2015.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Број купљених и датим слушних апарата	У плану
2.2.2.25.	<i>Обука гестовног говора за глуве и наглуве, као и за шире становништво</i>	Влада РС, ЕУ и ЛС	2015.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Број одржаних обука • Број лица која су похађала обуку	У плану
2.2.2.26.	<i>Центар за рехабилитацију и рекреацију ОСИ</i>	Влада РС, ЕУ и ЛС	2018-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Износ утрошених средстава • Број корисника Центра	У плану
2.2.2.27.	<i>Туђа помоћ и нега за ОСИ</i>	Влада РС и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 0 РСД ЛС	• Број оси који примају туђу негу и помоћ	У реализацији
2.2.2.28.	<i>Такси возило за пријем ОСИ</i>	Влада РС, ЕУ и ЛС	2017.	3.000.000 РСД	• Купљен такси за превоз	У плану

2.2.2 Програм: Развој услуга у сфери друштвених делатности						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
				Екстерни извори, и 300.000 РСД ЛС	оси • Број оси корисника такси возила • Број возњи	
2.2.2.29.	Локални инклузивни тим	ЦЗСР, здравствене установе, МУП, Суд и ЛС	2014-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	• Број чланова ЛИТ-а • Број састанака • Број акција	У плану
2.2.2.30.	Повећан број персоналних асистената у школама и предшколској установи	Школе и ЛС	2014-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	• Број персоналних асистената у школама • Број деце са којима раде персонални асистенти	У реализацији
2.2.2.31.	Промоција инклузије	Школе и ЛС	2014-2020	500.000 РСД 500.000 РСД ЛС	• Број брошура • Број интервјуа, конференција	У плану
2.2.2.32.	Клуб за стара и инвалидна лица	Геронтолошки центар и ЛС	2014-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	• Број корисника Клуба	У реализацији
2.2.2.33.	Служба за помоћ и негу у кући	Геронтолошки центар и ЛС	2014-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	• Број корисника услуге	У реализацији
2.2.2.34.	Програм „Брига о старима“	Црвени крст и ЛС	2014-2020.	2.000.000 РСД 2.000.000 РСД ЛС	• Број корисника услуге	У реализацији
2.2.2.35.	Смештај у хранитељске породице остарелих лица	ЦЗСР и РС	2014-2020.	3.000.000 РСД Екстерни извори, и 300.000 РСД ЛС	• Број смештених лица • Број обучених породица за хранитељски смештај остарелих лица	У реализацији
2.2.2.36.	Обавештавање шире јавности о услугама социјалне заштите које се пружају у општини Кикинда	Женска одборничка мрежа и ЛС	2014-2020.	500.000 РСД 500.000 РСД ЛС	• Број брошура • Број одржаних интервјуа, тв емисија	У плану
2.2.2.37.	Промоција здравља, едукација о знашају превентивних прегледа	Влада РС, Школе, Дом здравља и ЛС	2014-2020.	1.500.000 РСД 1.500.000 РСД ЛС	• Нездрав начин живота, свест о превенцији	У реализацији

2.2.2 Програм: Развој услуга у сфери друштвених делатности						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
					болести	
2.2.2.38.	<i>Повлашћени радно правни третман трудница и промоција породице и потомства кроз васпитно образовни систем и деловање медија</i>	Влада РС, Школе и ЛС	2014-2020.	1.300.000 РСД 1.300.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Повећан број оболелих адолесцената и младих услед нездравог начина живота 	У реализацији
2.2.2.39.	<i>Спречавање и рано откривање рака дебелог црева</i>	Влада РС, Школе, Дом здравља, болница, медији и ЛС	2014-2020.	1.300.000 РСД 1.300.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Повећан број оболелих од рака дебелог црева • Нездрава исхрана 	У реализацији
2.2.2.40.	<i>Едукација о превентивним прегледима дојке и самопрегледима</i>	Дом здравља, болница, медији и ЛС	2014-2020.	1.500.000 РСД 1.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Висока смртност оболелих пацијенткиња 	У реализацији
2.2.2.41.	<i>Едукација о значају превентивних гинеколошких прегледа и откривању обољења у раном стадијуму</i>	Школе, Дом здравља, болница, медији и ЛС	2014-2020.	1.500.000 РСД 1.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Повећан број откривених премалигних промена на грлићу материце 	У реализацији
2.2.2.42.	<i>Формирање Центра за ментално здравље</i>	Европска комисија у Београду, Влада РС, Дом здравља Кикинда, Специјална болница „Свети Врачеви“ из Новог Кнежевца, Покрајински секретаријат за здравство АП Војводине и ЛС	2014-2020.	20.000.000 РСД 3.000.000 РСД Специјална болница «Свети Врачеви», Покрајински секретаријат за здравство и ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Повећан број особа које имају третман ван институција и њихова социјална инклузија 	У реализацији

2.2.3 Програм: Оснаживање НВО сектора

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.2.3.1.	<i>Канцеларија за младе општине Кикинда</i>	Установе културе, Канцеларије за младе других градова и ЛС	2014-2020.	15.000.000 РСД Екстерни извори, и 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број волонтера Канцеларије за младе • Број активности Канцеларије 	У реализацији
2.2.3.2.	<i>Међународни омладински центар</i>	Канцеларија за младе, НВО сектор и ЛС	2015-2020.	15.000.000 РСД Екстерни извори, и 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број корисника услуга на дневном и месечном нивоу • Број програма 	У реализацији
2.2.3.3.	<i>Програмски летњи кампови за ученике основних школа</i>	ОШ „Свети Сава“, остале ОШ и ЛС	2014-2020.	7.000.000 РСД Екстерни извори, и 2.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број деце која похађају летњу школу 	У реализацији
2.2.3.4.	<i>Мобилни тим за превенцију насиља у породици</i>	ЦЗСР, НВО и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број интервенција 	У реализацији
2.2.3.5.	<i>СОС телефон за жртве насиља у породици</i>	Удружење жена и ЛС	2014-2020.	15.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број позива 	У реализацији
2.2.3.6.	<i>Сигурна кућа за жртве насиља у породици</i>	ЦЗСР, НВО и ЛС	2018-2020.	25.000.000 РСД 25.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број смештених лица 	У плану
2.2.3.7.	<i>Активније учешће жена у јавном и друштвеном животу</i>	Влада РС, Влада АПВ, НВО и ЛС	2014-2020.	15.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број жена на функцијама у општини 	У реализацији
2.2.3.8.	<i>Женско предузетништво</i>	Влада РС, Влада АПВ, НВО и ЛС	2014-2020.	15.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број нових женских предузетништва 	У плану
2.2.3.9.	<i>Јачање удружења жена у селима и граду</i>	Влада РС, Влада АПВ, НВО, ЕУ и ЛС	2014-2020.	15.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Број одржаних едукација, Број одобрених пројеката удружењима жена 	У плану

2.2.3 Програм: Оснаживање НВО сектора

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
					<ul style="list-style-type: none"> Број релизованих пројеката удружењима жена 	
2.2.3.10.	<i>Ромска школица- ваннаставне активности</i>	Ромска удружења и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број деце која похађају школу 	У реализацији
2.2.3.11.	<i>Превентивно- едукативни рад са ромском децом о значају образовања</i>	Ромска удружења и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број деце која су похађала радионице Број ромске деце која завршавају основно школовање Број ромске деце која завршавају средњу школу 	У плану
2.2.3.12.	<i>Асистенти у школама</i>	Ромска удружења и ЛС	2014-2020.	10.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број асистената Број деце која примају услуге ромског асистента 	У реализацији
2.2.3.13.	<i>Едукација удружења грађана о писању пројеката и о приступу расположивим фондовима</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЦЗСР, НВО и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 500.000 РСД ЛС	Број одржаних едукација Број уг која су присуствовала едукацијама Број одобрених пројеката	У реализацији
2.2.3.14.	<i>Континуирана едукација лица која се баве социјалном заштитом</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЦЗСР, НВО и ЛС	2014-2020	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 500.000 РСД ЛС	Број лица која су похађала едукацију Број сати едукације	У реализацији

2.3. Стратешки циљ: РАЗВОЈ СПОРТА

2.3.1 Програм: Развој школског спорта						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.3.1.1.	<i>Спорт у школе</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД 5.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Већи број ученика од 1-3. разреда са учешћем на „Малим олимпијским играма“ 	Идејни пројекат
2.3.1.2.	<i>Атлетски полигони</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД 5.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Увођење деце нижих разреда у атлетске дисциплине 	У реализацији
2.3.1.3.	<i>Укључивање тренера, које финансира локална самоуправа у реализацију школских секција</i>	Спортски савез, Савез за школски спорт и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Рано откривање талената за одређену спортску грану као и њихово усмеравање ка спортским клубовима 	У реализацији
2.3.1.4.	<i>Перманентно стручно усавршавања наставника физичког васпитања, учитеља и другог стручног особља</i>	Спортски савез, Савез за школски спорт и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Виши степен стручности у раду 	У реализацији
2.3.1.5.	<i>Набавка потребних спортских реквизита, обезбеђивање услова за спровођење и организацију школских спортских такмичења</i>	Спортски савез, Савез за школски спорт и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Функционисање и уређење школског спорта 	У припреми
2.3.1.6.	<i>Здравствена заштита ученика</i>	Спортски савез, Савез за школски спорт, Здравствене установе и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Мањи број повреда у току припрема, реализације активности и такмичења 	У реализацији
2.3.1.7.	<i>Покретање сајта за праћење свих активности школског спорта</i>	Влада АПВ, Спортски савез Медији и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Израђен сајт Број посетилаца 	Идејни пројекат
2.3.1.8.	<i>Оснивање спортских школа</i>	Спортски савез, Удружења и	2014-2020.	5.000.000 РСД	<ul style="list-style-type: none"> Број деце учесника; 	Идејни пројекат

2.3.1 Програм: Развој школског спорта						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
		ЛС		Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Основана спортска школа	
2.3.1.9.	<i>Сарадња предшколске установе, школе и спортских клубова</i>	Спортски савез, Удружења, ПУ и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Број успешно реализованих спортских играоница у вртићима и клубовима	У реализацији
2.3.1.10.	<i>База података тренера у општини Кикинда</i>	Спортски савез, Удружења и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Направљена база података; • Укључени бивши спортисти у тренерски рад	У реализацији
2.3.1.11.	<i>Организација спортских кампова</i>	Спортски савез, Удружења и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	• Број реализованих спортских кампова	У реализацији

2.3.2 Програм: Развој врхунског спорта						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.3.2.1.	<i>Повезивање са националним гранским спортским савезима</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Одржавање окупљања или турнира репрезентативних селекција или кампова за талентоване спортисте 	У реализацији
2.3.2.2.	<i>Успостављање сарадње са Заводом за спорт и медицину спорта Републике Србије и са Покрајинским Заводом за спорт и медицину спорта</i>	Општински Секретаријат за спорт и омладину и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Формиран реално стручан и способан тим за мерења и тестирања спортиста 	У реализацији
2.3.2.3.	<i>Спортски кампови</i>	Општински Секретаријат за спорт и омладину и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Кампови би остваривали директан приход локалној самоуправи, а нашим врхунским спортистима бенефит у тренажном процесу 	У реализацији
2.3.2.4.	<i>Школовање врхунских спортиста</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД 5.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Завршене средње школе или факултети 	Идејни пројекат
2.3.2.5.	<i>Финансирања клубова</i>	Општински Секретаријат за спорт и омладину и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Могућност дугорочног планирања спортских сардџаја и тренажног процеса Постизање врхунских резултата Припреме и боравак на различитим спортским манифестацијама 	У реализацији
2.3.2.6.	<i>Изградња неопходне инфраструктуре за врхунска</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЈС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и	<ul style="list-style-type: none"> Квалитетнији рад при спортским прегледима и мерењима као и 	Идејни пројекат

2.3.2 Програм: Развој врхунског спорта						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
	<i>такмичења и тренирање</i>			1.000.000 РСД ЛС	неопходна подршка у раду са врхунским спортистима	
2.3.2.7.	<i>Успостављање Дијагностичко-спортског центра за спортисте и особе са инвалидитетом (параолимпијце)</i>	Влада РС, Влада АПВ, Здравствени Центар Кикинда, Олимпијски комитет, Секретаријат за спорт и омладину и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Формиран дијагностички центар 	Идејни пројекат
2.3.2.8.	<i>Формирање стручног тела које би се бавило спортом као здравственом превенцијом</i>	Здравствени Центар Кикинда. Секретаријат за спорт и омладину. Институционални механизми у спорту	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Квалитетни и стручни програми здравствено-превентивног и рекреативног вежбања као и облика презентовања и шире примене ових програма 	Идејни пројекат
2.3.2.9.	<i>Успостављање сарадње са Удружењем медицине спорта Србије</i>	Здравствени Центар Кикинда, Секретаријат за спорт и омладину и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД 5.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Праћење научних токова у области спортске медицине и рад са спортистима у складу са новим научним достигнућима из области спортске медицине 	Идејни пројекат
2.3.2.10.	<i>Пројекат „Рекреација спорт будућности“</i>	Секретаријат за спорт и омладину и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Продужени животни век грађана, побољшан здравствени статус грађана Побољшани услови за рекреативне активности 	Идејни пројекат

2.3.3 Програм: Развој рекреативног спорта						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.3.3.1.	<i>Побољшавање услова за рекреативни спорт осавремењавањем постојећих објеката или изградњом нових.</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Адаптирани објекти • Нови објекти • Већи број термина за рекреативне активности 	Идејни пројекат
2.3.3.2.	<i>Успостављање система финансирања рекреативног спорта</i>	Влада АПВ, Спортски савез и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Могућност регистрације удружења и побољшавање услова за вежбање 	Идејни пројекат
2.3.3.3.	<i>Унапређивање постојећег система образовања стручног и научног кадра за потребе рекреативног спорта</i>	Спортски савез, Центар за Влада АПВ, стручно усавршавање и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Стручност у вођењу и контроли рекреативног спорта 	Идејни пројекат
2.3.3.4.	<i>Пројекат ``Спорт за све``</i>	Влада РС, Влада АПВ, Медији, Спортски клубови и удружења и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Омасовљавање учешћа грађана у рекреативном вежбању 	Идејни пројекат
2.3.3.5.	<i>Промоција рекреације као здравог начина живота</i>	Влада АПВ, Спортски савез, Медији, Здравствене установе и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Анимирање грађана, промовисање постојећих рекреативних садржаја • Масовност • Промоција ``Водич кроз рекреацију`` 	Идејни пројекат
2.3.3.6.	<i>Реализација програма о значају и позитивном ефекту физичког вежбања на женски организам</i>	Влада АПВ, Спортски савез, Медији, Здравствене установе и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Адаптиране фитнес сале за популацију жена • Планирани програми за рекреативни спорт за женску популацију 	Идејни пројекат
2.3.3.7.	<i>Израдити јединствени локални правилник о финансирању у</i>	Спортски савез и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и	<ul style="list-style-type: none"> • Израђен правилник о финансирању; 	Идејни пројекат

2.3.3 Програм: Развој рекреативног спорта						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
	<i>спорту</i>			1.000.000 РСД ЛС		
2.3.3.8.	<i>Изједначени наградни фондови за спортске резултате жена и мушкараца</i>	Спортски савез и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Изједначени наградни фондови 	Идејни пројекат
2.3.3.9.	<i>Мрежа женских спортских клубова у оквиру школских спортских секција</i>	Спортски савез, Удружења и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Формирана мрежа женских спортских клубова 	Идејни пројекат
2.3.3.10.	<i>Медијска промоција успешних спортисткиња</i>	Спортски савез, Удружења и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број медијских пројеката, број медија укључених и број спортисткиња 	Идејни пројекат

2.3.4 Програм: Развој спорта за ОСИ

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
2.3.4.1.	<i>Побољшавање услова за спортске активности за особе са инвалидитетом осавремењавањем постојећих објеката или изградњом нових.</i>	Спортски савез, Удружења и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Направљена база података о спортској инфраструктури Резултати анализе о стању спортске инфраструктуре 	Идејни пројекат
2.3.4.2.	<i>Унапређено учешће особа са инвалидитетом у спортским активностима и такмичењима</i>	Спортски савез, Удружења и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Направљена база клубова 	Идејни пројекат
2.3.4.3.	<i>Акције медијске промоције спорта и рекреације особа са инвалидитетом</i>	Спортски савез, Удружења и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број медијских извештаја, клипова и видео записа 	Идејни пројекат
2.3.4.4.	<i>Успостављање Дијагностичко-спортског центра за спортисте и особе са инвалидитетом (параолимпијце)</i>	Влада РС, Здравствени Центар Кикинда, Олимпијски комитет, Секретариат за спорт и омладину и ЛС	2014-2020.	5.000.000 РСД Екстерни извори, и 1.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Формиран дијагностички центар 	Идејни пројекат

3. ПРИОРИТЕТ: Заштита животне средине

Степен приоритета
(висок)

3.1. Стратешки циљ: ПОВЕЋАЊЕ ПОШУМЉЕНОСТИ ЗА 1% ДО 2020. ГОД.

3.1.1 Програм: Подизање заштитног зеленила

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.1.1.1.	<i>Озеленимо ободни део града</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020.	28.000.000 РСД Екстерни извори, и 28.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Подигнуто заштитно - ободно зеленило (посађено 50.000 садница уз пољске путеве) на 160 хектара 	Пројекат оснивања пољозаштитних појасева

3.1.2 Програм: Техничко опремање институција за мониторинг

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.1.2.1.	<i>Угљоводоници у ваздуху - мониторинг</i>	ЗЗЈЗ и ЛС	2014.	4.000.000 РСД 2.000.000 РСД екстерни извори, и 2.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Мониторинг угљоводоника (на месечном нивоу) 	План ЗЗЈЗ

3.2. Стратешки циљ: СМАЊЕЊЕ БРОЈА ДИВЉИХ СМЕТЛИШТА ЗА 90% ДО 2020. ГОД.

3.2.1 Програм: Управљање отпадом

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.2.1.1.	<i>Рециклажни центар</i>	„АСА“ Кикинда и ЈС	2020.	20.000.000 РСД 10.000.000 РСД АСА Кикинда, и 10.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Отворен рециклажни центар 	Није израђен пројекат
3.2.1.2.	<i>Санација дивљих сметлишта</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЈС	2014-2020.	50.000.000 РСД 30.000.000 РСД екстерни извори, и 20.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Санирано 27 дивљих сметлишта 	Нису израђени пројекти

3.2.2 Програм: Едукација становништва

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.2.2.1.	<i>Едукација становништва свих узрасних група ЗЖС</i>	НВО сектор и ЈС	2014-2020.	3.500.000 РСД 700.000 РСД екстерни извори, и 2.800.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> 6.000 брошура, 24 предавања, 12 радионице 	План – Секретаријат за заштиту животне средине
3.2.2.2.	<i>Информисање и објављивање података</i>	Медији и ЈС	2014-2020.	1.400.000 РСД 1.400.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> Еколошки билтен (број примерака) 	План – Секретаријат за заштиту животне средине

3.3. Стратешки циљ: ОЧУВАНИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

3.3.1 Програм: Унапређење хемијске и бактериолошке исправности пијаће воде

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.3.1.1.	<i>Изградња фабрике воде</i>	Влада РС, Влада АПВ, ЕУ и ЛС	2014-2018	1.800.000.000 РСД Екстерни извори, и 360.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Изграђена фабрика Хемијски и бактериолошки исправна вода за пиће 	Документација припремљена

3.3.2 Програм: Санација деградираних површина

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.3.2.1.	<i>Пошумљавање у циљу заштите</i>	Влада РС, Влада АПВ и ЛС	2014-2020	8.750.000 РСД 3.850.000 РСД екстерни извори, и 4.900.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Повећан % пошумљености (10 ha/годишње) 	Посебна основа газдовања шумама за газдинску јединицу К-да

4. ПРИОРИТЕТ: Развој инфраструктуре

Степен приоритета
(висок)

4.1. Стратешки циљ: ИЗГРАДЊА НЕДОСТАЈУЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

4.1.1 Програм: Комплетирање П-Т документације за недостајуће инфратрукурне пројекте

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.1.1.	<i>Израда планова генералне регулације делова насеља Кикинда</i>	ЈП Завод за урбанизам Војводине и ЈС	2016.	10.000.000 РСД 5.000.000 РСД Влада РС и 5.000.000 РСД ЈС	• 4 усвојена плана	Планови су у фази израде
4.1.1.2.	<i>Израда планова генералне регулације за све сеоске месне заједнице у општини Кикинда</i>	ЈП Завод за урбанизам Војводине и ЈС	2016.	15.000.000 РСД 7.500.000 РСД Влада РС и 7.500.000 РСД ЈС	• Број усвојених планова је 9	Планови су у фази израде
4.1.1.3.	<i>Израда ПДР за потребе појединачних инвестиција</i>	ЈП Завод за урбанизам Војводине и ЈС	2020.	50.000.000 РСД 25.000.000 РСД појединачни заинтересовани инвеститори, и 25.000.000 РСД ЈС	• Број урађених ПДР	Неки планови су почетној фази (донета Скупштинска одлука о изради) а један број ових планова ће се исказати по завршетку 4.1.1.1. и 4.1.1.3.

4.1.2 Програм: Доградња недостајуће водоводне и канализационе мреже

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.2.1.	<i>Изградња фабрике воде и замена дотрајале водоводне мреже</i>	Приватни инвеститори и ЛС	2018.	700.000.000 РСД 500.000.000 РСД донатори, и 200.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Квалитет пијаће воде Дужина новоизграђене водоводне мреже 	Почиње изградња пилот постројења и израда студије изводљивости. Израђен главни пројекат, потребно завршити ПДР и обезбедити средства
4.1.2.2.	<i>Изградња фекалне канализације у насељу ЖНР</i>	Грађани Општине и ЛС	2020.	100.000.000 РСД 50.000.000 РСД Влада РС, и 50.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Дужина изграђене мреже 	Главни пројекат постоји али нема планског основа и имовински односи нису решени
4.1.2.3.	<i>Изградња фекалне канализације у делу слива 5, реон III, ул. Башаидски друм, Шумице и др.</i>	Влада РС и ЛС	2016.	65.000.000 РСД 30.000.000 РСД Влада РС, и 35.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Дужина изграђене мреже 	Главни пројекат постоји и радови могу да се изводе чим се обезбеди финансирање
4.1.2.4.	<i>Изградња фекалне канализације у делу улице Синђелићева</i>	Влада РС и ЛС	2015.	14.500.000 РСД 7.000.000 Влада РС, и 7.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Дужина изграђене мреже 	Главни пројекат постоји и радови могу да се изводе чим се обезбеди финансирање

4.1.3 Програм: Доградња и оспособљавање целокупног система атмосферске канализације у Кикинди и осталим насељима општине

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.3.1.	<i>Изградња атмосферске канализације у сливу канала К-III</i>	Грађани Општине и ЛС	2020.	200.000.000 РСД 100.000.000 РСД Влада РС и Влада АПВ, и 100.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Дужина изграђене мреже 	Главни пројекат постоји, плански основ постоји али нема урбанистичког акта

4.1.3 Програм: Доградња и оспособљавање целокупног система атмосферске канализације у Кикинди и осталим насељима општине

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.3.2.	<i>Изградња атмосферске канализације у делу III реона проширење Наковског слив, ул. М. Остојина, Његошева, Б. Суботички и Т. Марковића</i>	Грађани Општине и ЛС	2015.	90.000.000 РСД 45.000.000 РСД Влада РС и Влада АПВ, и 45.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Дужина изграђене мреже 	Главни пројекат постоји и локацијска дозвола важи до XII 2015. год
4.1.3.3.	<i>Изградња атмосферске канализације у делу II реона ул. И. Јакшића и С. Поповића</i>	Грађани Општине и ЛС	2016.	26.500.000 РСД 13.000.000 Влада РС, и 13.500.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Дужина изграђене мреже 	Главни пројекат постоји и локацијска дозвола важи до XII 2015. год

4.1.4 Програм: Изградња и модернизација објеката путне инфраструктуре

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.4.1.	<i>Пројекат изградње граничног прелаза Наково – Лунга и пратеће путне инфраструктуре</i>	Општина Кикинда, РЦР Банат, Жупанија Тимиш, Влада Републике Србије, Влада Румуније, Европска Унија	2014 – 2015. година	120.000.000 РСД 100.000.000 РСД ЕУ, и 20.000.000 РСД ЛС	<ul style="list-style-type: none"> Број прелазака границе Број новоизграђених објеката 	Пројекат се налази у првој фази - Успостављање правних услова за почетак реализације пројекта, стварање услова за потписивање међудржавног споразума Румуније и Србије о граничним прелизима

4.1.4 Програм: Изградња и модернизација објеката путне инфраструктуре						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.4.2.	<i>Пројекат измештања теретног саобраћаја из насеља Кикинда</i>	ЈП «Путеви Србије» ФКУ АПВ и ЈС	2018.	200.000.000 РСД 150.000.000 РСД ЈП «Путеви Србије» и ФКУ АПВ, и 50.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> • 7 km новоизграђеног пута са повећаном ширином коловоза • 1 кружни ток на споју државног и локалног пута 	Делом је у фази израде, а делом је идејно решен
4.1.4.3	<i>Санација и појачано одржавање ОП Кикинда – Банатска Топола до раскрснице за Тобу</i>	Влада РС и ЈС	2014-2016.	22.000.000 РСД 11.000.000 РСД Влада РС, и 11.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> • km изграђеног пута 	У фази обезбеђивања средстава

4.1.5 Програм: Изградња објеката електроенергетске инфраструктуре						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.5.1.	<i>БЛОК 41 и 43 - Изградња ТС 20/0.4 к снаге 630 kVA и НН кабловског вода са уличним осветљењем</i>	Влада РС и ЈС	2014.	20.000.000 РСД 5.000.000 РСД Влада РС, и 15.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> • Број нових електричних прикључака 	У фази спровођења јавне набавке
4.1.5.2.	<i>Фабрика воде - Изградња СН кабловског вода, МБТС и НН мреже</i>	Влада РС и ЈС	2018.	14.000.000 РСД 2.800.000 РСД донатори, и 11.200.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> • Изграђен СН кабловски вод • Изграђена МБТС и НН мрежа 	Пројекат у фази припреме
4.1.5.3	<i>Наково – Изградња стубне ТС станице снаге 400 kVA</i>	Влада РС и ЈС	2015.	5.000.000 РСД 2.500.000 РСД донатори, и 2.500.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> • Изграђена стубна ТС 	Пројекат у фази прибављања средстава
4.1.5.4.	<i>СРЦ Језеро – изградња СН кабловског вода, МБТС 20/0.4 кV снаге 630 кVA и НН мреже</i>	Општина Кикинда	2017.	6.200.000 РСД Општина Кикинда	<ul style="list-style-type: none"> -Изграђена МБТС -Изграђен СН кабловски вод 	-пројекат је у фази планирања

4.1.5 Програм: Изградња објеката електроенергетске инфраструктуре						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.5.5	<i>Суваца - Измештање МБТС на нову локацију</i>	Општина Кикинда Електровојводина	2016.	3.900.000 РСД 1.950.000 Електровојводина 1.950.000 Општина Кикинда	-Премештена МБТС	-пројекат је у идејној фази
4.1.5.6	<i>Блок 58 "Бивша касарна"- Санација МБТС 630 кВА</i>	Општина Кикинда	2015.	2.100.000 РСД Општина Кикинда	-Санирана МБТС	-пројекат је идејној фази

4.1.6 Програм: Доградња регионалне депоније						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.6.1.	<i>Проширење регионалне депоније новим касетама за одлагање отпада</i>	«А.С.А.» Кикинда и ЈС	2015.	6.000.000 РСД 3.000.000 РСД донатори, и 3.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> • Број новоуграђених касета • капацитет депоније 	У фази почетка радова

4.2. Стратешки циљ: ОДРЖАВАЊЕ ПОСТОЈЕЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

4.2.1 Програм: Перманентно одржавање инфратруктуре у домену комуналних делатности						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.2.1.1.	<i>Прање запуштених атмосферских колектора и зацењене мреже</i>	Општина Кикинда	2015-2016.	7.500.000 РСД 3.500.000 РСД донатори, и 4.000.000 РСД ЈС	<ul style="list-style-type: none"> • Дужина опране мреже 	Постоји елаборат о постојећем стању зацењене мреже атмосферске канализације
4.2.1.2.	<i>Ручно чишћење запуштених атмосферских шахтова</i>	Општина Кикинда	2015-2016.	11.500.000 РСД 5.500.000 РСД	<ul style="list-style-type: none"> • Број очишћених шахтова 	Постоји елаборат о постојећем стању зацењене мреже

4.2.1 Програм: Перманентно одржавање инфратруктуре у домену комуналних делатности						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
				донатори, и 6.000.000 РСД ЛС		атмосферске канализације

4.2.2 Програм: Реконструкција постојеће топлводне мреже						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
4.2.2.1	<i>Реконструкција вреловода у улици Милоша Великог</i>	ЈП Топлана Кикинда и ЛС	2019.	10.000.000 РСД 10.000.000 РСД ЈП Топлана Кикинда, и 0 РСД ЛС	• 0,5 km реконструисаног вреловода	Урађен је главни пројекат
4.2.2.2.	<i>Реконструкција вреловод-део у улици Браће Татића</i>	Фонд за капитална улагања и ЛС	2019.	12.000.000 РСД 12.000.000 РСД ФКУ, и 0 РСД ЛС	• 0,2 km реконструисаног вреловода	Урађен је главни пројекат
4.2.2.3.	<i>Изградња вреловода кроз улицу Браће Татић (од школе Милош Црњански са израдом подстанца до ГА5)</i>	Влада РС и ЛС	2014.	14.000.000 РСД 10.000.000 РСД Влада РС, и 4.000.000 РСД ЛС	• 0,3 km реконструисаног вреловода	Урађен је главни пројекат
4.2.2.4.	<i>Повезивање ОШ Свети Сава на вреловод и прикључење будућег стамбено-пословног блока из Немањине улице</i>	Влада РС и ЛС	2019.	25.000.000 РСД 25.000.000 РСД ЛС	• 0,2 km новоизграђеног вреловода	Урађен је главни пројекат
4.2.2.5.	<i>Повезивање котларнице у Хајдук Вељковој на геотермални извор енергије</i>	НИС Нови Сад и ЛС	2019.	110.000.000 РСД 110.000.000 НИС Нови Сад, и 0 РСД ЛС	• Промена енергента	Урађен је главни пројекат
4.2.3.6.	<i>Повезивање на вреловод Војводе</i>	Општина Кикинда	2014	5.000.000	-Број нових корисника	Пројекат је у фази

4.2.2 Програм: Реконструкција постојеће топловодне мреже						
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
	<i>Путника 21. и 23. са изградњом вреловодне подстанице</i>					реализације
4.2.3.7	<i>Изградња когенеративног постројења на биомасу и повезевање на вреловод ЈП Топлана као замена за природни гас</i>	Приватни инвеститор Општина кикинда	2016	1.725.000.000 РСД Приватни инвеститор	-Уштеда у потрошњи гаса -Цена топлотне енергије	Пројекат је у идејној фази

7. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СТРАТЕГИЈЕ

Имплементација, односно реализација Стратегије је кључни део, односно сврха читавог процеса стратешког планирања. Стога је Тим за израду Стратегије ближе дефинисању имплементације Стратегије посветио посебну пажњу.

Фаза имплементације Стратегије се заснива на реализацији њеног Акционог плана, који представља полазну основу за имплементацију Стратегије.

Као што је за започињање процеса стратешког планирања, Општина донела одређену одлуку, у којој се иницира процес, именују људи за одређене послове, тако се и за фазу имплементације Стратегије морају учинити неопходни формални кораци. Пре свега, Општина ће пре иницирања фазе имплементације Стратегије требати да учини следеће:

1. Именовање људи и/или тела које ће бити одговорно за имплементацију;
2. Дефинисање положаја Тела за имплементацију у оквиру општинске управе;
3. Дефинисати лица и одговорности на пројектима на којима је Општина носилац истих;
4. Дефинисати лица и одговорности на пројектима на којима је Општина пројектни партнер.

Управо из разлога несметаног почетка имплементације Стратегије, Општина је дефинисала **Топ 10 пројеката**, као што је то у уводном делу Акционог плана и наведено.

Поред Топ 10 пројеката, као инструмента за започињање процеса имплементације Стратегије, други инструмент, знатно сложенији, је **Оперативни план имплементације Стратегије за сваку годину** планског периода. У овом документу, који се формално усваја од стране извршног општинског органа, односно Општинског већа, дефинише се најмање следеће:

1. Списак пројеката предвиђених за реализацију у наредној години, најмање допуњених са елементима из Акционог плана;
2. Списак партнера укључених у реализацију пројеката и начин формализације међусобних односа;
3. Дефинисана укупна потребна средства за реализацију пројеката;
4. Дефинисана средства која Општина треба да издвоји за реализацију пројеката, са најмање кварталном пројекцијом;
5. Праћење реализације пројеката, и
6. Извештавање.

Ови оперативни планови ће поред своје основне намене, бити документ који ће омогућити утемељеније креирање општинског буџета, а нарочито у времену када се почне имплементирати програмско буџетирање.

8. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

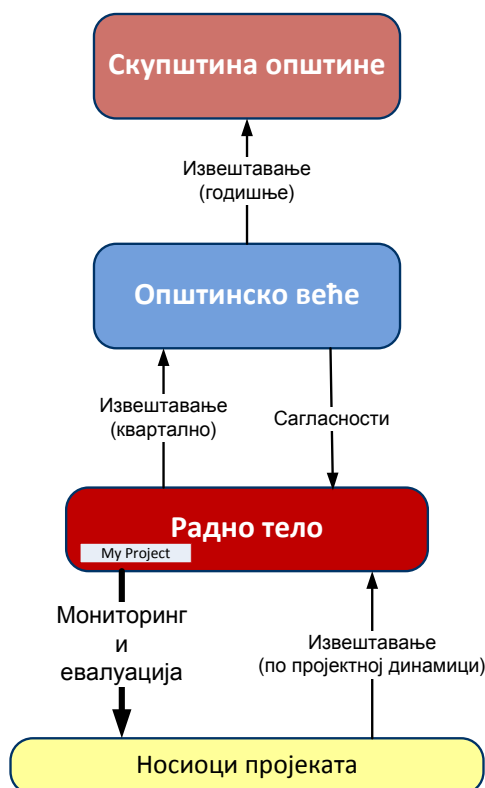
Имајући у виду да свака стратегија и њен акциони план подлежу контроли и вредновању, Општина је предвидела да ће се овом њеном делу посветити посебна пажња. С тим у вези, Општинско веће општине Кикинда ће донети решење којим ће се за послове мониторинга и евалуације Стратегије именовати посебно **Радно тело**.

По овом питању, Радно тело ће, пре свега, радити на следећим активностима:

- Израда временског плана мониторинга пројеката и евалуације Стратегије,
- Израда извештаја (најмање на годишњем нивоу), и
- Предлог корективних мера.

У сврху мониторинга и евалуације израдиће се посебни евалуациони упитници, на основу којих ће се периодично радити евалуациони извештаји који ће се подносити надлежним органима.

Радно тело ће радити и анализу реализованих пројеката и њихових ефеката, са посебним освртом на евентуалне препреке у њиховој реализацији и уз сагласност Општинског већа, даваће смернице за одређене интервенције у имплементацији Акционог плана. На доњој слици представљен је шири оквир функционисања процеса мониторинга и евалуације Стратегије, односно пројеката дефинисаних у њеном Акционом плану.

Слика 8: Шири оквир функционисања процеса мониторинга и евалуације

По потреби, извештаји (квартални, годишњи, завршни) о реализацији пројеката из Акционог плана Стратегије ће се достављати Радном телу, од стране носилаца реализације пројеката.

У циљу што ефикасније и ефективније имплементације Стратегије, извештавању највиших органа Општине ће се посветити посебна пажња.

Стратегијом је предвиђено да Радно тело на кварталном нивоу извештава Општинско веће о напретку на имплементацији Стратегије. Такође, предвиђено је да се на годишњем нивоу, Скупштини општине подноси *Годишњи извештај о реализацији Стратегије*, и то од стране Општинског већа.

Сви ови извештаји треба да послуже и у циљу правовременог интервенисања у случају неопходности предузимања одређених корективних мера, како би се Акциони план Стратегије што успешније реализовао.

Систем за управљање пројектима „*My Project*“ развијен и унапређиван од стране РЦР Банат, у оквиру сектора за пројекте и ИТ, успостављен је и у општини Кикинда.

Апликација за управљање пројектима омогућава првенствено брз преглед свих пројеката, унос пројеката, измену података о пројектима, историју сваког појединачног пројекта, снимање сигурносних копија пројеката, преглед пројеката по наведеним критеријумима, праћење пројеката кроз различите фазе, управљање пројектном документацијом, као и мониторинг и извештавање.

Посебан модул развијен је за **мониторинг пројеката**, који омогућава праћење пројектних активности кроз све фазе реализације, као и праћење реализованих средстава (буџета) по пројектним активностима.

Апликација омогућава и креирање неколико врста **извештаја** који се могу користити, како за евалуацију, тако и за анализу и праћење остварених циљева.

The image shows the login page of the 'My Project' system. At the top, there are five colored circles (blue, green, yellow, orange, red) and the text 'sistem za upravljanje projektima' and 'MY PROJECT'. Below this is a navigation bar with 'početna | kreirajte novi korisnički nalog'. The main content area is divided into two sections. The first section is titled 'PRIJAVA KORISNIKA' and contains two input fields: 'Korisničko ime:' and 'Šifra:'. Below these fields is a button labeled 'Prijavi se'. The second section is titled 'NEMATE KORISNIČKI NALOG?' and contains a link 'Kreirajte korisnički nalog.'

Слика 5: Интерфејс апликације приликом логовања

АНЕКСИ

1. Индикатори
2. Закључак о изради СЛОРа
3. *Project fishe* за ТОП 10 пројеката
4. Профил локалне заједнице/општине

Анекс 1: Индикатори

Индикатор бр. 1	ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ИНДИКАТОР: Степен развијености
-----------------	--

Извор података:

Уредба о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2013. годину

Коментар:

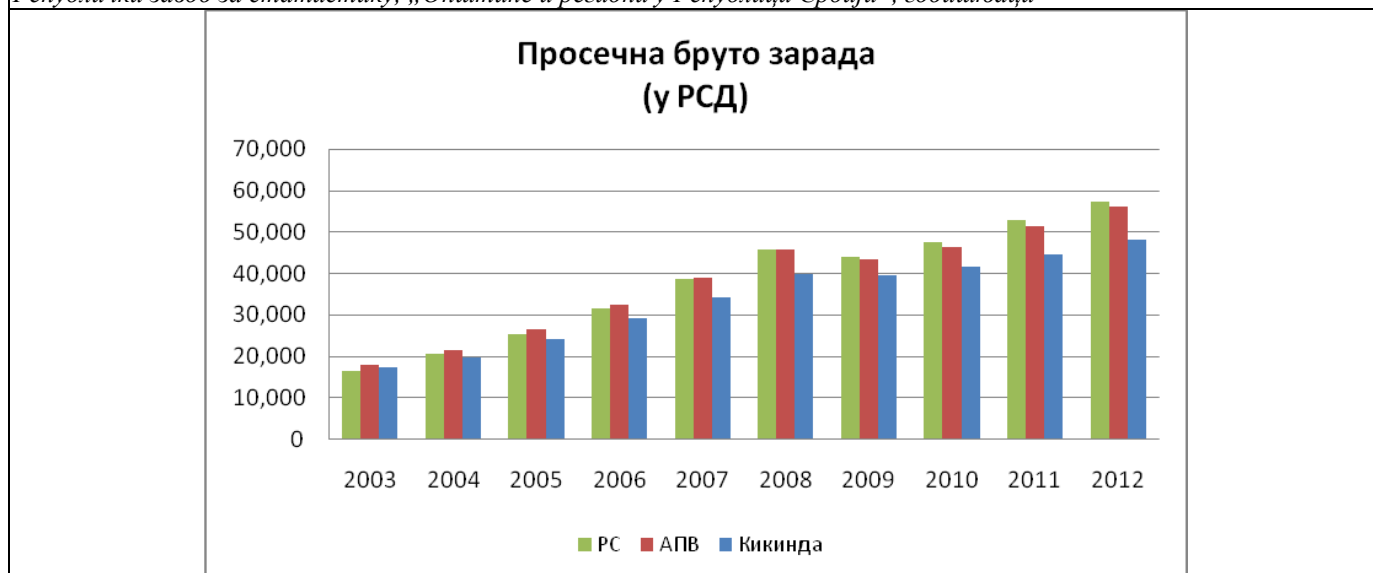
Уредбом о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2013. годину, општине у Србији су разврстане у четири групе. Општина Кикинда је на основу вредности бруто домаћег производа по глави становника, који је у распону 80-100% у односу на републички просек, сврстана у **II** групу. Уз општину Кикинда у овој групи се налази још 34 јединица локалних самоуправа.

Индикатор бр. 2	ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ИНДИКАТОР: Просечна бруто зарада
-----------------	--

Просечна бруто зарада (у РСД)	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Република Србија	16.612	20.555	25.514	31.745	38.744	45.674	44.147	47.450	52.733	57.430
АП Војводина	17.982	21.432	26.440	32.392	39.024	45.924	43.403	46.496	51.393	56.118
Општина Кикинда	17.480	19.738	24.308	29.119	34.196	39.929	39.711	41.656	44.530	48.225

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

Коментар:

Просечне бруто зараде у Општини имају тренд раста у посматраном периоду 2003-2012. год. а што прати тренд кретања бруто зарада, како у АПВ, тако и у РС. Бруто зараде у Општини су, са изузетком 2003. год., испод нивоу РС, а разлика је из године у годину све већа. Пратећи такав тренд Кикинда би могла у наредном периоду да из друге, спадне у трећу групу развијености локалних самоуправа.

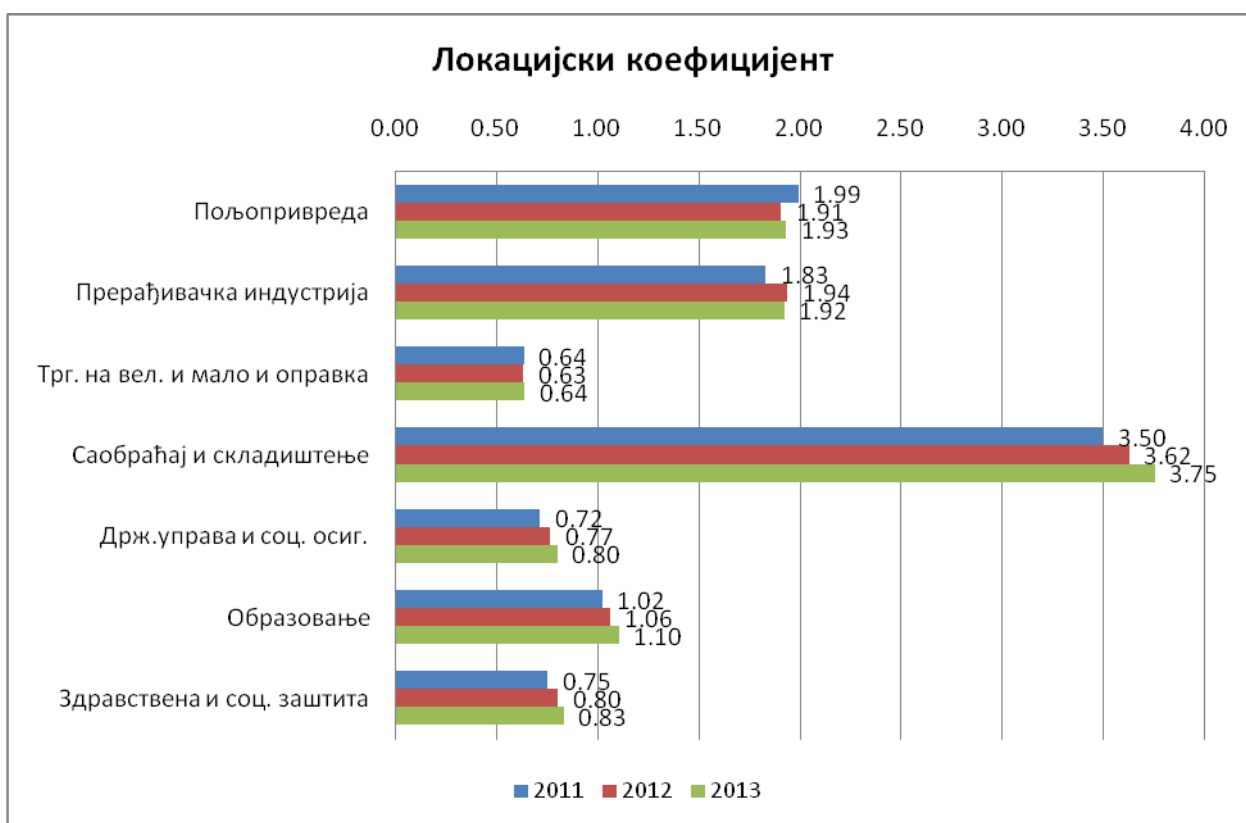
Индикатор бр. 3

ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
ИНДИКАТОР: Локацијски коефицијент запошљавања у појединим секторима

Година	Пољопривреда	Прерађивачка индустрија	Трг. на вел. и мало и оправка	Саобраћај и складиштење	Држ.управа и социјално осигурање	Образовање	Здравство и социјална заштита
2011.	1,99	1,83	0,64	3,50	0,72	1,02	0,75
2012.	1,91	1,94	0,63	3,62	0,77	1,06	0,80
2013.	1,93	1,92	0,64	3,75	0,80	1,10	0,83

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

Коментар:

У периоду 2011-2013. на нивоу Општине највећи локацијски коефицијент запошљавања је био у сектору Саобраћаја и складиштења. Његова просечна вредност је износила $LQ_{sr-sskl}=3,62$. Од посматраних сектора, локацијски коефицијент је значајнији у пољопривреди са $LQ_{polj}=1,93$ у 2013. год., и у Прерађивачкој индустрији где је забележен $LQ_{prerind}=1,92$.

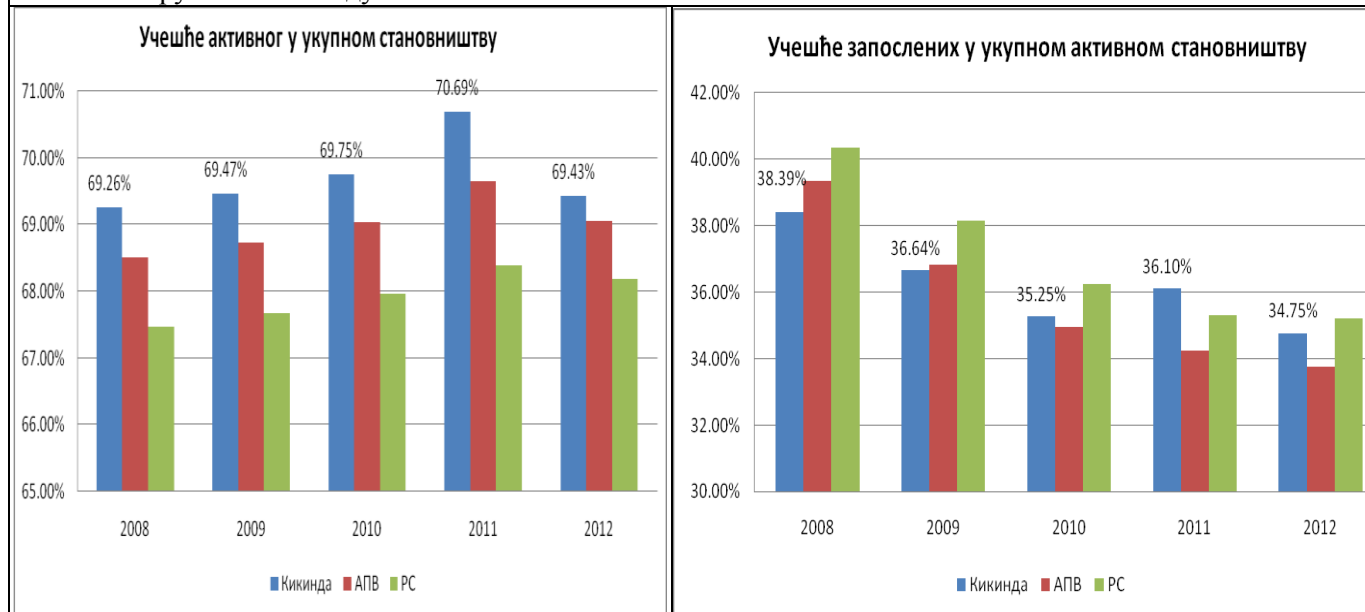
Год.	Укупно становништво			Укупно активно становништво			Запослено становништво			Учешће активног у укупном становништву (%)			Учешће запослених у укупном активном становништву (%)		
	Општ.	АПВ	РС	Општ.	АПВ	РС	Општ.	АПВ	РС	Општ.	АПВ	РС	Општ.	АПВ	РС
2008.	62.530	1.979.389	7.350.222	43.309	1.356.028	4.959.456	16.626	533.343	1.999.476	69,26	68,51	67,47	38,39	39,33	40,32
2009.	61.790	1.968.356	7.320.807	42.927	1.353.010	4.954.984	15.727	497.910	1.889.085	69,47	68,74	67,68	36,64	36,80	38,12
2010.	61.007	1.957.585	7.291.436	42.554	1.351.573	4.955.764	15.000	472.000	1.795.775	69,75	69,04	67,97	35,25	34,92	36,24
2011.	59.511	1.932.945	7.234.099	42.069	1.346.350	4.947.477	15.186	460.588	1.746.138	70,69	69,65	68,39	36,10	34,21	35,29
2012.	58.824	1.922.017	7.199.077	40.843	1.327.395	4.908.781	14.194	447.963	1.727.048	69,43	69,06	68,19	34,75	33,75	35,18

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

Напомене:

1. Број становника за период 2008-2010. год., као и за 2012. год. представља процену на дан 30.06. Подаци за број становника средином 2011. год. добијени су прерачунавањем на бази Пописа становништва из исте године.
2. Број запослених је узет као просек на годишњем нивоу, а податак за Општину и АПВ у 2010. год. је заокружен на хиљаду.

Коментар:

На нивоу Општине учешће активног у укупном становништву је у периоду 2008-2012. стално изнад републичког и покрајинског просека. У периоду 2008-2011. год. ово учешће има тренд раста, да би у 2012. год. оно почело да опада.

Учешће запослених у укупном активном становништву је у посматраном периоду у паду, пратећи тренд на нивоу АПВ и РС, са изузетком 2011. год када је забележен раст овог учешће са 35,25% у 2010. год. на 36,10% у 2011. год. и када је то било веће учешће него на нивоу РС, а нарочито на нивоу АПВ.

Индикатор бр. 5**ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ**
ИНДИКАТОР: Стопа незапослености

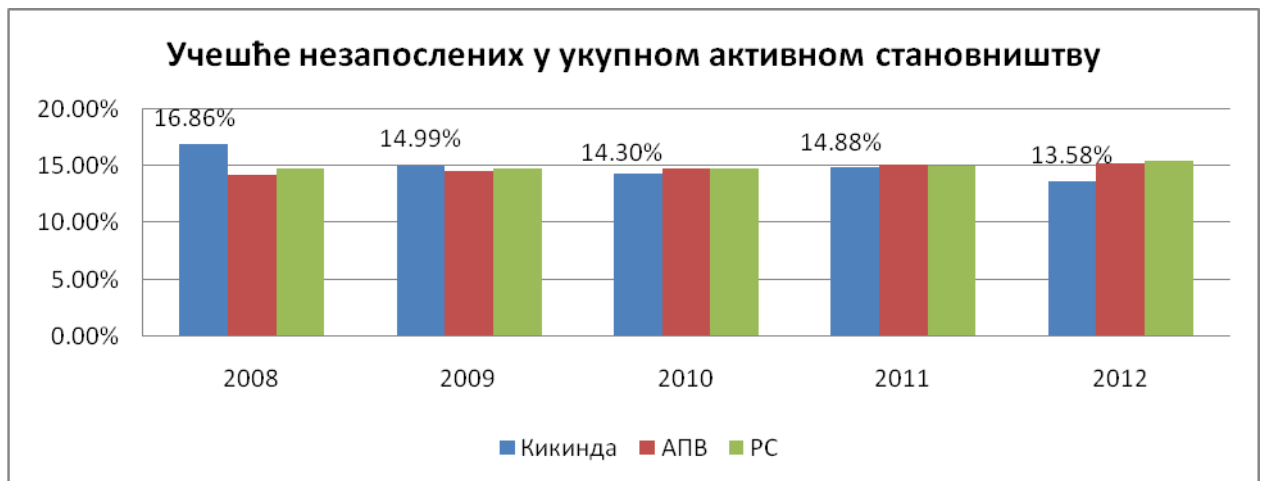
Стопа незапослености (%)	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Република Србија	14,67	14,74	14,72	14,93	15,37
АП Војводина	14,13	14,51	14,67	15,09	15,14
Општина Кикинда	16,86	14,99	14,30	14,88	13,58

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

Напомена:

Подаци за незапосленост су са стањем на дан 31.12. текуће године.

Коментар:

Стопа незапослености на територији Општине, је имала максималну вредност на почетку посматраног периода, односно 2008. год. када је износила 16,86%. Од тада, ова стопа бележи пад са мљим осцилацијама, а свој минимум постиже управо на крају посматраног периода, 2012. год., када јој је вредност 13,58%, а што је мање од стопе на нивоу АПВ (15,14%), као и од стопе на нивоу РС (15,37%).

Индикатор бр. 7

ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

ИНДИКАТОР: Број регистрованих привредних друштава и предузетника

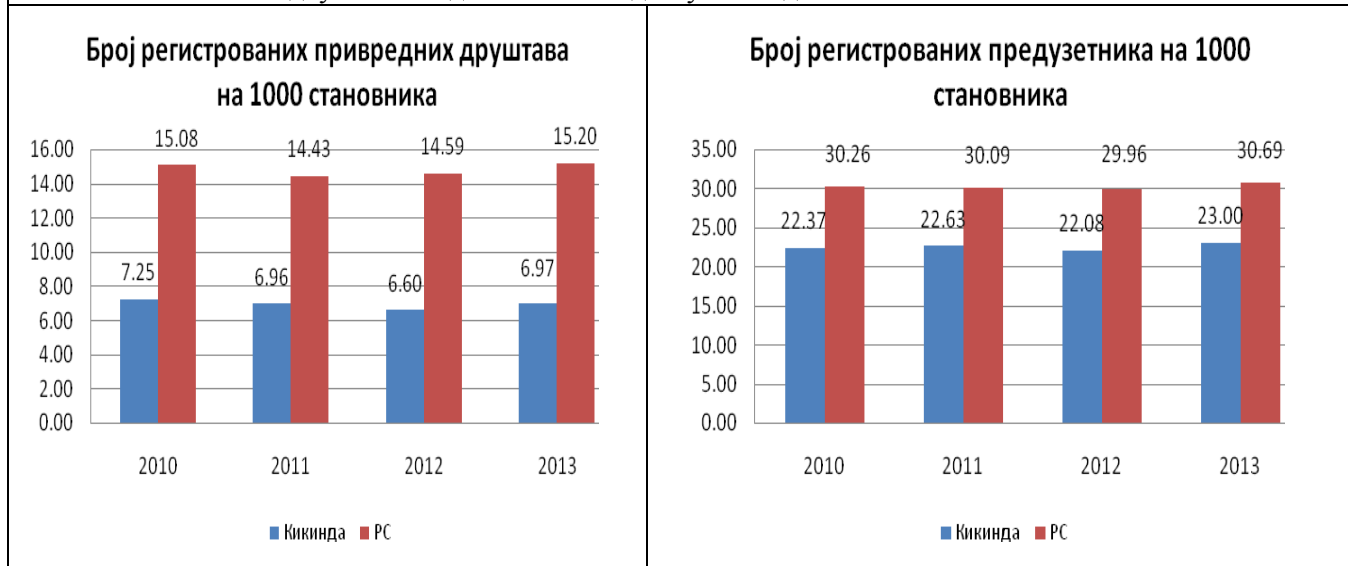
Год.	Број привредних друштава		Број предузетника		Број становника (у 000)		Број регистрованих привредних друштава на 1000 становника		Број регистрованих предузетника на 1000 становника	
	Кикинда	РС	Кикинда	РС	Кикинда	РС	Кикинда	РС	Кикинда	РС
2010	442	109.961	1.365	220.619	61,01	7.291	7,25	15,08	22,37	30,26
2011	414	104.394	1.347	217.703	59,51	7.234	17,75	14,43	22,63	30,09
2012	388	105.066	1.299	215.658	58,82	7.199	16,64	14,59	22,08	29,96
2013	410	106.683	1.353	214.095	58,82	7.199	17,58	15,20	23,00	30,69

Извор података:

Агенција за привредне регистре и Републички завод за статистику

Напомена:

Број становника за 2010. и 2012. год. представља процену на дан 30.06. Подаци за број становника средином 2011. год. добијени су прерачунавањем на бази Пописа становништва, док је за број становника за 2013. год. узет последњи званично доступан податак.

Коментар:

У периоду 2010-2013. год. број привредних друштава на 1.000 становника је скоро стабилан и креће се од 6,6 (2012. год.) до 7,25 (2010. год.). Међутим, у исто време овај индикатор на републичком нивоу је за око 2 пута већи током читавог периода.

Број предузетника на 1.000 становника је такође релативно стабилан у посматраном периоду, и кретао се од 22,08 (2008. год.) до 23,00 (2013. год.). Ипак, заостатак у односу на републички ниво није толико велики као код привредних друштава.

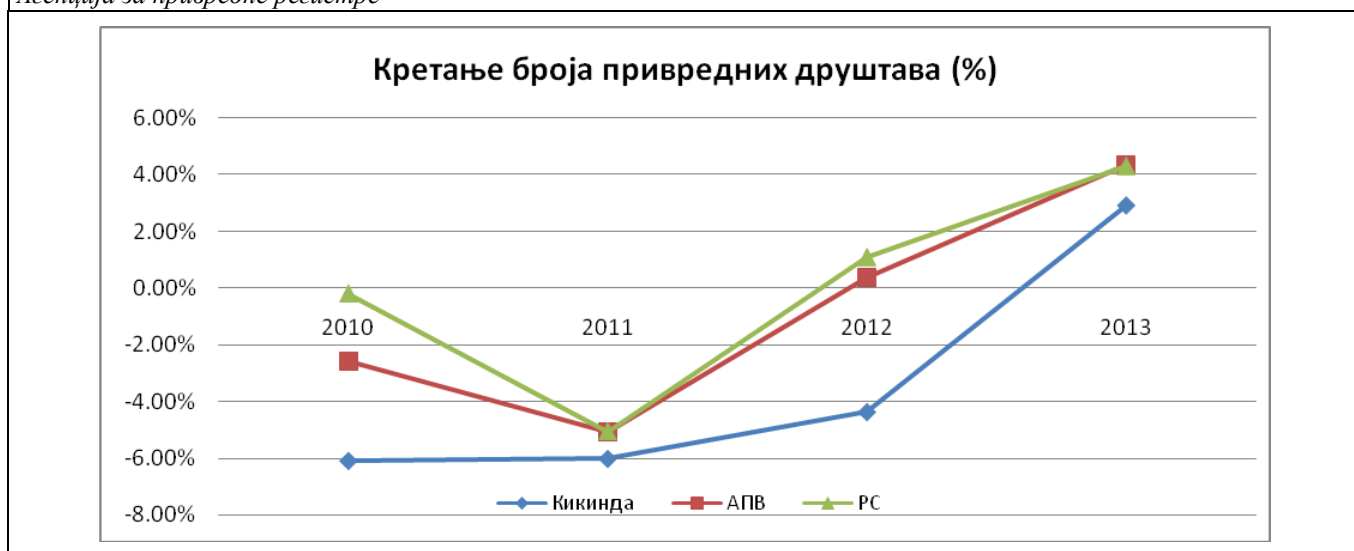
Индикатор бр. 8

ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
ИНДИКАТОР: Кретање броја привредних друштава и предузетника

	Број активних привредних друштава			Број новоснованих привредних друштава			Број брисаних/угашених привредних друштава			Кретање броја привредних друштава		
	Киkinда	АПВ	РС	Киkinда	АПВ	РС	Киkinда	АПВ	РС	Киkinда	АПВ	РС
2010	442	27,779	109,961	33	2,253	9,153	60	2,975	9,366	-6,11%	-2,60%	-0,19%
2011	414	26,371	104,394	28	2,012	8,305	53	3,355	13,596	-6,04%	-5,09%	-5,07%
2012	388	26,372	105,066	39	2,160	8,489	56	2,059	7,341	-4,38%	0,38%	1,09%
2013	410	27,446	109,442	30	1,625	6,558	18	429	1,833	2,93%	4,36%	4,32%

Извор података:

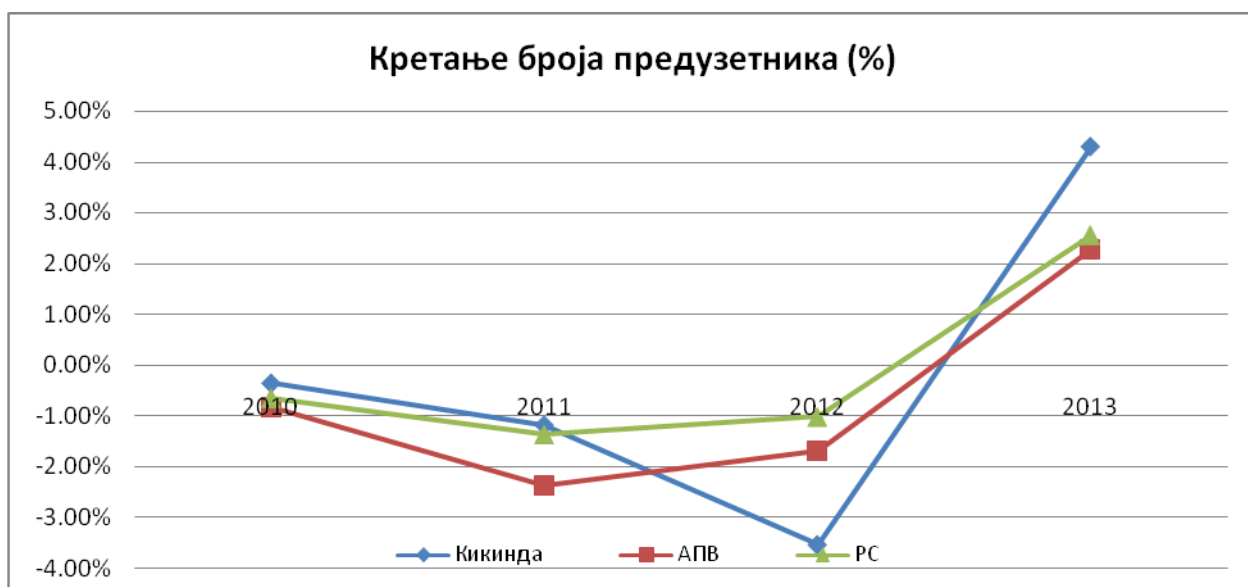
Агенција за привредне регистре

Год.	Број активних предузетника			Број новоснованих предузетника			Број брисаних/угашених предузетника			Кретање броја предузетника		
	Киkinда	АПВ	РС	Киkinда	АПВ	РС	Киkinда	АПВ	РС	Киkinда	АПВ	РС
2010	1,365	58,049	220,619	251	9,499	35,797	256	9,982	37,229	-0,37%	-0,83%	-0,65%
2011	1,347	56,707	217,703	236	8,610	32,360	252	9,959	35,328	-1,19%	-2,38%	-1,36%
2012	1,299	55,798	215,658	198	7,921	30,160	244	8,864	32,363	-3,54%	-1,69%	-1,02%
2013	1,353	57,017	220,951	217	6,229	24,047	159	4,936	18,393	4,29%	2,27%	2,56%

Извор података:

Агенција за привредне регистре

Коментар:

Кретање броја привредних друштава/предузетника мерено је као разлика у броју новооснованих и угашених привредних друштава/предузетника. Утврђено је да посматрана кретања у периоду 2010-2013. год. не одступају значајније од кретања на нивоу АПВ и РС, изузев у случају кретања броја предузетника у периоду 2011-2013. год., када је у 2012. год. забележен супротан тренд и нагли пад вредности, да би се у 2013. год. по истом тренду, али са много већим растом овај индикатор премашио вредности како на нивоу АПВ, тако и на нивоу РС.

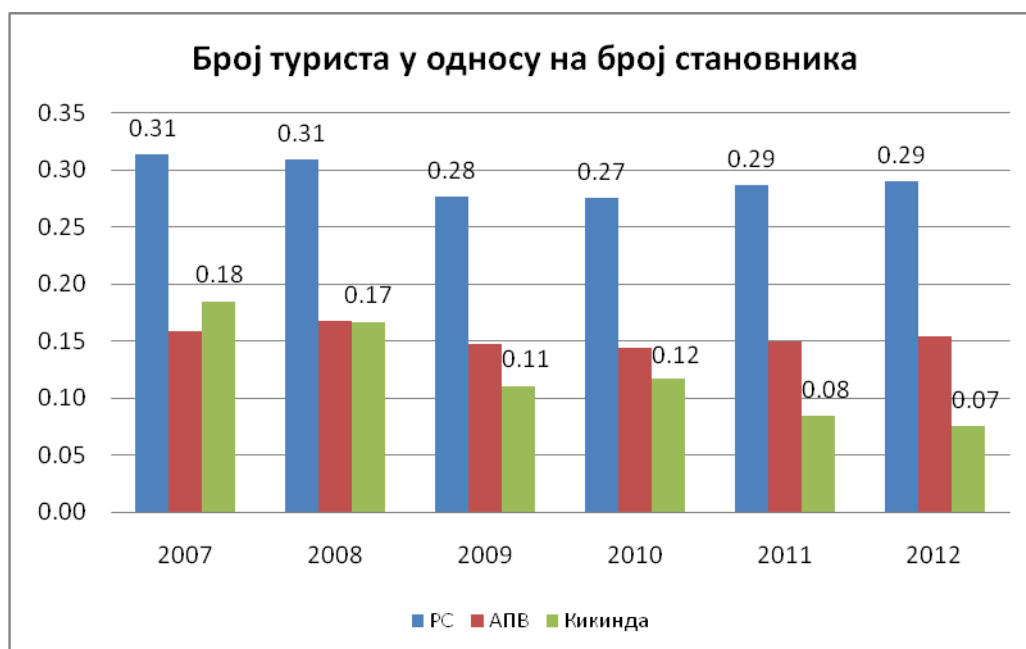
Индикатор бр. 9

ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ – Туризам
ИНДИКАТОР: Број туриста у односу на број становника

Територијална јединица	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Република Србија	0,31	0,31	0,28	0,27	0,29	0,29
АП Војводина	0,16	0,17	0,15	0,14	0,15	0,15
Општина Кикинда	0,18	0,17	0,11	0,12	0,08	0,07

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

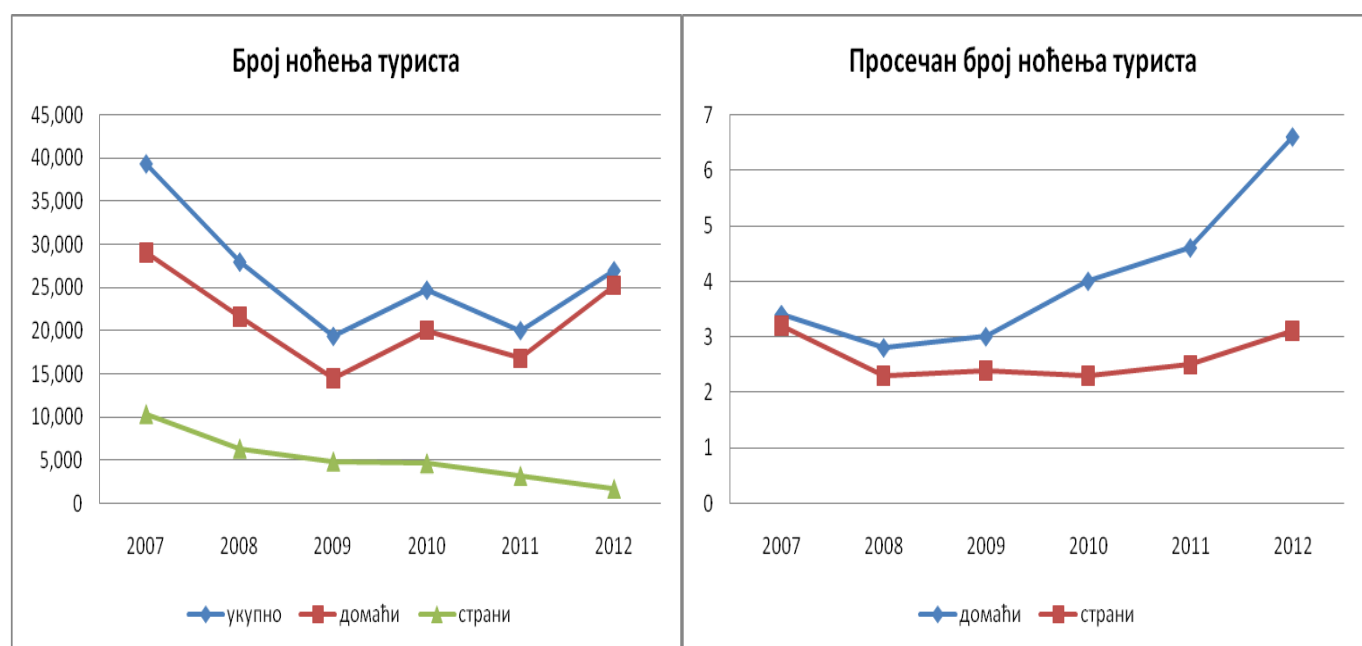
Коментар:

Број туриста у односу на број становника у Општини се у периоду 2007-2012. год. непрекидно и значајно умањило. Док је на почетку посамтраног периода, овај број био већи од оног на нивоу АПВ, мада значајно испод нивоа РС, 2012. год. остварена је минимална вредност од 0,07, у односу на АПВ који је износио 0,15 и у односу на РС који је износио 0,29 туриста по становнику.

Година	Број туриста			Број ноћења			Просечан број ноћења по туристи	
	укупно	домаћи	страни	укупно	домаћи	страни	домаћи	страни
2007.	11.657	8.470	3.187	39.335	29.033	10.302	3,4	3,2
2008.	10.394	7.645	2.749	27.940	21.589	6.351	2,8	2,3
2009.	6.823	4.793	2.030	19.320	14.447	4.873	3,0	2,4
2010.	7.088	5.045	2.043	24.683	20.010	4.673	4,0	2,3
2011.	4.988	3.681	1.307	19.985	16.766	3.219	4,6	2,5
2012.	4.395	3.838	557	26.936	25.200	1.736	6,6	3,1

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњази

Коментар:

Укупан број ноћења туриста у Општини у периоду 2007-2012. год. се након почетног наглог пада са 39.335 у 2007. год. на 19.320 у 2009. год. понаша осцилујуће, са тенденцијом раста. Међутим, евидентан је драматичан пад броја ноћења у категорији страних туриста, који се са 10.302 у 2007. год. спустио на минималних 1,736 у 2012. год.

Када се узме у обзир просечан број ноћења по туристи, категорија домаћих туриста бележи значајнији раст у посматраном периоду, па се са 3,4 просечан број ноћења домаћег туристе повећао на 6,6 у 2012. год.

Индикатор бр.
11

ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
ИНДИКАТОР: Степен задужености општине

Степен задужености општине		2012.	2013.
1	Остварење или процена остварења текућих прихода буџета за посматрану буџетску годину	2.136.178	1.944.932
2.1	15 % од (1)	320.427	291.740
2.2	Износ главнице и камате који доспева у посматраној години	64.624	65.927
2.3	Расположива средства у апсолутном износу (2.1) – (2.2)	255.803	225.813
2.4	Расположива средства у релативном износу - % укупних текућих прихода буџета ((2.3) / (1)) x 100	11,97 %	11,61 %
3.1	50% од (1)	1.068.083	972.466
3.2	Укупан износ неизмиреног дугорочног задужења буџета општине за капиталне инвестиционе расходе	221.542	167.503
3.3	Расположива средства у апсолутном износу (3.1) – (3.2)	846.547	804.963
3.4	Расположива средства у релативном износу - % укупних текућих прихода буџета ((3.3) / (1)) x 100	39,629 %	41,387 %
Извор података: <i>Завршни рачуни од 2008-2012, Одлуке о буџету од 2013.-2014. године</i>			
Коментар: Нема			

Индикатор бр. 12	ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
	ИНДИКАТОР: Фискални капацитет општине – Остварење изворних прихода (фискалних облика) по глави становника

		2012.	2013.
1	Укупно остварење фискалних облика изворних прихода у 000 РСД	812.126	716.182
2	Број становника	59.329	59.329
3	Приход по глави становника у 000 РСД	13,69	12,07

Извор података:

Завршни рачуни од 2008-2012, Одлуке о буџету од 2013.-2014. године

Напомене:

- Број становника од 2008.-2010. године представља процену на дан 30.06, док су подаци из 2011. године добијени на основу пописа становништва, за 2012. и 2013. годину коришћени су последњи познати подаци о броју становника из 2011. године.
- За 2012. и 2013. годину приказана су планирана средства у буџету Општине, док су за остале године коришћени подаци из завршних рачуна. Завршни рачуни не исказују одовојено самодопринос, па је потребно на терену проверити податке и увећати их за износ оствареног самодоприноса за 2008-2011. У фискалне облике изворних прихода сврстана су следећа конта економске класификације: 71180, 713, 714, 716, 741 (изузев 74115), и 74225.

Коментар:

Нема

Индикатор бр.
13

ТЕМА: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
ИНДИКАТОР: Подстицаји за развој локалних самоуправа

				у хиљ. дин.
Намена подстицаја - улагање у:	2010.	2011.	2012.	2013.
подстицање запошљавања	44,154	184,060	115,711	51,662
кадровске и људске ресурсе	140	210	0	0
подстицање извоза	400,685	815,374	97,883	6,355
подстицање производње	320,076	328,243	270	63,317
подстицање пољопривреде	372,392	263,623	500,208	260,950
просторно планирање и високоградњу	33,655	22,098	3,877	9,953
заштита животне средине	55,400	0	0	0
саобраћајна инфраструктура	168,052	235,813	384,220	90,000
комунална инфраструктура	0	0	6,980	0
другу инфраструктуру	19,179	79,558	0	0
здравство	8,515	3,922	0	0
образовање, науку, културу и спорт	9,485	50,845	3,325	0
друге намене	100,557	293	205,130	0
УКУПНО:	1,532,290	1,984,039	1,317,604	482,237

Извор података:

Агенција за привредне регистре.

Коментар:

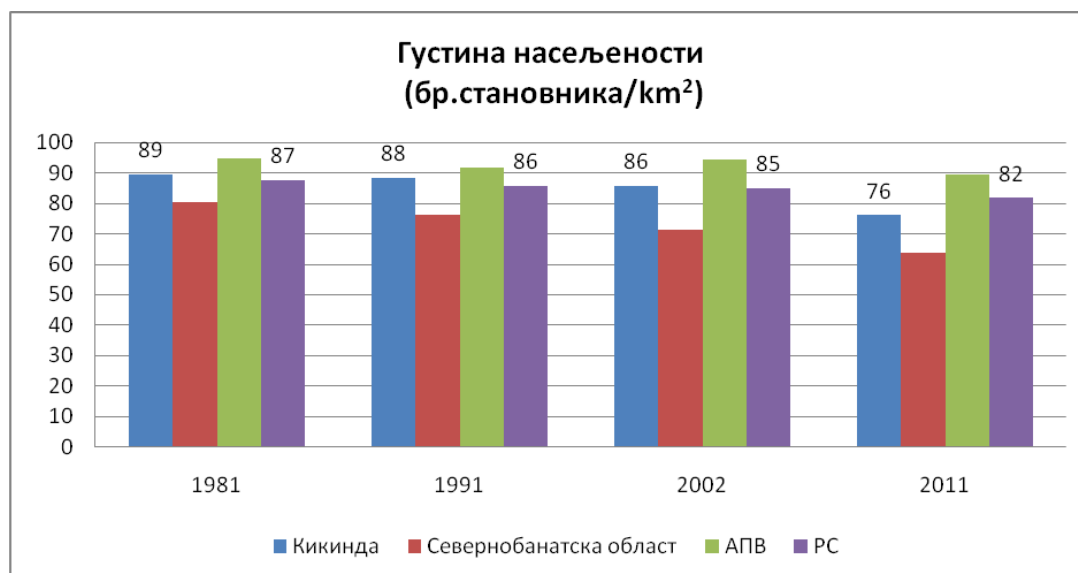
Највећи подстицаји регионалног развоја су у периоду 2010-2013. год., према намени били усмерени на подстицање пољопривреде (укупно око 1,4 млрд. динара) и подстицање извоза (укупно око 1,3 млрд. динара). Значајнија средства су усмерена и за саобраћајну инфраструктуру (укупно око 878 мил. динара), као и за подстицање производње (укупно око 712 мил. динара). За остале немене су обезбеђена сразмерно мања средства.

Посматрајући по годинама, општина Кикинда је највеће подстицаје регионалном развоју добила у 2011. години (укупно око 1,98 млрд. динара).

Територијална јединица	година	Број становника	Површина (у km ²)	Густина насељености (број становника/km ²)
Република Србија	1981.	7,729,246	88,361	87
	1991.	7,576,837	88,361	86
	2002.	7,498,001	88,361	85
	2011.	7,234,099	88,509	82
АП Војводина	1981.	2,034,782	21,506	95
	1991.	1,970,195	21,506	92
	2002.	2,031,992	21,506	94
	2011.	1,932,945	21,603	89
Севернобанатска област	1981.	187,179	2,329	80
	1991.	177,542	2,328	76
	2002.	165,881	2,329	71
	2011.	147,890	2,328	64
Општина Кикинда	1981.	69,864	782	89
	1991.	69,112	782	88
	2002.	67,002	782	86
	2011.	59,511	783	76

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

Коментар:

Пратећи густину насељености за све 4 територијалне јединице, од 1981. год. па све до 2011., уочава се релативно миран тренд до 2002. год. Међутим, у периоду 2002-2011. у општини Кикинда долази до драматичног пада броја становника, за чак 10 становника/km², што је више него на свим вишим територијалним нивоима, а који такође бележе пад, али је он мањи. Тако је у севернобанатској области овај број у истом периоду пао за 7, на нивоу АП Војводине за 5, док је на националном нивоу пао за 3 становника/km². Док је у поређењу са Републиком број становника у Општини до 2002. год. увек био већи за 1-2 становника/km², 2011. год. овај број је у поређењу са Републиком мањи за 6, док је у поређењу са АП Војводином овај број мањи за чак 13 становника/km².

Индикатор бр.
15

ТЕМА:
ЖИВОТА

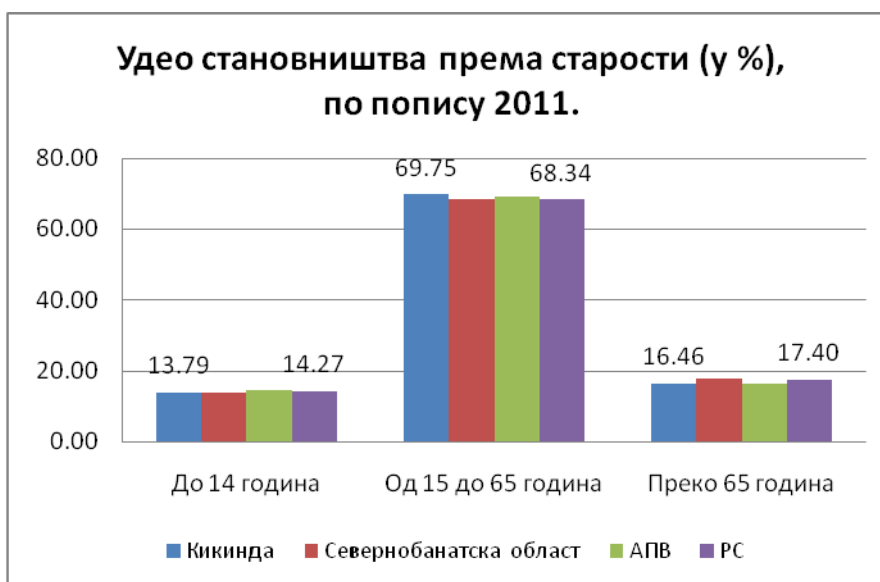
СТАНОВНИШТВО, ОБРАЗОВАЊЕ, КВАЛИТЕТ

ИНДИКАТОР: Старосна структура становништва

Категорија	Општина Кикинда		Севернобанатска област		АП Војводина		Република Србија	
	2002.	2011.	2002.	2011.	2002.	2011.	2002.	2011.
Укупно становништво	67.002	59.453	165.881	147.770	2.031.992	1.931.809	7.498.001	7.186.862
До 14 година	10.363	8.196	25.944	20.498	322.214	277.470	1.176.770	1.025.278
Од 15 до 65 година	46.314	41.471	112.629	101.068	1.394.593	1.337.801	5.080.726	4.911.268
Преко 65 година	10.325	9.786	27.308	26.204	315.185	316.538	1.240.505	1.250.316
Удео становништва до 14 год. (у %)	15,47	13,79	15,64	13,87	15,86	14,36	15,69	14,27
Удео становништва од 15-65 год. (у %)	69,12	69,75	67,90	68,40	68,63	69,25	67,76	68,34
Удео становништва преко 65 год. (у %)	15,41	16,46	16,46	17,73	15,51	16,39	16,54	17,40

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

Коментар:

Поређећи структуру становништва према старости, на различитим нивоима територијалних јединица у 2011. год., може се закључити да су вредности релативно сличне у свим категоријама становништва.

Када се посматрају вредности добијене пописом из 2002. год. може се извести сличан закључак.

Демографску слику Кикинде као и целокупне територије Републике Србије одликује висока просечна старост становништва и изразито негативан природни прираштај. Сматра се да нација почиње да стари када просечна старост становништва прелази тридесету годину живота. Просечна старост становништва у општини Кикинда је 42,4 године.

Старосна структура становништва у великој мери одређује приоритетне здравствене проблеме.

Кикинда као општина има реалан одлив младог становништва.

Индикатор бр.
16

ТЕМА:
ЖИВОТА

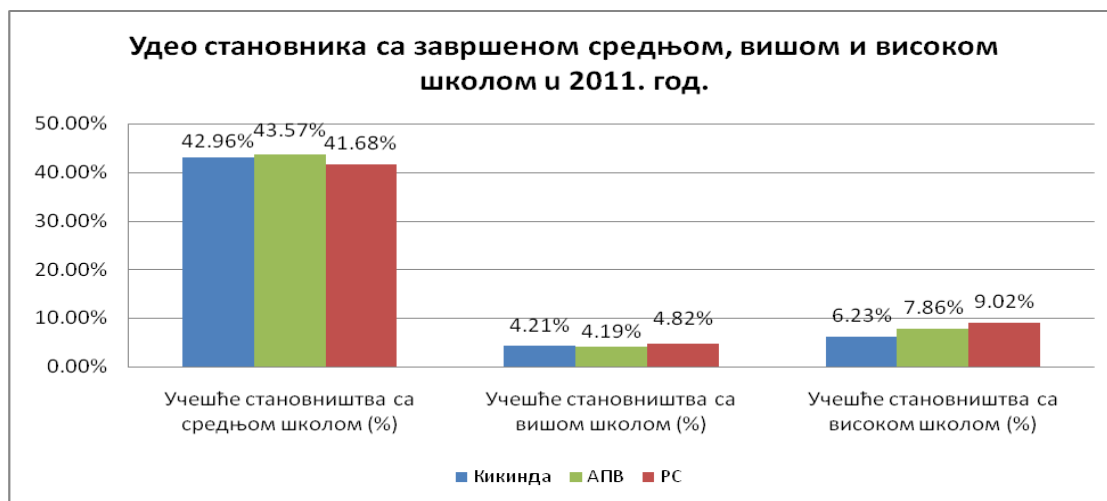
СТАНОВНИШТВО, ОБРАЗОВАЊЕ, КВАЛИТЕТ

ИНДИКАТОР: Удео становника са завршеном средњом, вишом и високом школом

Категорија	Општина Кикинда		АП Војводина		Република Србија	
	2002.	2011.	2002.	2011.	2002.	2011.
Укупно становништво старије од 15 год.	67.002	59.511	2.031.992	1.932.945	7.480.591	7.234.099
Становништво са средњом школом	23.873	25.563	751	842142	2596348	3.015.092
Становништво са вишом школом	2.370	2.506	73.485	81.030	285.056	348.334
Становништво са високом школом	2.520	3.710	88.596	151.844	411.944	652.234
% становништва са средњом школом	35,63	42,96	36,97	43,57	34,71	41,68
% становништва са вишом школом	3,54	4,21	3,62	4,19	3,81	4,82
% становништва са високом школом	3,76	6,23	4,36	7,86	5,51	9,02

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

Коментар:

Општина има мањи удео становништва са средњом и високом школом у односу на покрајински и републички просек, с тим што је разлика израженија у категорији висока школа (6,23% Кикинда, 7,86% АПВ и 9,02% РС). Истовремено, значајно је напоменути да је апсолутни број становника у свакој од категорија образовања порастао између два пописа, а највише у категорији – висока школа. Међутим, и поред овог пораста апсолутног броја, управо највећи заостатак за покрајинским, а нарочито за републичким просеком, је управо у овој категорији.

У последње две деценије Кикинда је претрпела изузетан пад привредне активности, одлазак младих у веће градове, снажније индустријске и привредне центре као и у иностранство. Последица тога је и смањење броја високо образованих који живи на територији Општине. То је један од главних разлога покретања Локалне академске мреже која има за циљ да евидентира и ангажује кроз различите пројекте управо студенте како би у перспективи они остали да живе и раде на реализацији планова у чијој су изради су и сами учествовали.

Индикатор бр. 17

ТЕМА: СТАНОВНИШТВО, ОБРАЗОВАЊЕ, КВАЛИТЕТ ЖИВОТА

ИНДИКАТОР: Број становника на један објекат друштвених, културних, рекреативних активности

Општина	Укупан број становника	Број друштвених објеката	Број културних објеката	Број објеката за рекреацију	Број становника на један друштвени објекат	Број становника на један објекат културе	Број становника на један рекреативни објекат
2012.	58.824	-	-	-	-	-	-

Извор података

Општинска управа Кикинда

Напомене:

1. Под друштвеним објектима се сматрају сви објекти у власништву локалне самоуправе у којима су смештени удружења грађана, месне заједнице, политичке партије и др. Под културним објектима су убројане зграда Курије (корисници Народни музеј Кикинда, Историјски архив Кикинда и АКУД Гусле), позоришта, библиотеке. Најзначајнији од културних објеката које је истовремено и споменик културе од изузетног значаја је Сувача – млин на коњски погон који користи музеј, а у власништву је Општине Кикинда. Објекти рекреације су објекти које користе спортске организације и клубови.
2. Укупан број становника је процењени број становника из 2012. године

Коментар:

Анализирајући културну понуду Кикинде изводи се закључак да је у изузетно добром стању и да у Кикинди постоји понуда неколико међународних догађаја (симпозијум Терра, Кикинда Short, Међународни фестивал мале сцене, Jazz&blues фестивал). Народни музеј Кикинда реализује вишегодишњи пројекат нове сталне поставке са визијом да постане најбољи мали градски музеј у региону. Осим овог, као корисник Суваче, започео је радове на њеној рехабилитацији са циљем развоја новог садржаја у културно-туристичкој понуди града што је од изузетне важности с обзиром да годишња посета музеју износи приближно 30.000 посетилаца, те да развој новог садржаја може допринети повећању овог броја, а самим тим и побољшању друштвено-економског развоја. ЦЛПУ Терра се налази у завршној реализацији Музеја Терра са визијом да музеј подстакне развој Едукативног вајарског центра. Простор који се користи за вајање представља споменик индустријског наслеђа (стари погон циглане) са великим потенцијалом културно-туристичког развоја. Остале установе културе, позориште, библиотека, Културни центар и Историјски архив у својој основној делатности констатно подстичу партиципацију публике, а реализацијом разноврсних једном седмично привлаче и публику из околине. Осим установа, културној понуди, али и промоцији града у великој мери доприносе Културно уметничка друштва која ангажују велики број младих и тиме доприносе очувању нематеријалног наслеђа. Нарочито значајна је манифестација ФЕНОК коју организује АКУД Гусле.

Поређењем са претходним периодима могао би се извести закључак да култура константно напредује пратећи савремене тенденције.

Ако се узме у обзир и то да је већина објеката у нашој општини, после дужег времена без значајнијих улагања у изградњу и адаптацију, стара, дотрајала, у незавидном стању, и у већини случајева технолошки превазиђеном употребном вредношћу, можемо да кажемо да се ранијих година није плански улагало у спорт и његов развој. Такође, један од основних проблема када је реч о спортским објектима јесте тај што општина Кикинда никада није имала публикацију података, те се о објектима за физичку културу на територији општине Кикинда мало зна. До сада се евиденција водила за све објекте, без обзира ко је власник, ко њима управља или ко их користи и све евиденције су половичне са непотпуном документацијом и информацијом од значаја за стратешко и планско развијање спорта у заједници.

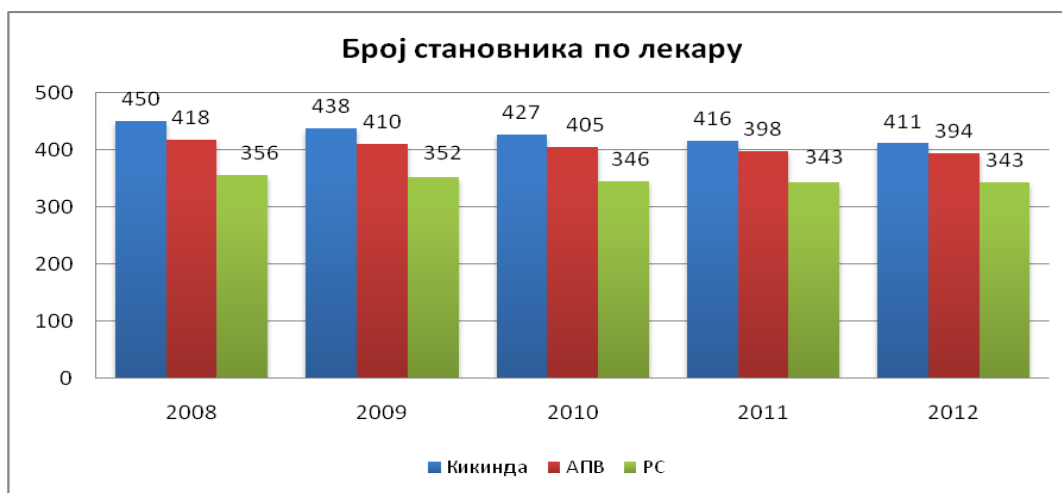
Год.	Укупно становништво			Укупан број лекара			Број становника по лекару		
	Кикинда	АПВ	РС	Кикинда	АПВ	РС	Кикинда	АПВ	РС
2008.	62.530	1.979.389	7.350.222	139	4.735	20.668	450	418	356
2009.	61.790	1.968.356	7.320.807	141	4.804	20.825	438	410	352
2010.	61.007	1.957.585	7.291.436	143	4.832	21.103	427	405	346
2011.	59.511	1.932.945	7.234.099	143	4.859	21.067	416	398	343
2012.	58.824	1.922.017	7.199.077	143	4.884	20.960	411	394	343

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци

Напомене:

1. Термином лекар нису обухваћени стоматолози и фармацеути.
2. Број становника од 2008.-2010. год, као и за 2012. год. представља процену на дан 30.06, док је за 2011. год. прерачунат на бази Пописа становништва из те године.

Коментар:

Поређењем података о броју становника на једног лекара, са АПВ и РС, утврђује се нешто неповољнији однос броја становника и броја лекара на општинском нивоу. Међутим, у посматраном периоду 2008-2012. год. дошло је до побољшања овог индикатора, у складу са трендом побољшања на нивоу АПВ и РС, па је овај број на нивоу Општине смањен из 2008. год. са 450, на 411 у 2012. год.

У односу на стандарде оптерећења у посетама у Примарној здравственој заштити (мере извршења) оптерећеност лекара у општини Кикинда је већа у општој медицини и здравственој заштити предшколске деце, док је нешто нижа у здравственој заштити школске деце и служби медицине рада. Оптерећеност специјалиста гинекологије и акушерства је изнад прописаних мера извршења. Поред повећаног броја изабраних лекара у свим службама њихова оптерећеност је већа у односу на претходни петогодишњи период. Ово је последица апсолутног повећања броја посета у свим службама.

Физичка неактивност деце, а поготово адолесцената, негативно утиче на њихов физички и духовни развој. Таква ситуација угрожава јавно здравље појединаца, док истовремено умањује регрутну базу за врхунски спорт. Отуда деца у спорту јесу основни приоритет Стратегије. На овај начин се смањују болести савременог начина живота проузрокованих пре свега стресом и хипокинезијом а то позитивно утиче на мањи број посета лекарима као и мању примену медикамената.

Индикатор бр. 19

ТЕМА:
ЖИВОТА

СТАНОВНИШТВО, ОБРАЗОВАЊЕ, КВАЛИТЕТ

ИНДИКАТОР: Учешће корисника социјалне заштите у укупном становништву

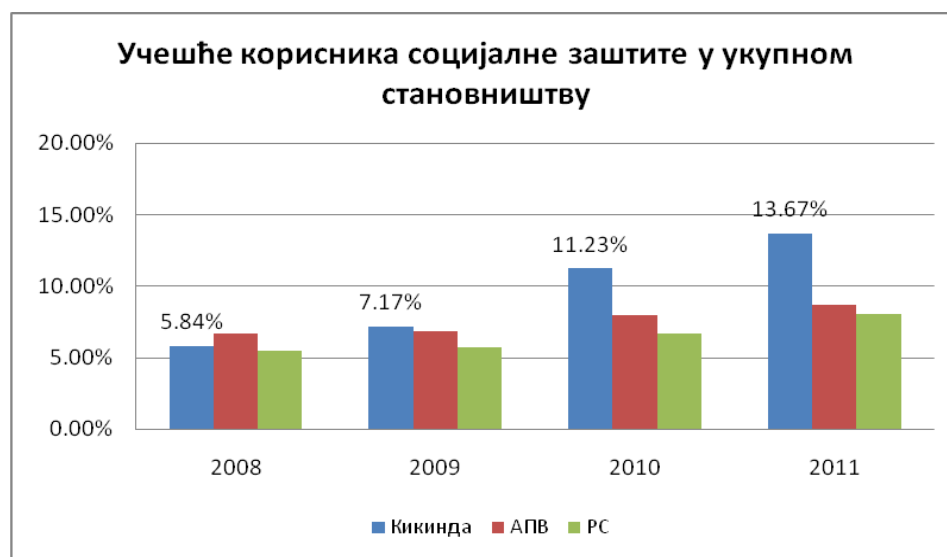
Год.	Укупно становништво			Укупан број корисника социјалне заштите			Учешће корисника социјалне заштите у укупном становништву		
	Кикинда	АПВ	РС	Кикинда	АПВ	РС	Кикинда	АПВ	РС
2008.	62.530	1.979.389	7.350.222	3.651	131.837	400.388	5,84%	6,66%	5,45%
2009.	61.790	1.968.356	7.320.807	4.433	135.112	417.335	7,17%	6,86%	5,70%
2010.	61.007	1.957.585	7.291.436	6.854	155.852	490.060	11,23%	7,96%	6,72%
2011.	59.511	1.932.945	7.234.099	8.134	168.447	584.828	13,67%	8,71%	8,08%
2012.	58.824	1.922.017	7.199.077	-	-	-	-	-	-

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаца

Напомена:

Број становника од 2008.-2010. год, као и за 2012. год. представља процену на дан 30.06, док је за 2011. год. прерачунат на бази Пописа становништва из те године.

Коментар:

У посматраном периоду 2008-2011. год., учешће корисника социјалне заштите у Општини је у непрекидном и интензивном порасту. Током овог периода, учешће корисника социјалне заштите у Кикинди је увећано за више од 2 пута, док је тренд увећања на нивоу АПВ и РС био знатно блажи.

Општина Кикинда је у време СФРЈ била четврта у земљи по националном бруто доходу, пре свега због развијене индустрије. 90-их година прошлог века извршена је лоша приватизација готово свих фабрика, што је проузроковало да из године у годину, па и данас, имамо све више незапослених. Неотварање нових могућности за запошљавање довело је до тога да људи као једини могући извор финансирања виде у социјалној помоћи, као и у другим видовима помоћи- једнократне помоћи, огрев, Народна кухиња... Велик одлив младих и образованих кадрова у веће градове такође је један од узрока што је велик проценат сиромашних (корисника социјалне помоћи) у односу на укупан број становника у Кикинди.

Индикатор бр. 20

ТЕМА:
ЖИВОТА

СТАНОВНИШТВО, ОБРАЗОВАЊЕ, КВАЛИТЕТ

ИНДИКАТОР: Учешће правоснажно осуђених лица према месту извршења кривичног дела у укупном становништву

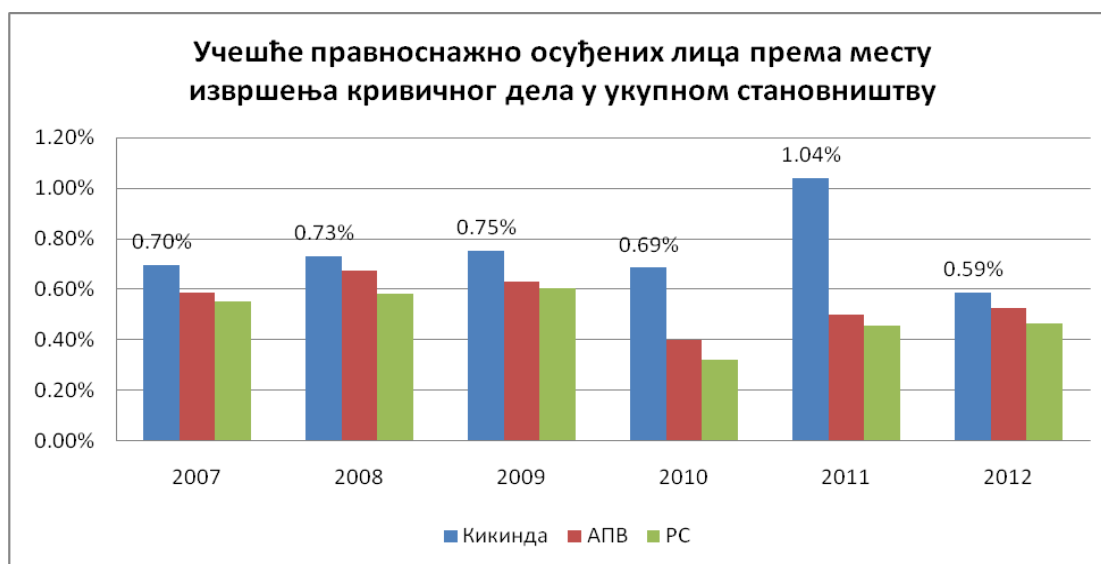
Год.	Укупно становништво			Број осуђених лица према месту извршења кривичног дела			Учешће правоснажно осуђених лица према месту извршења кривичног дела у укупном становништву		
	Киkinда	АПВ	РС	Киkinда	АПВ	РС	Киkinда	АПВ	РС
2007.	63.324	1.991.507	7.381.579	441	11.706	40.690	0.70%	0.59%	0.55%
2008.	62.530	1.979.389	7.350.222	457	13.353	42.782	0.73%	0.67%	0.58%
2009.	61.790	1.968.356	7.320.807	464	12.445	44.367	0.75%	0.63%	0.61%
2010.	61.007	1.957.585	7.291.436	418	7.856	23.321	0.69%	0.40%	0.32%
2011.	59.511	1.932.945	7.234.099	618	9.683	33.097	1.04%	0.50%	0.46%
2012.	58.824	1.922.017	7.199.077	346	10.133	33.624	0.59%	0.53%	0.47%

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњази

Напомена:

Број становника од 2007.-2010. год, као и за 2012. год. представља процену на дан 30.06, док је за 2011. год. прерачунат на бази Пописа становништва из те године.

Коментар:

Учешће правоснажно осуђених лица у Општини је за посматрани период 2007-2012. год, до 2011. год. био благо осцилујући. Међутим, у 2011. год. утврђен је значајан пораст, са 0,69% учешћа на чак 1,04% учешћа у 2011. год., да би у 2012. год. овај индикатор на општинском нивоу па на 0,59%.

У поређењу са стањем на нивоу АПВ и РС, констатује се да је учешће правоснажно осуђених лица према месту извршења кривичног дела током читавом посматраног периода веће на нивоу Општине.

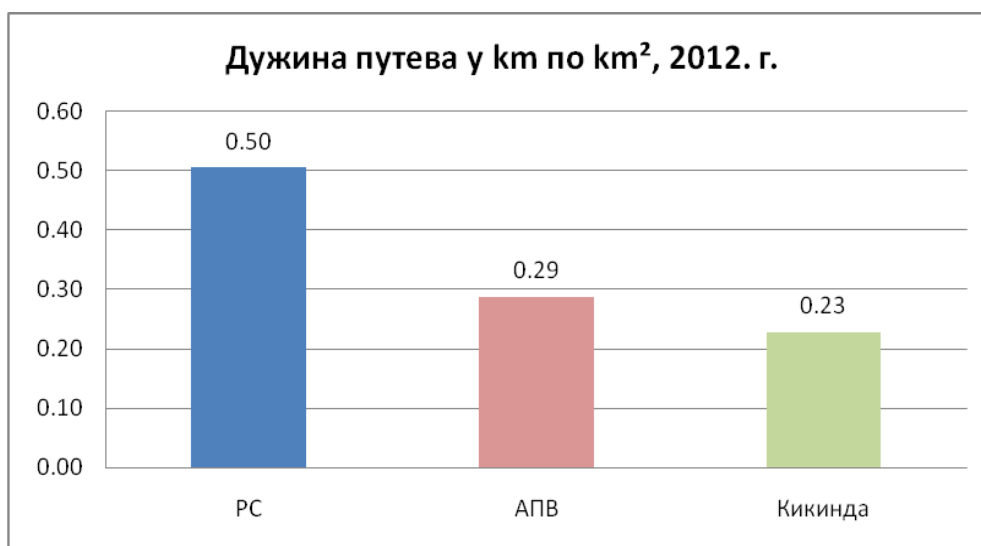
Индикатор бр.
21

ТЕМА: ИНДИКАТОРИ УСЛОВА ЖИВОТА И БЛАГОСТАЊА
ИНДИКАТОР: Дужина путева у km/km^2

Опис - Територијална јединица	Дужина путева (у km)	Површина (у km^2)	Дужина путева (у km/km^2)
Република Србија	44.612,539	88.502	0,50
АП Војводина	6.205,092	21.614	0,29
Општина Кикинда	178,748	783	0,23

Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњак, 2013.

Коментар:

По дужини путева по km^2 у 2012. год. Општина заостаје за АПВ, а нарочито за РС нивоом. Од укупно изграђених 178,7 km путева у Општини, 36,87% су државни путеви првог реда, затим 26,29% су државни путеви другог реда, док су 36,84% општински путеви, који су у релативно лошем стању.

Индикатор бр. 22

ТЕМА: ЖИВОТНА СРЕДИНА – ВОДА
ИНДИКАТОР: % домаћинства са сигурном водом за пиће

Година	Број домаћинства			Број домаћинства прикључених на водовод			% домаћинства са сигурном водом за пиће		
	Кикинда	АПВ	РС	Кикинда	АПВ	РС	Кикинда	АПВ	РС
2011.	21.681	696.157	2.487.886	21.417	681.278	2.161.182	99%	98%	87%

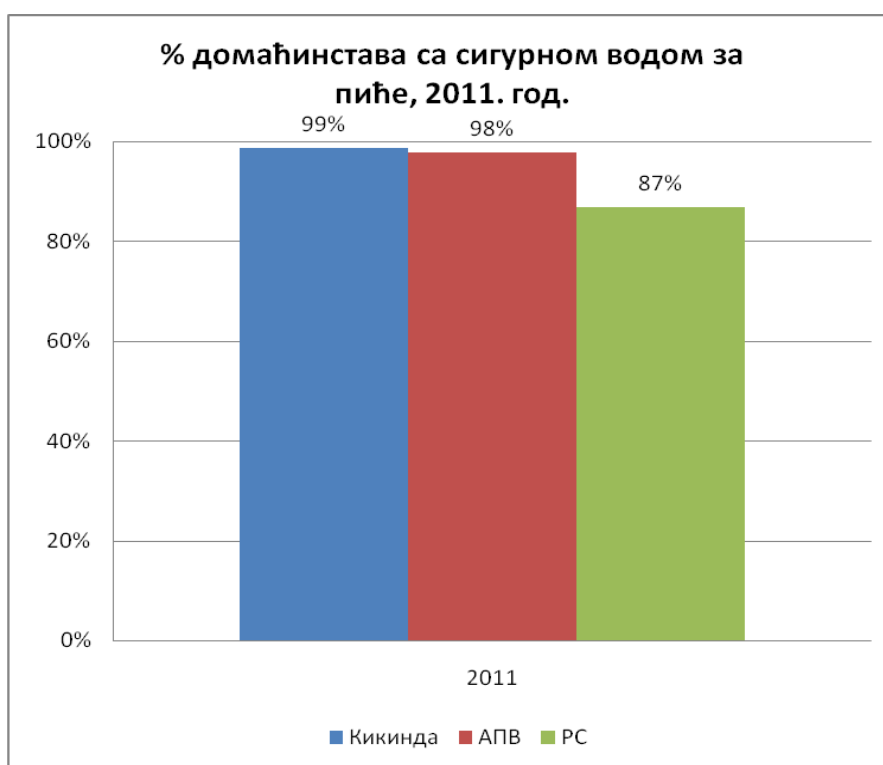
Извор података:

Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњак, 2013.

Институт за јавно здравље, Кикинда

Напомене:

Нема

Коментар:

У општини Кикинда на водовод је прикључено 21.681 домаћинства, према подацима за 2011. годину, а што је око 99% укупног броја домаћинства у Општини. Овај индикатор на општинском нивоу је чак изнад оног са нивоа АПВ који износи 98%, а нарочито оног са нивоа РС који износи 87%.

Индикатор бр. 23

ТЕМА: ЖИВОТНА СРЕДИНА – ВОДА
ИНДИКАТОР: % домаћинстава прикључених на канализациону мрежу

Година	Број домаћинстава			Број домаћинстава прикључених на канализациону мрежу			% домаћинстава прикључених на канализациону мрежу		
	Кикинда	АПВ	РС	Кикинда	АПВ	РС	Кикинда	АПВ	РС
2011.	21.681	696.157	2.487.886	9.637	336.703	1.419.482	44%	48%	57%

Извор података:

1. Републички завод за статистику, „Општине и региони у Републици Србији“, годишњаци
2. ЈКП „6. октобар“, Кикинда

Напомена:

Нема.

Коментар:

У општини Кикинда је на канализациону мрежу у 2011. год. било прикључено 9.637 домаћинстава, што је представљало око 44% од укупног броја домаћинстава. Овај проценат је нешто мањи од оног са нивоа АПВ који износи 48%, а мањи је и од оног са нивоа РС који износи 57%.

Индикатор бр. 24

ТЕМА: ЖИВОТНА СРЕДИНА – ГАСОВОД
ИНДИКАТОР: Процент прикључења на гасовод

Локација	Пројекат		изграђено		активно		остало		домаћинства	
	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.	
Кикинда										

Извор података:

Нема

Коментар:

Не постоје адекватни статистички подаци

Индикатор бр. 25	ТЕМА: ЖИВОТНА СРЕДИНА – ВОДА ИНДИКАТОР: Квалитет површинских вода
------------------	--

Водоток	Потез	Квалитет/година				
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Извор података: ЗЗЈЗ Кикинда						
Напомена:						
Оцена квалитета вода у Србији се не ради на основу ЕВИ индекса већ на основу: <ul style="list-style-type: none"> - Правилника о опасним материјама у води Сл. Гласник РС бр. 31/82 и 46/91 - Уредбе о класификацији вода Службени лист 6/78 						
Коментар:						
<p>Површинске воде са овог подручја из каналског система ДТД гранично задовољавају сврху наводњавања у хемијском смислу. У погледу микробиолошке исправности воде су контаминирани бактеријама индикаторима фекалног загађења или је однос психрофилних и мезофилних бактерија незадовољавајући.</p> <p>Контрола квалитета површинских вода врши се од стране Завода за јавно здравље Кикинда, на следећим локацијама: Плава бања, Пескара, Старо језеро и ободни канал око Старог језера периодично и иста припада водама IV и V класе, које нису препоручљиве за купање, наводњавање, гајење риба, индустријску употребу и сл.</p>						

Индикатор бр. 26	ТЕМА: ЖИВОТНА СРЕДИНА – ВАЗДУХ ИНДИКАТОР: Број дана са „лошим“ квалитетом ваздуха
------------------	--

	2012.	2013.
Број дана са лошим ваздухом	51	28
Извор података: Завод за јавно здравље, Кикинда		
Коментар:		
<p>Према показаним резултатима у 2012. год. било је прекорачења следећих параметара МДК (максимално дозвољена концентрација), чађ, УСЧ (укупне суспендоване честице), ПМ 10, док је у 2013. год. забележено повећање углавном суспендованих честица ПМ 10, као и повећање УТМ (укупних таложних материја) и РН вредности</p>		

Индикатор бр. 27	ТЕМА:	ЖИВОТНА СРЕДИНА – КОРИШЋЕЊЕ
	ЗЕМЉИШТА	
	ИНДИКАТОР:	Напуштено и загађено земљиште

	ha	%
Република Србија		
Напуштено земљиште	-	-
Загађено земљиште	-	-
Општина Планиште		
Напуштено земљиште	0	0
Загађено земљиште	0	0
Извор података: ОУ општине Кикинда		
Коментар:		
У општини Кикинда најкарактеристичнији извори загађења земљишта су: експлоатација нафте и гаса (окупирана површина експлоатацијом нафте 20 km ²), експлоатација глине (око 200 m ³ по години), дивља сметлишта (74,3 ha), експлоатација песка (без података), Напуштеног земљишта нема, исто се користи у непољопривредне сврхе (шуме, пашњаци, ливаде). Земљиште у државној својини које није за пољопривредну обраду укупно 530.5324 ha.		

Индикатор бр.28	ТЕМА:	ЖИВОТНА СРЕДИНА – ОТПАД
	ИНДИКАТОР:	Општински отпад по врсти одлагања

Година	Вредности			
	Депонија, <i>t</i>	Спаљен отпад, <i>t</i>	Рециклиран, <i>t</i>	Процена количине отпада која завршава без икаквог управљања, <i>t</i>
2010.	20.417	/	/	56.700
2011.	20.498	/	/	56.000
2012.	20.619	/	/	приближно 55.000
2013.	22.586	/	/	приближно 54.000
Извор података: „ASA Kikinda“ ДОО и Секретаријат за заштиту животне средине				
Коментар:				
Отпад се са територије општине Кикинда без третмана одлаже се на Регионалну санитарну депонију. На територији општине Кикинда има око 20 дивљих сметлишта, која су најчешће на местима уз локалне путеве и канале. Укупна приближна површина дивљих депонија је 74,3 ha, а приближна укупна запремина је 81.000 m ³ . (Процењена количина отпада која завршава без икаквог управљања (81.000 x 0.7) износи 56.700 тона. Укупна количина депонованог отпада на Регионалну санитарну депонију исказана је у тонама по години.				

Индикатор бр. 29	ТЕМА: ЖИВОТНА СРЕДИНА – ОТПАД ИНДИКАТОР: Рециклирани отпад по врстама
-----------------------------------	--

	Укупно, <i>t</i>	Стакло, <i>t</i>	Папир, <i>t</i>	Пластика, <i>t</i>	Остало, <i>t</i>
2009.		/	/	/	/
2010.		/	/	/	/
2011.		/	/	/	/
2012.		/	/	/	/
2013.		/	/	/	/

Извор података:

ОУ општине Кикинда

Коментар:

У општини Кикинда 2011. год. започело се са раздвајањем отпада из домаћинства. Пројекат је прекинут, али је поново настављен у 2014. год. Оператери који се баве управљањем отпадом на подручју општине Кикинда врше раздвајање отпада према добијеним дозволама и за исте не постоје тачни подаци.

Индикатор бр. 30	ТЕМА: ЖИВОТНА СРЕДИНА – ЕНЕРГИЈА ИНДИКАТОР: Укупна потрошња енергије подељена по врсти горива
-----------------------------------	--

Укупна потрошња енергије подељена по врсти горива	Струја, MW/h	Бензин, t	Гас, 10 ⁶ m ³	Нафта, t	Дрво, m ³	Мазут, t
2010. г.					-	
2011. г.					-	
2012. г.					-	
2013. г.						

Извор података:

Нема

Коментар:

Не постоје адекватни статистички подаци

Анекс 2: Закључак о изради СЛОРа

На основу члана 58. Статута општине Кикинда („Службени лист општине Кикинда“, број 4/06 – пречишћен текст, број 2/08, 19/08, 26/08, 7/09, 18/09, 7/10 и 39/12), Општинско веће општине Кикинда на седници од 08.11.2013. године, донело је следећи

ЗАКЉУЧАК

1. Прихвата се Информација о покретању поступка и насталом застоју у поступку израде Стратегије развоја општине Кикинда 2014-2020. и Локалног акционог плана за њено спровођење.

2. Констатује се да је, услед промене власти у општини Кикинда и ангажмана на активностима с тим у вези, дошло до застоја у поступку израде Стратегије и Локалног акционог плана, те да Покрајинском секретаријату за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, као суфинансијеру израде Стратегије, треба поднети молбу за продужење рока за израду Стратегије и Локалног акционог плана.

3. У Закључку Општинског већа општине Кикинда, број: П-06-38/2013 од 13.08.2013. године мења се тачка 3. и иста гласи:

„Активности на изради Стратегије развоја општине Кикинда 2014-2020. спровешће Пројектни тим у саставу:

- Саша Танацков – координатор Стратегије
- Иван Старчев – пројект координатор и
- Јелена Родић – административни асистент“.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ОПШТИНА К И К И Н Д А
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ
Број: П-06-51/2013
Дана: 08.11.2013. године
КИКИНДА

Доставити:

1. Канцеларији за пројекте општине Кикинда
2. Члановима Пројектног тима

Анекс 3: Кратки описи ТОП 10 пројеката

Пројекат - 01	
Стратешки циљ	1.1 Повећање запослености у прерађивачкој индустрији за 20% до 2020.год.
Програм	1.1.2 Привлачење инвеститора у прерађивачки сектор
Пројекат	1.1.2.4 Развој града као водећег центра металске индустрије у Војводини са акцентом на производњу аутомобилских делова
Опис пројекта	Пројекат развоја града као водећег центра металопрерађивачке индустрије представља идеју да се општина Кикинда врати на лидерско место и да поново металска индустрија постане главни замајац развоја привреде. Како металска индустрија запошљава велики број људи пројектом би требало да путем сарадње фирми из тих области са територије општине, формирамо јединствену понуду широке палете произода и на тај начин заједнички афирмишемо локалне произвођаче. Ово би обухватило заједничке наступе на сајмовима, хоризонтално повезивање са фирмама из иностранства ради размене искустава и идеја. Друга мера овим пројектом била би подстицај инвестиција у овом сектору путем олакшица фирмама које желе да инвестирају или да проширују своју производњу. Поред олакшица циљ је да се поједностави систем издавања дозвола и прошири понуда локација за инвестирање у БЛОКУ 46. Трећа мера обухвата константну координацију између предузећа Општине Кикинда и школских установа ради образовања нових образовних профила.
Циљеви	Афирмисање и препознатљивост општине Кикинда као водећег центра металске и индустрије ауто делова у Војводини
Очекивани резултати	1. Раст запослености у металопрерађивачкој индустрији 2. Пораст броја предузећа у сектору и развијен систем кооперације са већим привредним субјектима
Индикатори	1. Број новоотворених радних места у сектору 2. Број нових предузећа у сектору
Пројектне активности	1. Стварање партнерских односа и заједничког наступа предузећа из металског сектора уз медијацију локалне самоуптаве 2. Дефинисање плана и оквира за заједнички наступ предузећа 3. Подстицање реализације инвестиција у металском сектору путем олакшица 4. Едукација радне снаге у складу са потребама привреде и стварање нових образовних профила 5. Израда брошура са комплетним производним програмом фирми из ове области које послују на територији општине Кикинде
Полазне претпоставке	Општина Кикинда је у дужем временском периоду била лидер у металопрерађивачком сектору у Војводини, а посебно када се говори о производњи делова за аутомобилску индустрију. Поједине фирме су у кризи, а поједине прати константан раст производње. Анализом металског сектора у Кикинди може се закључити фирме из области МСП функционишу на здравим основама и могу представљати мотор развоја општине Кикинда. Просторним планом општине Кикинда је дефинисана област у БЛОКУ 46 предвиђена за металопрерађивачки

	сектор. Нове инвестиције у индустријској зони из ове области биле би усклађене са планским документима, што представља основно полазиште за даљи развој сектора.													
Време трајања (почетак-завршетак)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	4.000.000,00			Износ и извори финансирања			3.000.000,00 Република Србија 1.000.000,00 Општина Кикинда							
Партнери	Влада Републике Србије, Влада АП Војводине, ВИП фонд, приватни инвеститори и Општина Кикинда													
Статус пројекта	Пројекат је у идејној фази													

Пројекат - 02	
Стратешки циљ	1.1. Повећање запослености у прерађивачкој индустрији за 20% до 2020.год.
Програм	1.1.1 Успостављање функционалних индустријских/радних и слободних зона
Пројекат	1.1.1.1 Инфраструктурно опремање агроиндустријске зоне (део блокова 41 и 43)
Опис пројекта	Грађевинско подручје предвиђено пројектом, делови блокова 41 и 43, обухвата простор у југоисточном делу грађевинског реона Кикинда, уз границу грађевинског реона, тј. уз коридор жељезничке пруге (Панчево-Зрењанин – Кикинда државна граница са Румунијом). Бруто површина агроиндустријске зоне износи 19,57 хектара. Пројектом је предвиђена изградња комплетне физичке инфраструктуре потребне за пословање у складу са наменом (путеви, електро-напонска мрежа, фекална и атмосферска канализација, гасна мрежа, телекомуникациона мрежа). Реализација пројекта је подељена у више фаза због средстава потребних за реализацију инвестиције.
Циљеви	Општи циљ: Оспособљавање агроиндустријске зоне за привлачење инвестиција и отварање нових радних места Специфични циљеви: 1. Отварање нових радних места и заустављање раста незапослености; 2. Обезбеђивање места за рад малих и средњих предузећа; 3. Развој огледних и едукативних пољопривредних кластера; 4. Привлачење страних директних инвестиција; 5. Решавање инфраструктурних проблема постојећих привредних субјеката на ободу зоне.
Очекивани резултати	1. Комплетно изграђена и инфраструктурно опремљена агроиндустријска зона; 2. Привредни субјекти на ободу зоне повезани на мрежу фекалне канализације и нову путну инфраструктуру.
Индикатори	1. м ² изграђеног коловоза; 2. број нових прикључака: електричне енергије, канализационих, гасних, телефонских; 3. број новоотворених предузећа.

Пројектне активности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сређивање пројектно техничке документације и прибављање дозвола за изградњу – 2014. 2. Фазно планирање пројекта и прибављање новчаних средстава за реализацију прве фазе изградње – 2014. 3. Реализација прве фазе - инфраструктурно опремање подцелина I и II (улице НОВА 2 и НОВА 4) 2014-2015. 4. Дефинисање друге фазе пројекта и прибављање средстава за реализацију – 2015. 5. Реализација друге фазе – инфраструктурно опремање подцелина I и II (улице НОВА 1 и НОВА 3) 2015-2016. 6. Дефинисање треће фазе пројекта и прибављање средстава за реализацију – 2016. 7. Реализација треће фазе – инфраструктурно опремање подцелине III и дела подцелине IV (улице Нова 5 и Нова 6), 2016-2017. 8. Прибављање средстава за реализацију четврте фазе пројекта – 2017. 9. Реализација четврте фазе пројекта – инфраструктурно опремање подцелине IV (улица НОВА 7), 2017-2018. 10. Привлачење инвестиција у производни сектор и њихова реализација у агроиндустријској зони. 													
Полазне претпоставке	Након усвајања Плана детаљне регулације, Општина Кикинда је предузела активности неопходне за спровођење Плана. Извршена је експропријација земљишта и пренос власништва на Општину Кикинда, а након тога су формиране парцеле за јавне површине и парцеле површина остале намене. Агроиндустријска зона је подељена у четири подцелине различите намене, предвиђене за пословање малих и средњих предузећа, пољопривредно-огледног инкубатора, изградњу складишних капацитета и производњу енергије из обновљивих извора.													
Време трајања (почетак-завршетак)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	400.000.000,00			Износ и извори финансирања			150.000.000,00 Република Србија 60.000.000,00 АП Војводина 60.000.000,00 Стране донације 130.000.000,00 Општина Кикинда							
Партнери	Министарство привреде и регионалног развоја, Влада Републике Србије, Влада АП Војводине, Општина Кикинда													
Статус пројекта	Реализација прве фазе – инфраструктурно опремање подцелина I и II (улице НОВА 2 и НОВА 4)													

Пројекат - 03	
Стратешки циљ	4.1. Изградња недостајуће инфраструктуре
Програм	4.1.4 Изградња и модернизација објеката путне инфраструктуре
Пројекат	4.1.4.1 Пројекат изградње граничног прелаза Наково – Лунга и пратеће путне инфраструктуре
Опис пројекта	Успостављање модерног међународног граничног прелаза треће категорије између Румуније – Србије на постојећем некадашњем

	малограничном граничном прелазу Наково – Лунга. Пројекат обухвата изградњу царинских терминала, барака за особље, проширење ширине коловоза у предметном делу на три коловозне траке у оба смера.													
Циљеви	Пораст протока људи, робе и капитала између Румуније и Србије.													
Очекивани резултати	1. Изграђени нови објекти и пратећи садржаји 2. Изграђене нове коловозне траке 3. Успостављање међународног граничног прелаза Наково-Лунга по стандардима ЕУ													
Индикатори	1. Број новоизграђених објеката на граничном прелазу 2. Просечан годишњи број прелазака границе 3. Количина робе у тонама која пређе границу 4. m ² новоизграђеног пута													
Пројектне активности	- Успостављање правних услова за почетак реализације пројекта, стварање услова за потписивање међудржавног споразума Румуније и Србије о граничним прелазима - 2014. - Сређивање планске и пројектне документације – 2014, - Прибављање средства за пројекат – 2014. - Радови на граничном прелазу: проширење коловоза, изградња царинских терминала и објеката за особље 2016-2017. - Извршавање завршних припрема и отварање граничног прелаза између Румуније и Србије, Наково – Лунга и његова прекатегоризација на виши ниво													
Полазне претпоставке	Гранични прелаз Наково – Лунга је до уласка Румуније у Европску Унију функционисао као малогранични прелаз између Румуније и Србије, а након тога је затворен за саобраћај. Последње две године захваљујући великом ангажовању локалних власти и Привредне коморе Кикинда долази до месечних привремених отварања граничног прелаза за транспорт путника. Ово је прелазно решење интерес како Општине Кикинда тако и Жупаније Тимиш са Румунске стране је да се успостави међународни гранични прелаз треће категорије и да се тиме омогући неометан транспорт преко границе људи, робе и капитала. Потписивањем споразума о граничним прелазима између Румуније и Србије стекли би се услови за реализацију пројекта реконструкције и изградње међународног граничног прелаза треће, а затим и друге категорије Наково - Лунга.													
Време трајања (почетак-завршетак)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	120.000.000			Износ и извори финансирања			100.000.000 Европска Унија 20.000.000 Општина Кикинда							
Партнери	Општина Кикинда, РЦР Банат, Жупанија Тимиш, Влада Републике Србије, Влада Румуније, Европска Унија													
Статус пројекта	Пројекат се налази у првој фази - Успостављање правних услова за почетак реализације пројекта, стварање услова за потписивање међудржавног споразума Румуније и Србије о граничним прелазима, стварање услова за стално отварање прелаза. Гранични прелаз је након делимичне реконструкције трајно отворен као међународни треће													

	категорије 08. Новембра 2014. године, а сада га треба у наредном периоду унапредити да буде друге категорије и да њиме могу да саобраћају у аутобуси и теретна возила носивости до 7 тона.
--	--

Пројекат - 04														
Стратешки циљ	1.4 Повећање броја ноћења туриста за 30% до 2020.године													
Програм	1.4.2 Развој инфраструктуре у циљу промоције спортско-рекреативног и ловног туризма													
Пројекат	1.4.2.1 Уређење земљишта и изградња објеката спортско – рекреативног и СПА туризма у БЛОКУ 9													
Опис пројекта	У БЛОКУ 9 постоје велики потенцијали за развој спортско рекреативне инфраструктуре. Пројектом се поред постојећих објеката СЦ „Језеро“, планира изградња забавно-рекреативних објеката, тј. аквапарка, хотела и других смештајних капацитета. Стварање функционалне целине за одмор и рекреацију је предмет овог пројекта. Изградњом поменутих саджаја употпунила целина Старог језера и то би постало јединствено место за одмор и рекреацију.													
Циљеви	1. Повећање броја ноћења туриста, 2. Повећање запослености у области туризма и услуга.													
Очекивани резултати	1. Изграђен аквапарк са пратећим садржајима 2. Изграђен хотел са пратећим садржајима (спа центром, сланом собом...)													
Индикатори	1. Број ноћења туриста; 2. Број нових радних места у туризму.													
Пројектне активности	1. Израда плана детаљне регулације БЛОКА 9 - 2014-2015. 2. Израда пројектно-техничке документације и прибављање дозвола за изградњу- 2015-2016. 3. Плананирање и прибављање средстава за реализацију инвестиције-2015-2016. 4. Изградња инфраструктуре предвиђене пројектом.													
Полазне претпоставке	Просторним планом општине Кикинда БЛОК 9 је предвиђен за објекте спорта и рекреације. Значајну површину у БЛОКУ 9 чини СРЦ „Језеро“ који обухвата спортску халу, спортске терене, омладинско насеље и предстваља велики потенцијал за развој омладинског спорта. Неизграђени део БЛОКА 9 у којем се налази и Старо језеро представља велики потенцијал за одмор и садржаје забавног карактера, поготово што се локација налази у близини центра града. Такође, на предметној локацији постоје и извори геотремалне воде, и њихова експлоатација представља велики потенцијал за развој туризма у Кикинди. Због интересовања приватних инвеститора, али и интереса општине Кикинда кренуло се у израду ПДР-а за БЛОК 9.													
Време трајања (почетак-завршетак)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	2.645.000.000,00				Износ и извори финансирања			2.500.000.000,00 Инвеститори 85.000.000,00 Европска унија 15.000.000,00 АП Војводина						

Партнери	Приватни инвеститори, ЕУ, Влада АПВ и Општина Кикинда
Статус пројекта	Израда планске документације, дефинисање идејних решења

Пројекат - 05	
Стратешки циљ	1.3 Унапређење пољопривредне производње
Програм	1.3.3 Унапређење услова за пољопривредну производњу
Пројекат	1.3.3.4 Опредељивање зона и подизање објеката за стакленичку производњу цвећа и поврћа у делу БЛОКУ 9, у делу бивше касарне и на потезу код Галада
Опис пројекта	Пројектом се планира стварање услова за изградњу центара повртарске и цвећарске производње, који обухватају стакленике, хладњаче и складишта на три локације које су инфраструктурно опремљене. Прва локација је део БЛОКА 9, у којем се налази некадашња предузеће „Расадник“, али и околне парцеле. Парцеле намењене за изградњу стакленика заузимају 66.728 м ² и налазе се у власништву општине Кикинда (К.О. Кикинда - No.1077/8, 1077/11, 1077/14, 1077/15, 1077/16, 1077/17, 1077/18, 1077/20, 1077/21, 1077/22, 1077/23, 1077/24). Локација је погодна због постојања извора термалне воде које би служило загревању пластеника. Такође, друге две локације део БЛОК 58 и бивши Галад су повољне за развој стакленичке производње због потребне инфраструктуре. Развојем складишних капацитета на тим локацијама, као и изградњом стакленика, се стварају услови за производњу и чување производа током целе године. Што омогућује њихову продају када су најскупљи, али и успостављање сировинске базе за прерађивачку индустрију. Поједини делови тих центара би били предвиђени за едукацију будућих произвођача који би касније на својим поседима развијали стакленичку производњу.
Циљеви	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повећање повртарске производње и дистрибуција на ширем тржишту 2. Стварање сировинске базе за прерађивачку индустрију 3. Смањење стопе незапослености
Очекивани резултати	Изграђена три производно-едукативна центра за масовну повртарску производњу са комплетном инфраструктуром.
Индикатори	-Број изграђених стакленика, -Број новозапослених у производно-едукативним центрима за повртарску производњу
Пројектне активности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда планске и урбанистичке документације - 2015.; 2. Израда пројектно техничке документације са идејним решењем 2015-2016.; 3. Прибављање потребних дозвола за изградњу- 2016.; 4. Планирање и прибављање средстава за реализацију фаза пројекта 2016.-2020. 5. Изградња производно-едукативних центра у фазама по плану.
Полазне претпоставке	Општина Кикинда је била веома позната по повртарској производњи у прошлости, а како се у свету константно повећава продуктивност и ефикасност производње, више није довољно само имати плодно земљиште да би били конкурентни у производњи. Полазну претпоставку кине потенцијали и јединственост локација, које су већим делом опремљене, али и постоје природни ресурси који се могу користити у сврху ефикасније производње.

Време трајања (почетак-завршетак)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	50.000.000,00		Износ и извори финансирања				45.000.000,00 Екстерни извори 5.000.000,00 Општина Кикинда							
Партнери	Општина Кикинда, Влада РС, Влада АПВ, стручне службе и приватни инвеститори													
Статус пројекта	Пројекат је у идејној и планској фази, у току је израда плана детаљне регулације БЛОКА 9, док је за БЛОК 58 постоје планска документа.													

Пројекат - 06														
Стратешки циљ	3.1. ПОВЕЋАЊЕ ПОШУМЉЕНОСТИ ЗА 1% ДО 2020. ГОД.													
Програм	3.1.1 Подизање заштитног зеленила													
Пројекат	3.1.1.1 Озеленимо ободни део града													
Опис пројекта	Подизање пољозаштитних појасева има изузетан утицај на заштиту како пољопривредног земљишта и усева тако и саобраћајница. Ефикасност пољозаштитних појасева зависи од њихове висине и удаљености, као и од правца пружања у односу на правац из којег ветар дува. Пројектом је предвиђено подизање појаса дуж путни правац атарских путева у оквиру области санације пољских путева на територији СО Кикинда.													
Циљеви	Повећање пошумљености општине													
Очекивани резултати	Подигнуто заштитно -ободно зеленило													
Индикатори	Посађено 50.000 садница уз пољске путеве													
Пројектне активности	<ul style="list-style-type: none"> - Припрема терена - Манипулација садним материјалом - Одржавање 													
Полазне претпоставке	<p>Израдом пројекта оснивања шумских пољезаштитних појасева на подручју општине Кикинда (2004. год.), учињен је први крупан и неопходан корак у реализацији идеје о подизању ветрозаштитних појасева у општини Кикинда.</p> <p>Укупна обрасла шумска површина на територији општине Кикинда износи 214 ha, односно 0,001% од укупне површине Војводине. Просечна шумовитост општине Кикинда износи око 1,16%, те тако она спада у ред најобешумљенијих општина Војводине. Пројектом је омогућено да се подизање мреже шумских појасева може радити према расположивим количинама садног материјала или новчаних средстава.</p>													
Време трајања (почетак-завршетак)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Процена трошкова/	30.000.000 РСД		Износ и извори				20.000.000 РСД ЛС и 10.000.000 РСД екстерни извори							

Вредност пројекта (РСД)		финансирања	
Партнери	Влада Републике Србије, Влада АП Војводине, Општина Кикинда		
Статус пројекта	Пројекат оснивања пољозащитних појасева		

Пројекат - 07							
Стратешки циљ	4.1 Изградња недосзајуће инфраструктуре 3.3 Очувани природни ресурси						
Програм	4.1.2 Доградња недостајуће водоводне и канализационе мреже 3.3.1 Програм: Унапређење хемијске и бактериолошке исправности пијаће воде						
Пројекат	4.1.2.1 и 3.3.1.1 Изградња фабрике воде и замена дотрајале водоводне мреже						
Опис пројекта	Изградња постојења за кондиционирање воде којим би се решио проблем пијаће воде у Кикинди. Реконструкција 20 % дотрајале водоводне мреже у граду, док је 80% водоводне мреже модернизовано у претходном периоду. Пројекат обухвата изградњу фабрике воде, резервоара за воду, пумпне станице, инсталацију SCADA система, замену водомера у домаћинствима, санацију 20 % водоводне мреже.						
Циљеви	Обезбеђивање хемијски и бактериолошки исправне воде за пиће грађанима Кикинде.						
Очекивани резултати	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграђена фабрика воде 2. Хемијски и бактериолошки исправна вода за пиће 3. Санирано 20% водоводне мреже 						
Индикатори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Количина у m³ произведене исправне воде за пиће 2. Дужина саниране водоводне мреже у m 						
Пројектне активности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изградња пилот постројења и студије изводљивости – 2014.-2015. 2. Сређивање комплатне планске, пројектно-техничке документације и дозвола за реализацију пројекта – 2015. 3. Прибављање средстава и почетак реализације пројекта - замена водоводне мреже, почетак изградње постројења – 2016. 4. Изградња постројења, замена водоводне мреже – 2017. 5. Завршетак изградње постројења и пуштање у рад – 2018. 						
Полазне претпоставке	Проблем пијаће воде је изражен деценијама и улагањем средстава у постројење за кондиционирање воде решио би се дугорочни проблем квалитета пијаће воде. Плански основ за изградњу постројења постоји у Генералном урбанистичком плану општине Кикинда по којем се предвиђа да на локацији «Шумице» буде изграђено постројење. Потребно је израдити ПДР за предметну локацију и кренути у реализацију након комплетирања пројектне документације.						
Време	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020

трајања (почетак- завршетак)			x	x	x	x	x	x	x	x				
Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	700.000.000			Износ и извори финансирања			200.000.000 Општина Кикинда 500.000.000 Други извори							
Партнери	Влада Републике Србије, Влада АП Војводине, Општина Кикинда, ЕУ, приватни инвеститори													
Статус пројекта	Пројекат је пред првом фазом изградње пилот постројења и студије изводљивости													

Пројекат - 08														
Стратешки циљ	2.2 Подизање квалитета услуга у сфери друштвених делатности													
Програм	2.2.1 Изградња, адаптација и опремање институција													
Пројекат	2.2.1.8 Изградња музеја и колеца Терра у простору касарне (образовно музејски комплекс)													
Опис пројекта	Пројектом је предвиђена изградња музеја скулптура од теракоте и образовног центра који би настали из садашњег Центра за ликовну и примењену уметност Терра. Локација за изградњу Терра је предвиђена у делу БЛОК 58, где је планом детаљне регулације дефинисана област такве намене. Зграда мањежа у БЛОК 58 (бивша касарна) након реновирања је предвиђена да постане музеј Терра.													
Циљеви	Стварање јединствене институције на свету по којој би општина Кикинда постала значајан чинилац на културној мапи света													
Очекивани резултати	1. Изграђен музеј Терра на реновираном објекту мањежа 2. Изграђен образовни центар - колец													
Индикатори	1. Издата употребна дозвола 2. м ² изграђеног простора													
Пројектне активности	1. Адаптација објеката у БЛОК 58 – 2014-2018. 2. Сређивање околног простора у делу БЛОК 58 – 2016- 2019. 3. Привођење локације намени – 2018-2020. 4. Промоција локације као центра културе и културног туризма 2014-2020.													
Полазне претпоставке	Преко 30 година Центар ликовну и примењену уметност Терра, организује интернационални симпозијум скулптуре великог формата у теработи што представља јединствени уметнички догађај ове врсте. Општина Кикинда је након узимања земљишта у БЛОК 58 кренула у дефинисање планских докумената локације и определила одређени део локације за изградњу образовно музејског комплекса. У 2013. години од АП Војводина су добијена средства за реконструкцију крова мањежа.													
Време трајања (почетак- завршетак)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	150.000.000,00	Износ и извори финансирања	100.000.000,00 Екстерни извори финансирања 50.000.000,00 Општина Кикинда
Партнери	Влада РС, Влада АПВ, ЕУ, Општина Кикинда		
Статус пројекта	Започети су радови у БЛОК 58 на крову објекта Мањеж, где је 5 хектара одређено реализацију пројекта.		

Пројекат - 09													
Стратешки циљ	2.2 Подизање квалитета услуга у сфери друштвених делатности												
Програм	2.2.1 Изградња, адаптација и опремање институција												
Пројекат	2.2.1.4 Стављање у функцију туристичког потенцијала Суваче												
Опис пројекта	Пројектом се предвиђа реконструкција објекта Суваче - млинског простора, погонског простора и млинаревог стана, употпуњавање туристичке понуде новим садржајима који би били у складу са културним наслеђем Суваче. Након тих активности пројектом је потребно урадити бизнис план који би био полазиште за самоодрживо функционисање Суваче.												
Циљеви	Повећање туристичког потенцијала Суваче кроз комплетирање туристичке понуде												
Очекивани резултати	Реконструисани објекти Суваче који су доведени у функцију са пратећим етно-туристичким садржајима												
Индикатори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Урађен бизнис план 2. м² новог простора 3. м² реконструисаоног простора 												
Пројектне активности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкција млинског простора, погонског простора и млинаревог стана 2. Израда бизнис плана 3. Додавање нових садржаја на предметној локацији. 												
Полазне претпоставке	Кикиндска сувача је једна од две преостале у целој Панонији, па је 1951. године стављена под заштиту Државе, а 1990. године проглашена за непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију. Сувача је суви млин који за млевење житарица користи живи рад. Покретачка снага су коњи, који стављају у функцију уређај за млевење. Као јединствени објекат представља потенцијал за развој етно туризма, а уврштена је на листу од тринаест најугроженијих културних добара од изузетног значаја у Европи.												
Време трајања (почетак-завршетак)	2014	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	17.000.000,00		Износ и извори финансирања		15.000.000,00 Екстерни извори 2.000.000,00 Општина Кикинда								
Партнери	Влада АПВ, Музеј банатских села – Темишвар, Општина Кикинда												

Статус пројекта	Урађен је конзерваторски пројекат и започети су мањи грађевински радови
-----------------	---

Пројекат - 10	
Стратешки циљ	1.1 Повећање запослености у прерађивачкој индустрији за 20% до 2020.године
Програм	1.1.2 Привлачење инвеститора у прерађивачки сектор
Пројекат	1.1.2.1 Изградња логистичког центра са интермодалним (контејнерским) терминалом
Опис пројекта	Изградњом овог логистичког центра побољшала би се и укупна привредна и пословна слика целог региона севернобанатског округа који би био привлачнији за нове инвеститоре, а постојећој привреди (нарочито извозно оријентисаној) би био од изузетне користи. Обновом неактивних железничких колосека, повезивањем и активирањем железничких коридора са Румунијом и остатком земље створили би се услови да Кикинда и овај логистички центар буде главна тачка претовара роба за извоз и увоз целог региона. Логистички центар би имао претоварне могућности које не постоје у кругу од 75 км.
Циљеви	Општи циљ: Повећање логистичких капацитета општине Кикинда Специфични циљеви: <ol style="list-style-type: none"> 1. Смањење трошкова извоза робе за 30% 2. Пораст пољопривредне производње због могућности директне дистрибуције на исток 3. Већи број инвестиција у Кикинди због повећања дистрибутивно-логистичких капацитета
Очекивани резултати	Реконструисан манипулативни колосек бр.25 у железничкој станици Кикинда са пратећом опремом потребном за манипулацију контејнера
Индикатори	1.Изграђен логистички центар са интермодалним (контејнерским) терминалом 2.Количина робе која се превози преко железничке станице у Кикинди
Пројектне активности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинисање модела ЈПП између приватних инвеститора и ЈП „Желенице Србије“ уз партнерство Општине Кикинда, 2. Сређивање планске и пројектне документације, 3. Реконструкција дела железничке пруге ка Румунији и до будућег центра 4. Изградња логистичког центра са интермодалним терминалом 5. Стављање у функцију центра и изградња складишних капацитета.
Полазне претпоставке	Процене су да железнички транспорт између Србије и Русије може да понуди нижи транспортни трошак од преко 30% ако се превоз врши контејнерима. Превоз робе на руско тржиште без контејнера је нецелисходан због неопходности претовара робе у руска железничка кола која су оспособљена за превоз на руским пругама (ширина колосека је већа него у Европи) услед чега се јавља дуже задржавање робе и повећање трошкова транспорта. Железнички колосек у власништву Железница Србије - под називом: Манипулативни колосек бр. 25 у железничкој станици Кикинда је у веома лошем стању и већ дуго низ година неактиван. За обнову колосека општина Кикинда у

	заједничком наступу са приватним инвеститором према ЈП „Железнице Србије“, путем ЈПП доћи до модела за изградњу интермодалног железничког терминала за контејнерски превоз робе. Регионалним просторним планом АП Војводине (АПВ), који је усвојен у децембру 2011. године, општина Кикинда је предвиђена да буде Регионални логистички центар што представља полазиште овог пројекта.													
Време трајања (почетак-завршетак)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Процена трошкова/ Вредност пројекта (РСД)	230.000.000,00		Износ и извори финансирања				230.000.000 РСД Екстерни извори							
Партнери	ЈП Железнице Србије, приватни инвеститор, ЕУ и Општина Кикинда													
Статус пројекта	Израђен је елаборат о иницијативи изградње логистичког центра са интермодалним (контејнерским) терминалом													

Анекс 4: Профил локалне заједнице

Општина К И К И Н Д А					
Општина Кикинда се налази у АП Војводини и једна је од 6 општина севернобанатског округа. Општину чини 10 насељених места распоређених на површини од 783 km ² . Општина Кикинда се граничи са општинама Чока, Ада, Нови Бечеј, Зрењанин, Житиште, Нова Црња, док са источне стране граница Општине представља и државну границу са Румунијом. Подручје општине Кикинда је део равнице северног Баната, са разликама између апсолутних висина које износе око 7 m. Једне од најзначајнијих вредности у Општини свакако да су природни ресурси у облику пољопривредног земљишта, нафте и гаса, глине, термалних вода и др, као и традиција у индустрији и пољопривреди.					
Адреса општине: Трг Српских Добровољаца 12, 23300 Кикинда					
Телефон: 0230/410-100					
Електронска пошта: info@kikinda.org.rs					
Веб адреса: www.kikinda.org.rs					
Популација (попис из 2011. год.):	Број становника		Национални састав		Насељена места
	59.511		Срби 75,43%, Мађари 12,23%, Роми 3,33%; Остали 9,01%		Кикинда, Бан. Топола, Бан. Велико Село, Башаид, Иђош, Мокрин, Наково, Нови Козарци, Руско Село, Сајан.
Буџет општине (у РСД):	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
	1.226.800.000	1.676.800.000	1.889.100.000	2.275.900.000	2.207600.00
Величина општине:	Територија			Пољопривредна површина	
	783 km ²			90,1% (705,48 km ²)	
Стратешка документа:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Локална стратегија одрживог развоја општине Кикинда за период 2010-2014 2. Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Кикинда 2010-2014 3. Стратегија развоја социјалне заштите општине Кикинда 2008-2012. 4. Стратегија развоја социјалне политике општине Кикинда 2006.-2010. 5. Локални еколошки акциони план (из 2005. год.) 6. План управљања отпадом општине Кикинда (из 2010. год.) 7. Регионални план управљања отпадом за период од 2010-2020 године општина Кикинда, Ада, Бечеј и Нови Бечеј (из 2013. год.) 8. Посебна основа газдовања шумама за Газдинску јединицу „Кикинда“ за период од 2003 - 2012. (из 2002. год.) 9. Просторни план општине Кикинда – Стратегија просторног развоја (из 2013. год.) 10. Генерални урбанистички план Кикинде (из 2013. год.) 				
Инфраструктура:	Укупна дужина путева у Општини износи 178,748 km, од чега су држ путеви I реда 65,900 km, државни путеви II реда 47,700 km и општински путеви су у дужини од 65,848 km. Од укупног броја домаћинстава њих 99% је прикључено на водоводну мрежу, 44% на канализациону , 95%.				
Значајнији пројекти:	Реализација пројеката у 2014. години				
	Број пројеката	Укупна вредност (РСД)		Укупна вредност у еврима	Укупна вредност у \$
	16	73.913.945,2 добијена средства у 2014. години		40.256,40	раније одобрени, а у 2014. започети и реализовани: 60.000,00
		раније одобрени, а у 2014. започети и реализовани пројекту: 1.497.000,00		раније одобрени, а у 2014. започети и реализовани: 521.226,00	
	Финансирани од стране Републике Србије и АП Војводине (2014. година)				
	Број пројеката	Укупна вредност (РСД)			
	12	75.410.945,2			
	Финансирани из ЕУ фондова и САД (2014. година)				
Број пројеката	Укупна вредност (у еврима и \$)				
4	561482,4 евра и 60.000,00 \$				
Братске општине/градови:	Бихаћ – БиХ, Приједор – БиХ, Жилина – Словачка, Силистра – Бугарска, Кишкунфеленђхаз – Мађарска, Жомбољ – Румунија, Решица – Румунија, Нарвик – Норвешка, Назарет Илит – Израел				

Израда ове Стратегије финансијски је потпомогнута од стране
Владе Аутономне Покрајине Војводине